

Ampbidoxus ab amphi qd est circū: et voxā qd est gloria componit ab amphidoxus. i. ex vtraq; parte gloriosus: et producit do.

Amphimacr^o cri. pes ostās ex trib⁹ syllabis: ex p̄ma et vltia lōga: et media breui: et d̄r ab āphi qd ē circū et macros qd ē lōgū. Ide amphiacr^o pes hincinde h̄ns lōgā syllabā: i medio breui: et cor. ma. vñ v̄l^o: Amphimacr^o p̄mā media breui lōgat et imā. Amphibrac^o varia postulat ire via.

Ampbion: qdā cithared^o p̄fect^o q̄ et tbeban^o fuit. h̄ etiā sic et plura alia noīa p̄ph interdū fm q̄ greca sunt: atq; p̄ flatina qñq; inuenies scripta. ita dicit Papi.

Ampbitheatrū: ab amphi qd est circū: et theatrū cōponit h̄ amphi theatrū tri. i. theatrū h̄ns circū quaq; spectaculū. v̄l d̄r h̄ loc^o gladiatorū circūtr̄it^o. vel d̄r sic: qz ex duob⁹ theatris fit fact^o q̄si ex vtraq; pte theatrū h̄ns: qz amphi theatrū rotūdū ē: theatrū v̄o ex medio amphi teatro ē semu circuli h̄ns figurā fm Du. Pāp. sic dicit: Amphitheatrū loc^o rotūdus ad spectaculū factus: et cor. nālīē penul.

Ampbitrites. ab amphi qd ē circū et tero teris d̄r h̄ amphi trites tis. i. mare: a circūterēdo litus sic dicit^o. Grecif. Dic amphi tritē q̄ terrā circūit omnē.

Ampbo grecū est: et equipollet buic prepositiōi amphi qd significat circū.

Amplector. plecto p̄ plecter cōponit cū am qd ē circū: et d̄r amplector ceteris amplex^o sū: v̄bū cōe q̄si circūcirca flectēdo brachia cingere vel cingi. vñ h̄ amplex^o us ui: et amplexim aduer. i. diuinctim: et amplector taris frequentatiuū.

Amplifico casuati verbū actiuū penl. cor. i. amplū facio. et cōponit ab amplū et facio.

Amplitas tatis fe. ge. i. amplitudo: et d̄r ab amplus ampla amplū ampli: addita tas.

Ampl^o pla plū. cōparat amplior plissim^o: ampla plior pliffima: amplū pli^o plissimū. vñ ample pli^o plissime aduer. et cōponit cum p: et fit pamplius: Debre. ix. Per amplius et p̄fectius tabernaculū. et declinat hic et hec per amplior et hoc pamplius.

Ampulla. ampl^o pla plū cōponit cū bulla qd est inflatio aq̄ et fit h̄ ampulla le: eo qz fit ampla ad similitudinez bulle fm quosdā. sed melius est vt cōponat cū am qd est circum et bulla: et cōuersa b in p: vt dicat ampulla q̄si ambulla. i. circūcirca inflata ad modū bulle. vñ ampullosus sa sū. i. supbus: arrogans inflatus. et ampullos aris. i. verbis supbis inflatis et sex quipedalib⁹ vti: et scribit p̄ duo l.

Ampuato tas tati: ex am et puo tas: et est amputare ex toto vndiq; scindere vel remouere. vñ in psalmo. Amputa obprobriū meū qd suspicatus sū: et cor. pu. Et vt dicit Du. Clites sunt putande: et nō amputande: nisi forte velinus vineā ex toto eradicare.

Amula le fe. ge. fiala in similitudine vrceoli fm Du. Papi. enī dicit: Amula vas vinaz quo offerē oblatio ex deuotiōe: et cor. penul. vñ habet. iij. Reg. ca. vij. Secit quoq; birā lebetes et scutas et amulas.

Amurga fe. ge. inferior fer olei. et cōponit ab a et mergo gl: qz ab oleo se mergat inferius. et inde amurgosus sa sū: et cōparat: vñ amurgositas tatis. Et scias qz amurga pprie est inferior fer olei. sed qñq; ponit p̄ fece alterius liquoris et fm quosdā d̄r ab amarus: qz est amara.

Amusis sis fe. ge. p̄ geminū s. et cōponit ab a qd est sine: et musso sas qd est dubito tas. Et est amussis instrumentū plūbatū cemētarioz: qd emittūt a sursum vsq; deorsū: ad p̄p̄edēdā eq̄litate pietis vñ et alio noīe d̄r p̄p̄ediculū a p̄p̄edo. vel d̄r regula q̄ h̄ lapides in muro coequare. et sic d̄r q̄si sine dubitatione: qz cemētariū reddit certū.

A ante M

Ana grece sursum latine. est autē interiectio deprecantis fm Pāp. et accentuat in fine. Ana etiā dicit re: vñ anapest^o pes metricus quasi percussus.

Anabatrū tri. i. cortina ab ana sursum: et batin qd est gradus: qz sursum gradit^o et extendit. vel dicunt anabatra grad^o qz

p̄ eos sursum gradit^o et ascendit. Junena. Lōducto pendēt anabatra tigillo. i. vtraq; significatiōe h̄ pōt accipi h̄ Du. Pāp. v̄o dicit: Anabatra idē qd pulpita vel grad^o scale.

Anachozeta te'cois ge. i. heremita q̄si cor agens ad deū ieiunij et afflictionib⁹. et deriuat ab ango gis: et fm h̄ est nomen latinū. vel d̄r ab ana qd est sursum et chozus q̄si celestē chorū mente inhabitans. et fm h̄ est nomē nothū: et inde h̄ anachozetis. i. heremus vel vita anachozetalis vel dormus: et anachozeticus ca cuz possessiuū fm Dug. vel fm Papi. Anachozeta heremita reclusus qui deserta petit: et solus habitat: et pdu. penul.

Anadiplosis require supra in quarta pte in ca. de scemate: et cor. penul.

Anaphora penul. cor. vide in q̄rta pte ca. de scemate.

Anaglipha phoz eminens pictura sicut est in frontispicijs ecclesiarū: et in alijs altis locis. et sunt etiā anaglipha vasa sculpta supi^o: ab ana qd est sursum et gliphe qd est sculperere vel sculptura q̄si supiores sculpture vel picture: vñ anagliphus pha pbū. i. sculpt^o et anagliphari^o rij sculptoz. et cor. penul. siue scribat p̄ fm latinos siue p̄ ph fm grecos. vñ versus: Dic celatiras que grecos anaglipha dicit.

Anagoge ges: excelsus intellectus: vt de deo et de angelis et h̄mōi. et d̄r ab ana qd est sursum et ge qd est terra: v̄l ab ana et goge ductio q̄si sursum ductio: vñ anagogeticus ca cū: q̄ tractat d̄ celestib⁹. vñ anagogetice aduer. Itē anagogic^o ca cū: vt sensus anagogicus: vñ anagogice aduer. et accentuat in fine anagoge ges. pōt etiā declinari h̄ anagogia gie idem qd anagoge et actiū in penul. vel vt dicit Pāp. Anagoge ducēs sensū ad supiora. Locutio ē q̄ de p̄mij futuris et celesti vitia futura aptis v̄l mysticis sermonib⁹ disputat. vide de h̄ in allegoria.

Anantias grā dei iterptat. Itē et syrach in lingua caldea qd interpretat decor meus.

Anantie capilli a fronte dependētes q̄si antie ab ante: v̄l ab ana qd est sursum et ota vel otis qd est auris: qz sup aurem dependent a fronte q̄ supior est aure.

Anapestus grece d̄r percussus. greci anapestim percussioez dicūt: et iō sic d̄r: qz in eleuatiōe percussit a dactilo. est enī illi cōtrari^o: et d̄r ab ana qd est re et pestim qd est percussio et stat ex primis duabus breuib⁹ et vltima longa vt d̄ns sed dactil^o stat ex prima longa et duab⁹ breuib⁹: vt carmina. vñ qdā: Dactile duc p̄mā: mediā breuiabis et imā: Pes anapestua erit q̄ tibi bella gerit.

Anas anatis auis fe. ge. deriuat a no nas q̄si ab assiduitate narandi: qz assidue natat. vñ anatin^o na iū: et h̄ anatinus ni p̄ pullo anatis. Ex genere anatiū qdā germane dicunt qz plus ceteris nutriat et p̄ducūt a añtis: sicut dixi supra in scōa pte: vbi egi de accentu desinentiū in as.

Anastasis inuict^o vel resurrectio: ab ana qd ē sursum et stasis qd est stat^o vel stans: q̄si sursum statio et erectio: et cor. penl.

Anastrophe pbes qdā trop^o est et accentuat in fine. pōt etiā declinari h̄ anastrophā phe: et tūc penul. cor. et vltima nō actiū. de h̄ habes supra in q̄rta pte in ca. de tropis.

Anastrophā. i. stomachi sensū euertens: cum qs qd accipit euomit: ab ana et stropho qd est ouersio: qz ouertit supra qd imissum est: et cor. penul.

Anates ab anus ni d̄r h̄ anates tis. i. morbus q̄ solet ano. i. culo euenire: sicut attingit philisteis: et pdu. penul.

Anathema atis ge. neu. pdu. the. et format ḡtis a ntō additatis: sicut neutra filia tertie declinatiōis: et cor. penul. in gtō et aspirat media syllaba. s. the: et est anathema idē qd dānatio excōicatio p̄ditio sepatio: et d̄r ab ana qd est sursum et theta qd est quedā figurua sic facta .i. q̄ imprimebat olim in frontib⁹ dānatoz: inde d̄r anthema: q̄si anatheta. i. supna maledictio q̄ solet fieri p̄ platos. vñ anathemo as: et anathematizo zas. i. maledicere et excōicare: et sūt actiua: Gala. j. Si quis vobis euāgelizauerit p̄ter id qd accepistis: anathema sit. et ad Corint. xvi. Si qs nō amat d̄nm nostrū iesuz christū sit anathema maranatha. Quid sit maranatha dicemus in suo loco.

A nathome. i. apertio superius incisa: ab ana sursum et thomus sectio. et accentuat in fine.

A natinus na nū penul. pdu. in anas atis vide.

A nceps caput cōponit cū am qd est circū: et dicitur anceps pitis mutata in in n: et est oīs ge. Bernardus in canticis sermone. lxi. Anceps enī est et caducū terrenū oē: et est pprie anceps res que hz duo capita. vñ et anceps dicitur hō qui dubitat: vtrū de duob' vñū facere debeat: et anceps fattor qui habet se ad duo tñ. vñ gladius dicitur anceps: qz ledit ex vtraq' pte. vñ ppheta: Gladij ancipites in manib' eoz et Apostolus ad Hebr. iiii. Penetrabilior oī gladio accipiti penul. core. et sine r: sicut in penul. de capite nō est r. est ergo pprie anceps dubitans de duobus: sed dubi' est in vno vel pluribus.

A ncesa vasa circūpicta et celata ab am. i. circū et cedo is et p ducit penultimā.

A nchille a chille qd est labrū et am qd ē circū cōponit hoc anchille lis scutū rotundū qd cecidit a celo: Numa sacrificante: qz circūcirca labrū et marginem hz: et tunc aspirat in media syllaba: et p duo l scribit sicut chille. vel pōt deriuari ab ancido dis scutū rotundū qñ ancisum. i. circūcisū Qui. Idqz anchille vocant qd ab oī pte rotundū. Quaqz notis oculis angulus oīs abest. vel dicitur ancile ab am et cedo dis quasi ancisum. i. rotundū: et sic nō aspirat et per vñū l scribit: semp tñ penul. pdu. Grecis. Amqz notat circū probat hoc ancile rotundū.

A ncido dis di. i. circūcirca corrodere: et cōponit ab am qd est circū et cedo dis di: mutata in in n: et p ducit ci.

A ncile lis in anchille vide.

A ncilla le componit ab am: qd est circū: et cilleo les: qd est mouere: qz circūcirca mouet ad seruitiū. vel ab ana qd ē sursum et cilleo qd est moue vel sustineo eo qz ancilla sit sustentamentū dñe: vel ab ancon qd est curuū. vñ ancon dñ apud grecos cubit': qz curuat: vñ h ancilla le: qz curuat ad seruitiū: vel qz sit cubitus vel sustentamentū dñe.

A ncillaris ab ancilla dñ hic et hec ancillaris et h re. i. res ancille: vel pertinens ad ancillā: possessiū.

A ncillo ab ancilla dñ ancillo las. i. ministrare verbū actiū vel seruire et tūc est neutrū: et in eodē sensu inuenit. ancilloz aris. vñ verbalia. Ancillo cōponit vt coancillo las.

A ncillula le dimi. parua ancilla: et cor. penul.

A nclabris ab anclo anclas h anclabris bris. i. mēsa diuinis officijs aptata: cui' etiā vasa anclabris dicunt.

A nclidia die. i. rota bauritoria vñ sentina. et dñ ab anclo as.

A ncio anclas clati verbū actiū. i. furari vel baurire. et ē cōpositū ab am et cleo cles p absorbere: vel a clepo pis p furari. vnde verbalia anclator trix nō anclabilis et anclabiliter aduer. Anclo componit: vt exancloras: similiter p baurire: vñ verbalia.

A ncon grece latine curuū. vñ ancon apud grecos dicitur cubitus qz curuat. et quedam ciuitas ancon omis ab ancon greco qd latine dicitur curuū: qz cōcūtatē quandā hz in portu. vñ anconites dicitur apud grecos: apud nos anconitanus: mutata s in a longā addita nus.

A nconites et anconitanus. i. de anconia. vide in ancon.

A ncoza re dñ ab ango gis: vel dñ ab am qd est circū et ciros qd est manus: inde ancoza quoddā instrumētū nautarū ad retinēdas naues qñ circū manuta qz hz vñdiqz vncos ad capiendas arenas vel lapides in similitudinē manū. Itē ancoza est quedā nota q apponit in libris. et ē superior et inferior. ancoza superior est nota sic facta et ponit vbi res magna oīno est. ancoza inferior sic fit et ponit vbi aliqd vltissime vel incōuenient denuciatū est.

A ncozoras. i. ancozas ligare et firmare: et deriuat ab ancozare. et cōponit ancoza cū ex et dñ exancozoras. vel cōponi pōt ab ancoza re et ex: et cor. co.

A ncubo be. i. succuba subintroducta ab am qd est circū: et cubo bas: et cor. cu.

A ncus ancon dicitur curuū: vñ ancon dicitur cubit' apud grecos: qz curuat. vñ ancus ci dicitur est qdā rex romanus:

qz brachia habuit curua. Itē ab ancon curuū dñ anc' ca cū. i. curuus qd pprie dñ de eis q habent adanca brachia vel dñ ancus ca cū ab ancilla le.

A ndegauis fe. ge. indecli. ppriū nomē cuiusdā ciuitatis ē: et cor. pe. vñ qdā: Sic ē andegauis auū de stercore dicta.

A ndreas interpretat decorus siue resplendēs vel virilis ab andros qd est vir: qz viriliter xpo adbesit. Sui autē decorus in pura vita: resplendens in sapienti doctrina virilis in constanti pena.

A ndroa: gēma argēti nitore hz: et dñ nomē ei esse impositū qz aīoz impetus vel iracūdias domare et refrenare dicit.

A ndrogenus: genet grece: latine mulier. et componit cū andron vel andros qd est vir: et dñ androgenus na nū: vir et mulier infimul. s. qz vtrunqz sexū. Idē de hermaphrodita: et penul. pdu. s. ge. vnde de h vide ibidē.

A ndroma tis: gēma miri coloris et odoris. vñ et nomē hz.

A ndron siue andros interpretat vir. vide de h in androgen'.

A ndroneū nei: ab andron dñ. et est locus domicilij: vbi multi viri habitāt: sicut geneteū dei dicitur locus vbi multe mulieres conueniunt.

A nelia lie. i. pugna fe. ge. et dicitur ab anelus.

A nelitus tus tui. mas. ge. penul. cor. i. incitatio spūs vel flatus. et dicitur ab anelus. vel dicitur fm Prif. qz a pdu. in e pro ductā inuenit conuertit: vt alitus anelitus: vel ab balitus p h anbelitus fm quosdam.

A nellus li dimi. paruus antulus.

A nelus. alo alas cōponit cū am vel ana qd est sursum: et fit anelus la lū. vñ quidā vitiose aspirant e in anelus. i. anxi' vñ hic anelitus tus: et anelotus sa suz: et anelo las anxiari fm Du. Prif. tñ vult qz anbelo as aspiret sicut dictū est supra in prima parte in ca. de syllaba: et sic videt cōpositū ex am et halo halas.

A nfibolus. i. vestis equi villosa sicut est sclauina qz circūclat dñ: et cor. penul. etiā pōt scribi sic: amphibolus.

A nfoza re fe. ge. penul. cor. i. cōca cōponit ab am: qd est circū: et foros qd est ferre: qz inde leuet: vtpote ex vtraqz pte manuta: h a figura sua grece dñ diota: qz eius geminate videant aures imitari: a dia qd est duo et ota qd est aur'. Anfoza Plagena etiā sumit. vñ qz Lucas dicit anfozame: et Mattheus appellauit lagenā: et pōt scribi p f et per n: vel per ph et per m.

A nfractus. ab anfringo gis dñ h anfractus ctus ctui. i. circūfractio. Anfract' etiā dicuntur vie et loca aspera: et diuersit' iculis plena et circūfractionibus et ruinis. anfractus etiā dicuntur fouee et concauationes. vñ anfractuosis sa sum. et comparat. vnde anfractuose sius fissime aduerbiū. et hec anfractuositatis.

A nfringo gis egi ctū cōponit ex am et frāgo gis: mutato m in n et a in i: et est anfringere circūquaqz frangere.

A ngaria. ab ango gis dñ hec angaria rie penul. cor. i. cōpulsio: iniusta coactio. vñ angario rias. i. cōpellere: vñ iniuste cogere. vñ in passiōe dñi: Et angariauerūt simonē quēdā vt tolleret crucē iesu. vñ verbalia: angariator trix: et h angarius rij: pedellus: cōpulsor: iniustus: exactor fm Dug. Papi. dicit: Angaria publica officia dicunt.

A ngelus. ab agyos dñ h angelus li: qd latine sonat nūcius: hebraice amal vel amolaoth. et merito ab agyos dicuntur angeli eo qz sint sine terra et celestes. et ab angelus angelus ca cū possessiū. et angeli dicuntur quidā heretici q angelos colunt. Et scias qz fm Dionysiu nouē sunt ordines angeloz: et tres sunt hierarchie: in qlibet hierarchia sunt tres ordines. In prima hierarchia sūt seraphin cherubin et throni: in media sunt dñationes virtutes prātes. in tertia aut hierarchia sunt principatus archangeli et angeli.

Et vide ministros q sunt sub vno rege: quidā operantur imediate circa psonā regis quasi cubicularij et assessores. et h cōpetit hierarchie respectu dei. Quidā vō habent officia ad regimen regni in cōi nō deputati huic vel illi prouincie: vt dñi regalis curie: et principes militie et iudices curie: et his filēs sunt ordines scōe hierarchie. Quidā vō

vo preponunt ad regimen alicuius partis regni ut prepositi
 ti et balini et huiusmodi minores officiales: et his similes sunt
 ordines tertie hierarchie. Ut autem dicit Gregorius angelorum vo-
 cabulum nomen est officij non nature. Nam sancti illi celestis pa-
 trie spiritus: semper quidem sunt spiritus: sed semper vocari angeli ne-
 quaquam possunt: quia tunc solum sunt angeli cum per eos aliquid nunciant.
 unde per psalmum dicitur Qui facit angelos suos spiritus: ac si apte
 dicat: quia eos quos semper habet spiritus cum voluerit etiam an-
 gelos facit. Item aduertente quod in illa summa ciuitate quicquid
 ordo eius rei censetur nomine: quam plenus accipit in munere: ita
 quod comparatio non referat ad omnes ordines: sed ad inferiores.
 Ordo autem angelorum dicitur multitudo celestium spirituum qui in-
 ter se in aliquo munere gratie simulantur: sicut etiam in naturali
 dotorum munere conueniunt. Sic autem in illa summa ciuitate spe-
 cialia quedam singulorum sunt ut tamen sint cetera omnium: et quod in se quisque
 ex parte habet: habet in alio ordine totum possidet. Sed circa hoc eorum
 deus vocabulo ceteris non ceteris: ut ille ordo vocari potest
 vniuersusque rei nomine debeat quod hanc in munere plenus ac-
 cepit. Et nota quod contemplatio angelorum magis se habet per modum
 receptionis quam actionis: et ideo sicut luna filium recipit lumina a sole
 et illuminat inferiora corpora: ita etiam angelus filium illumina-
 nat in diuina contemplatione et illuminat inferiores: et operatur
 circa eos. Ex hoc collige quod semper deum angeli contemplantur etiam
 quando ad nos mittuntur. Unde dicit Gregorius in ij. moralium. Angelorum
 scilicet comparatione nostre incircumscripita valde et dilatata est: sed
 tamen in comparatione diuine scilicet circumscripita et angusta: sicut
 et ipsi illorum spiritus: comparatione quidem nostrorum corporum spiritus
 sunt: sed in comparatione summi et incircumscripti spiritus corpus
 sunt. Mittuntur igitur et assistunt: quia et per hoc quod circumscripti sunt
 erunt et per hoc quod intus quoque presentes sunt nunquam recedunt: et
 facit ergo presentis semper videtur: etiam cum ad nos veniunt: quia ad
 nos spiritualia presentia foras exeunt: et tamen ibi se vnde recesserant per
 internam contemplationem seruant. Item querit ibidem Gregorius quomodo
 dicitur in Job: Cum venissent filij dei ut assisterent coram domino
 affuit inter eos et sathan: cum scriptum sit Beati mundo corde
 quoniam ipsi deum videbunt: et sathan mundo corde esse non potest. Et
 videtur intuitum esse quod affuisse coram domino: non autem dominum vidisse
 se prohibet. venit quippe ut videret non ut videret ipse in con-
 spectu domini. non autem in conspectu eius dominus fuit. sic ceterum cum in sole
 consistit ipse quidem radius solis perfunditur: sed tamen lumina
 non videt quo illustratur. ita ergo etiam inter ange-
 los in conspectu domini sathan affuit: quia vis diuina que intuen-
 do penetrat omnia: non se videntem in mundum spiritum vidit. Vide
 in vbi: et in antichristus: et in virtus: et in archangelus. Item
 in succuba. Item in voluntas. Item in perfectio. Item in
 intellectus. Item in seraph.

Angens gentis omnis generis. i. stringens sollicitas afficiens crucias
 ab angos. et ab angens angere aduer. i. stringere.
Anger geris. i. spatari. et dicitur ab angos eo quod angere. i.
 stricte spatam teneat. et habet anger. i. cruciator. et habet anger gen-
 serpentis: quia angulose et tortuose incedat. unde versus: Anger
 angit gladios serpens est cruciator.

Angina. ab angos dicitur habet angina ne tumor facium: vel in-
 flatio gutturis. Unde Macer in li. de viribus herbarum: Sub-
 uenit angine melli nitroque iugate secundum Dug. Pap. vo dicit
 Angina glandula: morbus faucium: tubera porcorum.

Angiportus. portus componitur cum angustus: et dicitur angipor-
 tus tus tui: et habet angiportum. i. angusta et stricta via vel an-
 gustus et strictus locus.

Anglia anglie quedam regio se. ge. et dicitur ab en quod est in: et eleos
 glia: quasi intus gloriosa. Vide in brito.

Anguilla scutica que pueri verberant. et est cibus infirmus anguil-
 la: iuxta illud Catechismus anguilla mortis cibus ille vel illa. Nil
 bibas et rebibas et rebibendo bibas. Et ut dicit Basilius in
 ix. homel. hexameron: Anguillas non aliter nisi de ceno
 nasci certissimum est: quarum genus nec ouum nec aliter ali-
 quis partus instaurat: sed ut diximus de limo gignendi
 sortiuntur originem.

Anguillaris in anguilla vide.

Anguinus na nunc penul. pdu. nomen possessiuum ab anguis dicitur.

Anguipes. anguis componitur cum pes: et dicitur anguipes dis om-
 nis generis. i. habens anguinos pedes: sicut fuerunt gigantes qui dicitur fuisse
 habuisse anguinos pedes: vel quia astuti erant ad modum ser-
 pentis: vel quia serpebant in terrenis tamen in eis confidentes.

Anguis. ab angulus dicitur habet anguis guis eo quod angulosus
 et nunquam recte incedat. et est proprie anguis aquarum: serpens ter-
 rarum: draco templorum.

Angularis. ab angos dicitur habet angulus li quia parietibus vni-
 dique angat: vel quia duo parietes in vnum coniungat et angat. unde
 habet et habet angularis et habet re quod habet duos angulos: vel quod est in
 angulo. et angulosus scilicet sum. et angulat tamen quod est angus-
 lare. Angulus componitur cum bis: et fit biangulus la lumen duos
 angulos habens. unde biangulat tamen tamen. Item componitur cum
 tris: et dicitur triangulus la lumen. unde triangulat tamen tamen. Item co-
 ponitur cum quattuor penta sex et dicitur quadrangulus la lumen: unde
 quadrangulat tamen tamen. et pentangulus la lumen a penta quod est quinque
 unde pentangulat tamen tamen. et sexangulus la lumen: unde sexangul-
 latus tamen tamen. et prout predicta nomina ponuntur substantiue: ut habet bian-
 gulus figura duorum angulorum: triangulus trium angulorum: et
 sic de alijs et similibus.

Angulus li mascul. ge. penul. cor. in angularis est.

Angustio. ab angos dicitur habet angustus sta stum. i. strictus. Et
 comparatur angustior stissimus. unde hec angustia stie: anxie-
 tas: dolor. in plurali tamen accipitur pro loco stricto. et inde ang-
 gustio as: vel per subtractionem in angusto stas vbi actiuum. i.
 strictum facere. Lozin. vj. Non angustiamini in vobis: angu-
 stiamini autem in visceribus vestris. Vel secundum aliam litteram Angusta-
 mini. et per compositionem coangustio as et coangusto stas. et
 ab his omnibus vbi alia. Et ut dicit Grecus. angustum tempus dica-
 tur: sed locus artus.

Angusto stas stau in angustio as exponitur.

Anbelo las penul. pdu. aspirat ut videtur velle. Prout scilicet anelus
 la lumen non aspirat secundum Dug. Vide in anelus supra. multi tamen
 aspirant anbelus.

Anbetum ti cum habet scribitur: herba hortulana odorifera: in cibo
 sumpta calefacit et stringit. et prohibet etiam sternutamentum
 naribus opposita secundum Pap. et pdu. penul. Unde Macer: A
 medicis calidum siccatque refert anbetum.

Anicius cia cum. i. inuictus. unde Boetius dicitur est anicius quasi in-
 uictus: quia vitio vinci non potuit. et dicitur ab anicos grece quod est
 inuictus latine.

Anicos. i. inuictus. et componitur ab a et nicos. i. victus.

Anicula le dimi. penul. cor. i. parua anus.

Aniculosus. ab anus vel anicula dicitur aniculosus scilicet sum. i.
 anilis vel ridiculosus ad similitudinem vbi anuum.

Anilis. ab anus dicitur habet et habet anilis et habet le penul. pdu. res anus
 vel pertinens ad anuum. Tamen primo. c. iij. Ineptas aut inanes
 fabulas deuita: vel aliam litteram: Aniles fabulas. unde aniliter
 aduer. et habet anilitas tatis. i. senectus: antiquitas.

Anima me secundum quosdam ab alo lis derivatur eo quod nos alat.
 Alij dicunt quod componitur ab a quod est sine: et mene san-
 guis: eo quod fit sine sanguine. Alij dicunt animam esse primitiuum.
 Nos vo dicimus quod anima derivatur ab animos grece quod latine
 dicitur vetus: quia quedam putauerunt animam esse ventum: quia ore tra-
 bentes aerem viuere videamur. Et ab anima habet animus mi quedam
 vis anime: et in substantia idem est animus anima sensus ratio mens
 et spiritus: in effectu non. nam anima dicitur quia viuificat et membra ve-
 getat: animus dum sapit et vult. Unde dicit Isidorus. Anima est vite: ani-
 mus est consilij et vigoris. sensus dum sentit mens est dum in-
 telligit vel recollit. ratio est dum discernit. spiritus est dum spirat vel
 contemplatur. Et nota quod quidam probabiliter animam primi hominis

Annotinus na nū. i. vni⁹ anni: ab ann⁹ dicit. vnde Joseph⁹ in. vi. annaliū: Arietē cū agno annotino in holocaustū of-
ferebāt. 2 cor. penul. cū desinat in tinus: 2 nō h3ta primis-
tuo: sic hozno hoznetinus: vt ostendi in secūda parte vbi
egi de desinentib⁹ in inus.
Annuo is vbi actiuū: ex ad 2 nuo is: 2 d mutata in n. 2 cor.
penul. vide in nuo is.
Annualis. ab ann⁹ h 2 h annualis 2 h le. i. ann⁹. 2 inde an-
nualis aduer. 2 h annuale lis substantiue idē qd annuer
sariū: qd cōponit ab ann⁹ 2 verto. i. dies pro mortuis cele-
brata singulis annis. 2 pōt declinari substantiue 2 etiā ad-
iectiue: vt anniuersaria dies.
Annuari⁹ ria riū: sicut annuaria officia. i. singulorū annoꝝ. 2
dicitur ab annus.
Annuatim aduer. i. singulis annis: ab ann⁹ dicit.
Annūci⁹. nūci⁹ cōponit cū ad: 2 dicit h annūci⁹ cij: 2 h an-
nūcia idē qd nūcius vñ nūcia. 2 h annūciū cij id qd annū-
ciat. Ambro. sup Egesippū: Irridebāt ppbetariā annūcia
phas omne calcabant.
Annuo is nui nutū ex ad 2 nuo. 2 est annuere assignare: vel
assentire: nutū alicui facere. 2 est actiuū pro cōcedere: s3 in
alijs significatiōib⁹ ē neu. ge. Et format fm Pzif. pteritū
a prima psona pntis o in i: vt annuo nui: 2 sup. a pterito i
mutato in tū: vt annui annutū.
Annus ni mas. ge. dī ab am qd est circū 2 nonas: q3 voluit
qñ in circulo. vel ab anna dea anni. vel pōt cōponi ab am
qd est circū 2 nō nas: qñ circū mans: 2 qñ in circulo volui-
tur. Ann⁹ aut solaris sic describit: Ann⁹ ē spaciū tps quo
sol ab vno pūcto zodiaci exiens ad idē reuertit. Hoc autē
facit in trecētis sexagintaquē dieb⁹ 2 sex horis. Pbi vō
vidētes q3 maxima eēt ofusio si ann⁹ nī p horas termina-
ret. i. si prim⁹ ann⁹ incipet ab ortu solis: 2 terminaret in
meridie. secūdus a meridie incipet: 2 terminaret in occa-
su. tert⁹ ab occasu incipet: 2 terminaret in media nocte.
qrtus a media nocte inciperet: 2 terminaret in ortu solis
ostituerūt q3 ille sex hore absq3 vlla cōputatione ponant
trib⁹ annis donec in qrtō anno facere valeant vñā diē q
bisextilis dicit: q3 sexto kalendas martij bis pñucia fm
quosdā. vñ meli⁹ dicit bisext⁹ fm astronomos qñ ex bisse
momentoꝝ collect⁹: qd sic patere potest. Sol in quolibet
signo morat. xxx. dieb⁹. 2 xxx. trientib⁹ horarū: 2 triginta
bisse momentoꝝ. Triens est tertia pars rei. bisse continet
duas tertias alicui⁹ toti⁹ cōstātib⁹ ex trib⁹ partib⁹. trigin-
ta ergo trientes horarū faciūt decē horas: 2 triginta bisse
momentoꝝ faciūt decē momēta: 2 duo pūcta: s3 multiplica-
tis duob⁹ pūctj duodecies habem⁹ sex horas ex bisse mo-
mētoꝝ collectas. 2 quia ex istis sex horis puenit ille dies
propterea dicit bisextilis. Vide etiā in quintilis.
Annuto tas tati ex ad 2 nuto tas tati d mutata in n: 2 ē an-
nutare anuere vel assignare: nutū alicui facere. Unī Plau-
tus: Alij anutat: alij anūtitat: aliū timet: aliū amat. Annun-
ciare est cū oculo annuere: 2 annutare cum alio membro.
2 pducit nu annuto.
Annus a um ab ann⁹ dī. i. res anni: vñ ptinēs ad annū.
Anolegiū gij cōponit ab ana sursum 2 legiū pulpitiū. vnde
anolegiū: q3 ibi supra legif. Idē est anolegiū a logos qd
est sermo: q3 ibi supra sermocinamur fm Dug. Papi. vō
dicit: Anolegiū dicit q3 sermo inde pdicet.
Anologia gie penul. acuta cōponit ab ana qd est rectū: 2 lo-
gos qd est sermo: 2 dicit bec anologia gie. i. eq̄lis locutio
regularis formatio: vel similiū cōparatio siue proportio.
Lolligif aut octo modis cōparatio siue proportio anolo-
gie. i. qlitate: cōparatione: genere: numero: figura: casu: ex
tremitatib⁹ similiū syllabarū 2 similitudine tēpoꝝ. vnde ano-
logicus ca cū. i. regulare fm Dug. Papi. etiam Anologia
grece similiū comparatio siue proportio dicit. 2 est o ter-
tia littera in Papia.
Anologicus ca cū in anologia vide.
Anolegiū gij in anolegiū vide.
Anomalus. noma vel nomia componit cū a. i. sine: 2 dicit

anomalus la lū sine lege. vel anomalus qñ anormalus. i.
sine regula. i. irregularis fm Dug. Papi. vō dicit Anoma-
la extra regulā: nā a sine 2 monos lex.
A nomia grece latine iniquitas. i. sine lege: ab a qd ē sine: 2 no-
ma 2 nomia quod est lex.
Anquina ne funis nauis quo ad malū antēna religat. Lu-
canus: Atq3 anqna regat stabilē fortissima cursu.
Anquiromagus gen⁹ nauigij est: 2 dicit sic q3 celeritate sui
ancozis 2 reliqs instris nauū vebēdis sit aptus.
Ansa se. i. auris p quā vas sustollit: ab ango gis. vnde ansa-
tus ta tū ansam hñs. vñ 2 ansatū dicit vas qd tales habet
ansas siue aures. Itē ansa dicit auris p quā cortina vñ ve-
stis suspēdit. Brege. ij. moral. Sz ecce questioni questio-
nem iungimus: 2 quasi dum ansam soluere nitimus: nō
dum ligamus.
Anser. ab anas tis dicit h anser seris qdā auis q dicit occa-
vularit ppter similitudinē anatis: vel q3 h3 silr frequentia
natādi. vnde anserin⁹ na nū penul. pdu. 2 sunt calami an-
seris vt les ad scribēdū. Unī qdā: Anser ouē variat: cui po-
tū vacca mīstrat. Et est pmiscui ge. anser: vñ sub vna voce
2 vno articulo cōprehendit aīalia vtriusq3 sexus: vt albus
anser tā p mare q3 pro femina: vt dixi s i. iij. pte vbi deter-
minauī de genere noīs ca. de epicheno genere.
Ansula le penul. cor. dimi. parua ansa.
Ante aduerbiū ē: 2 significat locū 2 tps: antea solū tps. vñ h
2 h anterior 2 h rius: suplatiuū nō habet.
Antea aduer. tps ab ante dicit.
Anteceniū. ante cōponit cū cena: 2 dī h anteceniū nij: 2 bec
antecenia nie. i. merēda. i. cib⁹ q an cenā sumit. Merēda
aut qñ vulgare est: sic tñ dicta qñ post meridiē edēda.
Antegradior deris gressus sū. i. an ire: ex an 2 gradior: 2 res-
tinet a in pnti sui simplicis: sic 2 pgradior. dicit etiā pgra-
dior. i. ante gradior.
Antela. ab ante 2 telon qd ē lōgū cōponit h antela le cingu-
lū illud qd an pect⁹ eq̄ tēdit: sic postela dī illud qd poste-
rius tēdit sub cauda eq̄. vel dicit ab antela qñ an sellā: et
postela qñ post sellā. Et fm h pōt dici sic quodlibet orna-
mentū eq̄ ante vel retro: vñ matica q ante portat vñ retro.
Brece. sic dicit: Est antela qd in pectore qdrupedātis: Di-
cat postela qd est a posteriori.
Antelucan⁹ cōponit ab ante 2 lux. i. surgēs ante diē vñ lucē
Uel cōponit ab ante 2 lucan⁹: qd est splendor matutin⁹.
inde h antelucan⁹ ni penul. pdu. i. eruptio aurore an lucē
canēs. i. qñ albens. Et adiectiue antelucan⁹ na nū. i. an lu-
cem surgens. Sap. xi. Et tanq3 gutta rosis antelucani que
descendit in terram.
Anteluco cas deriuat ab antelucan⁹: vel pōt cōponi ab an-
2 lux lucis. 2 est antelucare in nocte vel ante lucem surge-
re vel vigilare.
Antenna ue corda capitalis in nauī q sursum dirigit velū.
Et dicit antenna q3 an se h3 aqs. vel dicit antenna perti-
ca ex q velū depēdet: qñ ante annē posita. pterfluit enī eā
annis. Unī Quidi⁹ tristiū: Nō tulit antemnas aura secū-
da meas. 2 videt cōponi ab ante 2 annis. Papi. vō dicit:
Antenna lignū ex trāsuerso mali positū p qd depēdet ve-
lū: dicta quasi ante annem.
Antemurale lis ge. neu. i. defensio ante murū. vñ cōponit ex
ante 2 murale. Itē 2 h pmurale qñ p muro factū sic fallū
2 fosse. Unī Jsa. xxvj. Donec in ea mur⁹ 2 antemurale 2
mur⁹ parit dissipat⁹ ē. 2 pdu. ra. Vide etiā in pmurale.
Antepenultim⁹ ma mū q est in secūdo loco ante penultimū
2 cōponit ab ante 2 vltim⁹.
Antepes pedis mas. ge. ab ante 2 pes. 2 sunt antepedes ob-
sequia amicoꝝ: vel ipsi amici obsequētes.
Antermin⁹ na nū. i. vicin⁹ vel iuxta terminos posit⁹: ab ante
2 terminus dicit.
Anteritas tatis fe. ge. i. antiq̄tas: ab ante dicit.
Anterū. ab ante dicit hoc anterū rij. i. p̄liū ante vrbē: qd
aliter anturbanū dicit.
Antes. ab ante dicit bi antes horū antiū lapides 2 macerie

qui claudunt vineas eo qd ante stant. vnde z antes dicitur
quodq; extremi ordines vinearum: qd ante stant. z videtur esse
compositum ab ante z sto.

Antesignan^o na nu. i. primipulus: vexillifer: ab ante z signum
vel signa: addita nus: z pdu. penul.

Antestor. testoz aris coponit cu anti qd est s: z or antestoz
staris. i. extra testari. s. testimonium phibere. z est absolutum:
vt dicat Iste negat se h fecisse: z ego antestoz. Si vo dica
tur Antestoz illu: id est qd illu teste s dico. Vel coponit
ab ante z testoz: z or antestoz aris. i. ante iudices stare p
teste: vel pmo testari: vel ante iudices testes statuere. Et e
vbu deponere. z scribit vbiq; p te non ti fm Hug. Pap. vo
dicit: Antestari prius testari: vel ante iudice statuere: vel
teste vti ante iudices.

Anti. i. contra.

Antibachi^o. ab anti qd est s z bachi^o or antibachi^o pes sri^o
bachio. stat eni ex duab^o pmiis logis z tertia breui: vt na
tura. Bachi^o vo stat ex pma breui z duab^o sequentib^o lo
gis: vt poete. vii vsus: Adbreuiat primam: media pducit et
una. Bachi^o est antibachi^o hostis ei.

Antibibliu. biblius pro libro coponit cu anti qd est extra: z
dicif h antibibliu. i. pignus pro codice mutuato datum:
qf extra bibliu datu.

Antica ce dicif ab ante: z est antica ostiu^o anteri^o sic postica
posteri^o. Un quida: Fallit anticam q me no dixerit ee. Sz
quodq; antica dicif pars ecclesie q dicif tremia: z venit ab
anti pro contra.

Antichristus. i. extra xpm: ab anti qd est extra z xps. Nascef
aut vt dicit Remigi^o Antichristus in Babylone de tribu
Dan. z cum venerit Hierosolyma circucidens se dicet iu
deis Ego sum xps vobis pmissus: tuc ofluat ad eu oes iu
dei z reedificabunt teplu qd est destructu a romanis. sede
bitq; ibi dicēs se esse deu: z interficiet Enoch z Delia: sic
habef Apo. xj. Erit aut Antichristus bastardus vt dicit
Damas. Itē erit in concupiscētijs seminaru: z terra diuidet
gratuito vt dicif Dan. xj. Itē tpe antichristi aliq vera mi
racula fient virtute demonu pmissione diuina: in illis tñ
ad q virt^o demonu se extēdit. Dicunt tñ ab Aplo menda
cia ex pte finis: qz ad decipiēdu fiet. Habebit at antixps
angelu bonu custode: qz lex cois propter vnu imitari no
debet. z in h ei^o pena instior apparebit: qz bñficia toti na
ture humane pua sibi no subtrahat. nec tñ oino frustra
ei^o custodia: qz etfi ad bonu no couertat: a multis tñ ma
lis cessabit retract^o ab angelo custode. hunc eni effectū ad
mun^o cosequif angelus p custodia inqntūcumq; fit obstis
natus. Et vt dicit Remigi^o antichristus simulabit se occi
sum: z post mortem resurrexiffe. Tāta quippe temeritas
erit in illo dānato hoie: vt ad deludēdos aios paruulozū
imitatiōe veri capitis xpi occisum se dicat: z resurrexiffe
post mortē. Tandē vo dñs interficiet eū spū oris sui: siue
eni dñs iesus xps interfecerit eū potētia visionis sue: siue
Michael interfecerit illū: virtute dñi iesu occidē: no vir
tute Michaelis. Occidē aut sic doctores tradūt: qz Die
ro. sup Dan. h dic: In mote oliueti i papillione z solio suo
in loco circa quem dñs ascēdit ad celos. Et subdit Remi
gius: Notādū qz no statim veniet dñs ad iudiciū vbi fue
rit antixps interfecit. s. sic in li. Dan. c. xij. itelligim^o: post
mortē illi^o cōcedent electis ad penitēdu dies qdraginta
qng. Quātulūcumq; vo spaciū tps fit vsq; quo dñs veniet
penit^o ignorat. Sz pot qri an fili^o dei sciat diē iudicij siue
finē mudi: Et videt q no: qz dicif Mat. xxiiij. De die at
illa z hora nemo scit: neq; angeli celoz: neq; fili^o nisi sol^o
p. Itē Marci. xij. De die aut illa z hora nemo scit: neq;
angeli in celo neq; fili^o nisi solus p. Ad h dico q fili^o dei
scit illā diē: qz oia scit q p: qz vna est eētia filij z p: et
vna potētia: z eadē scia. Dicif tñ nescire a nobis: qz no fas
cit nos scire s. latet nos. Un dicit glo. Nescit fili^o adopti
uus. Itē nescit corp^o filij in terra positū: qd est ecclia. vel
dic q fili^o nescit a se: nec etiā spū sanct^o a se scit: qz no est a
se. s. p solus scit a se z p se: qz a nullo est. s. fili^o est a pte p

generationē: z spūs a pte z filio p cōem spirationē. vii die
Dilari^o in glo. Mat. xxiiij. Fili^o z spū sanct^o qz non sunt a
se de die illa nesciūt a se. p aut qz a se est: scit a se: sciūt qf
lius z spū sanct^o p se: s. nesciūt a se: qz nec a se sunt. p aut
scit de die illa a se z p se. Sz qri an xps inqntū hō sciat:
Dico q aia xpi h scit: s. or nescire: qz corp^o ei^o. s. ecclia nes
cit. non eni expedit nobis diē illā scire vt fm glo. Hiero.
simus semp incerti de aduētū iudicij: z sic quotidie viuā
mus qf alia die vel in illa die iudicādi: z vt semp sim^o sol
liciti. Un Aug. Latet vltima dies vt obseruent oēs. Itē
glo. sup illud Act. j. Nō ē vestru scire tpa vel momēta zc.
cū nō est hominū iudicij diē nosse: vt qf semp iudiciū ex
spectēt. nō ait nō erit: s. nō ē vestru scire: notās eos ad huc
eē infirmos: z iō ad secreta nō eē idoneos. p. s. q ecclesia
militās nescit diē iudicij. De ecclesia aut triūphāte potest
qri an sciat: De h dicit glo. Mat. xxiiij. De die aut illa et
hora nemo scit: neq; angeli celoz nisi p solus. In quibus
dā inqnt codicib^o addit Neq; fili^o: q quidē oia scit cū pte
s. nō fecit hoies scire: neq; electi angeli quemq; scire fece
runt: qz videlicet nulli scōz angeloz cōcessit de^o notitiā
hui^o diei: neq; filio. s. adoptiuo. i. neq; vlli scōz hominū.
Vide in etas. Dic etiā nota diligēter q aia xpi qz pfe
ctissime inter creaturas vbū intuet: ad terminū huius cog
nitionis puenit. s. qz scit oia q sunt vel erūt vel fuerūt: nō
solū facta s. z cogitata vel dicta. z qz cōprehēdit quālibet
eētia creatā: iō scit oia q sunt in potētia seminalis crea
ture cuiuscūq; eo modo quo de^o scit oia q sunt in potētia
sua posita. Sic g aia xpi videt in vbū oia q vbū videt scia
visionis: nec tñ adequat scia xpi ad vbi sciētia: qz aia xpi
nō pot ita limpide videre ea q videt in vbū sic ipm verbū
qz non hz tantā virtutē in intelligēdo. Itē qz eētia diui
na q est exēplar rerū in quo res vident magis est iūcta
sibi q; alicui creature q est ei eadem fm rem. Alij aut sci a
xpo quis deū videant p eētia: nō tñ vidēt oia q deus vi
det eo q eētia diuinā nō cōprehēdūt. Nō eni ē necesse
q sciens cam sciat oēs ei^o effect^o nisi cam cōprehēdat qd
nō cōpetit intellectui creato. Et iō vnusquisq; vidētū deū
p eētia tāto plura in ei^o eētia aspicit qnto clari^o diuinā
eētia intuet: z inde est q pot vn^o aliū instruere: z sic scia
angeloz z aiarū scārū pot augeri vsq; ad diē iudicij sic et
alia q ad premiū accidētale ptinet. s. vltim^o nō pficiet: qz
tūc erit vltim^o stat^o rerū. Et illo statu possibile est q oēs
oia cognoscāt q de^o scia visionis nouit. licz aut aia xpi oia
sciat: nō tñ oia pot: qz creare nō pot: qd ē potētie infinite.
nā sic aie xpi nō potuit cōicare vt haberet etiā infinitatē
eētie: ita nec oipotētia sibi cōicari potuit: nec alicui crea
ture cōicari pot. Credo tñ q ois potētia q alicui creature
cōicari pot: sibi cōicata fuit multo abūdāt^o: vt. s. materia
elemētaris magis obediret sibi ad nutū q; actiuis qlitati
bus vel etiā celesti virtuti: z qz magis potuisset celū mo
uere q; aliqs angelus: si tñ angeli mouēt ozbes. De gratia
dei z virtute dicā in virt^o. Et inde Aug. in. ix. li. de ci. dei
dicit quoddā notabile vbū nō obliuioni tradēdu. In eo
rū inqnt sane q tūc futuri sunt scōz atq; fidelīū cōparatiōe
qd nos sum^o: cū quidē ad illos pbādos tātus soluet inu
micus cū quo nos ligato tātis periculis dimicam^o. Quō
aut antichristus feliciter gradiet s. nō bene finiet dicā in
leo. Itē de signis antichristi dicā in miraculū.

Anticipo pas. ab ante z capio componit antecapio capis: z
anticipo pas penul. cor. in eodē sensu. s. preoccupare: pue
nire: primo capere.

Antidicomarite quidā beretici dicti sunt: qz marie virgini
s dicūt. z coponit ab anti z dico z maria.

Antidotū ti ge. neu. venenū qd dat s vitā: vel illud qd dat
s venenū: anti qd est cōtra z datū. Pap. vo dicit Antidos
tū grece dicif ex srio datū. Cōtraria eni sris curant. vii
p medicina ponit. z cor. penul. vii Vindocinēsis: Est an
cilla dei simplex elemosyna mortis Antidotū: venie por
ta: salutis iter. vnde hic antidotarius rij liber quidam cō
tra vitia compositus.

Antifasis sis penul. cor. ge. fe. trouerfia: cōtrarietas. De h require in quarta parte in tractatu de tropis. Ultrū autē antifasis faciat deriuationem dixi in tertia parte ubi egi de speciebus nominū.

Antigonus ni penul. cor. vñ in auroza dicit: Maior alexander: antigonusq; minor.

Antigraphus, graphus. i. scriptor cōponit cū anti qd est: 2 dicit h antigraph^o pbi. i. cācellari^o: q; 2 archigraph^o or: q; rescribit lris missis ad oīm suū. vñ h antigraphia pbi: 2 h archigraphia pbi. i. ei^o dignitas. f. cācellaria. 2 cor. penul. antigraphus: s; antigraphia acuit penul.

Antiliban^o ni penul. cor. ea pars libani vel sup libanū q; oē cidētalē partē respicit: q; s; tra libanū. Et cōponit ab anti 2 liban^o ni pro monte quodam.

Antiloquus qua quū q; primo loquitur: ab anti 2 loquor: 2 cor. lo. vnde antiloquiū quij prima locutio.

Antimetabola le penul. cor. vl antimetabole les grece: 2 tūc acuitur in fine. De hoc dixi in quarta parte ubi egi de corlozibus rhetoricis.

Antiochia chie dicit ab Antiocho p̄re Seleuci: q; eā ledifit canit: a quo etiā 2 Seleucia alia ciuitas dicta est. Vel or sic ab anti 2 ocis qd est velox: q; 2 velox. i. oceanū est posita. vnde antiochen^o na nū patriū.

Antipastus dicit pes: q; fit ex trijs syllabis. f. ex breui 2 lōga: 2 ex lōga 2 breui: vt amauere. 2 dicit sic ab anti 2 pa stos qd est spaciū: q; 2 trijs spacijs cōstet.

Antipater tris penul. cor. Uñ in auroza dicit: Uir probus antipater: idumeus consulit illi.

Antipentimemeris ris penul. cor. cōponit ab anti 2 pētime meris. Et est antipentimemeris quedā spē cefure p quā vocalis naturaliter correpta pducit in principio secūdi pedis. 2 dicit sic q; pentimemeris fit in principio tertij pedis hoc est in principio secūdi: vt in h vsu: Adors ecce nō tardat: 2 ideo labitur hora.

Antiphona ne. i. tra psalmū sonans: vel q; pars illi^o canit ab vna parte chozi: alia ab altera. 2 dicit ab anti qd ē 2: et pbonos qd est son^o. 2 scribit p ph 2 p o in penul. syl. nō p a. Potest etiam scribi p f: 2 cor. penulti. Papias vō dicit: Antiphona grece vox reciproca duobus chozis alternatim psallentibus.

Antipofora re penul. cor. vide in quarta parte ubi egi de corlozibus rhetoricis.

Antipos podis p̄s subt rranēus tra nos habēs pedes vt putat qdā: ab anti qd est 2: 2 pos qd est pes: vel ab anti 2 pes pedis. Papi. vō dicit: Antipedes penulti. cor. dicti q; otrarij nostris vestigijs putant. Itē antipodes gen^o montri in libya plantas verfas habēt post crura 2 octenos digitos in plantis.

Antiptosis penul. cor. quedam figura aliothece: sub q; continetur antbesis. Uide supra in quarta parte in capi. de aliothece f. m Priscianum.

Antiquari^o. ab antiqu^o or h antiquari^o rij q; antiq; bz in memoria vel scribit. Et differt a librario: q; librari^o or q; noua 2 vetera scribit: Antiquari^o q; solū vetera. Antiquarius etiā dicit senex antiquus.

Antiquit^o aduer. penul. cor. ab antiquus dicit.

Antiquus qua quū dicit ab anti: 2 est antiqu^o solo euo: vetus annis. Et cōparat antiquior quissim^o. vnde h antiq; tas tatis. i. cui lōgītudo. 2 antiquo q; s. i. antiquū aliqd facere vel dicere f. m Hug. Pap. vō dicit Antiqre. i. euacuare aliqd ad pristinū statū reuocare. Hebre. viij. Qd aut anti quas 2 senescit prope interitū est.

Antifima. f. ima. i. curnū cōponit cū anti: 2 dicit h antifima indeclinabile talis. f. figura q; si fima cōtra fima. i. curnū cōtra curnū. Dec nota ponitur ad illos versus: quozū ordo permutādus est. Dec eadē nota cū puncto ponitur in his locis ubi in eodem sensu duplices versus sunt: 2 dubitat quis potius eligendus sit.

Antisimicus ca. i. vrbani: nō amar^o: nō iracūdus. 2 or ab antisimos: 2 cor. mi.

Antismos quidā tropus est de quo dixi supra in q̄rta parte in tractatu de tropis.

Antistites tis ge. cōis. i. sacerdos: q; s; stans pro pplo: q; an stat 2 orat pro plebe. 2 cor. sti.

Antistitiū. ab antistes dicit h antistitiū tij. i. sacerdotiū vel dominiū. quod 2 hec antistitia tie dicitur.

Antista ste. i. sacerdotissā: ab antistes dicitur.

Antisto stas. ab antistes dicit antisto stas vel antisto as. i. excellere: prestare: precellere.

Antistropa phe. i. 2 uersionē simplicē. Et est antistropa qn finito vsu reincipit ipm rīsoziū vel eius medietas: ab anti 2 stropha. De h vide in stroph^o. ita vult Hug. Pap. vō dicit Antistropa reciproca uersio qn totū responsoriū conuertit. 2 cor. stro.

Antithesis est qdā spē metaplasmī: de q; dixi supra in q̄rta parte in ca. de metaplasmō. Et f. m Hug. antithesis ē 2 via positio: vt in duob^o primis versib^o Boetij: s; assignat ibi a quibusdam antitheta.

Antitheta te quoddam scema: de quo dixi supra in quarta parte de scemate.

Antitheton quedā figura est: de qua in quarta parte in tractatu de scemate.

Antonomasia sic quidā tropus est: 2 acuit penul. de quo supra in q̄rta parte dictū est in tractatu de tropis.

Antracitis lapis p̄ciosus: sic dicit q; ipse fit ignei coloris vt carbūculus: q; antrax dicit: s; cādida vena precinct^o: cui^o p̄pziū est q; iactat^o in ignē velut inter mortuos extinguit 2 ecōtrario aquis p̄fusis exardescit.

Antrax carbūculus vel calculus. i. lapis.

Antropofagi gens asperrima q; humanis carnibus vescit: 2 sunt sub regione Sythie. Et cōponit ab antropos qd ē hō: 2 fagin qd est comedere. 2 cor. fa.

Antropomorphite heretici sic dicti q; in simplicitate rustica deū humana credūt habere mēbra: ab antropos. i. hō: 2 morphe qd est mutatio: 2 theos qd est deus.

Antropos. i. hō: ab ana qd est sursum: 2 tropos qd est uersio: q; s; sursum uersus 2 erect^o: vt suū creatorē aspiciat cū alia aīalia pna spectēt terrā. vñ Apl̄s nos admonēs dicit Que sursum sunt q̄rite: ubi xps est in dextera dei sedēs: q; sursum sunt sapite: nō q; sunt sup terrā. Pap. dicit sic: Antropos q; s; anatropos. i. sursum versus.

Antropospatos humana passio: qn qd ē hoīs attribuit deo Uide supra in q̄rta pte in tractatu de colorib^o rhetoricis.

Antrū tri grecū est: latine specu dicit. vel antra q; s; atra. i. obscura loca f. m Pap. vñ in hymno Joannis baptiste: Antra deserti teneris sub annis ciuiū turmas fugiēs petisti.

Anubis. Nubes cōponit cū a qd est sine: 2 dicit h anubis. i. mercuri^o q; sine nube. est enī deus sermonis: q; oia reuelat. 2 idem dicit cinocephalus a cinos qd ē canis: 2 cephas caput: quia cū canino capite depingit apud egyptios cos ppter sagacitatē. est enī canis aīal valde sagax. 2 pducit nu sicut nubes. Uñ Uirgi. Digenūq; deū mōstra 2 latrat: anubis: f. m Hug.

Anularis. ab anulus dicit h 2 h anulari 2 h re qd ptinet ad anulū: 2 h anularis substatiue: secūdus digit^o a minimo: q; ibi frequēter ponit anulus pdu. penul. 2 scribit p simplex l. 2 format a gto anuli i in a 2 addita ris.

Anularius. ab anulari^o dicit h anulari^o rij q; facit anulos et h anulariū rij locus ubi fiunt anuli.

Anulus vel anus pro culo dicit h anulus li pro rotūditate. Uel dicit anulus ab ano p diminutionē q; s; anulus. i. circulus: q; in se redeat vt annus. vnde anulat^o ta tū. i. anulū habēs. Quidā tñ dicūt q; anulus nō venit ab anus ppter p̄dictā cām: s; ob aliā. Sicut enī cōsuetudo olim q; si aliq; eēt homicida vl adulter deferret simiā in collo os suū ad simie culū tenēs. s; q; h nimis erat obprobriosum fecerūt torquē rotundū quē in dedec^o deferebāt in digitis: 2 tūc nobiles fecerūt illū fieri aureū vl argēteū: qd magis videbat honori q; dedecori. ex eo tpe cōsuetudo inoleuit vt nobiles deferret anulos. 2 ideo dicit quidā q; anulus dicit^o

de dictum eo qd apices. i. capita antiquoz triumphantiu vel poetarum ipso coronabant: quo internozu viscerum dolores grauissimi sapiuntur. huiusmodi herba ebrietas tem dicitur prohibere.

Aplanos. Planos quod est error vel vagatio coponif cu a quod est sine: et dicit aplanos vel aplane aplanes. i. firmamentu: quasi sine errore: quia semp mouet in eode loco: et acuitur in fine.

Aplustre stris gubernaculu nauis vel armamentu. et deriuatur ab appello lis. et h3 pma naturaliter breue. Un Junes nalis: Uicteqz triremis aplustre. et facit ntus plural aplustra: et gtus aplustru. inuenit etia aplustria.

Apoca ce fe. ge. est scriptu qd creditor dat debitori soluenti in quo creditori pfitet se denarios debitos sibi accepisse Et inde etia pfectio dicit et securitas: qz debitor reddat securu. Et dicit ab apos qd est re: et capio qd est receptio: qz recipit soluto debito. Et coponif cu anti qd est otra: et dicit h antipoca ce scriptu qd debitor soluens dat creditori: in quo debitor notat se soluisse tantu ex tali causa. et of sic qz contra apocam datur. vñ vsus: Apoca solueti: datur anti suscipienti.

Apocalypsis sis interpretat reuelatio: qz ibi manifesta sunt qerant abscondita. et est grecu: et no debet accetuari in fine. et est compositu ab apo quod est re: et calypsis quod est uel lamentu. vnde apocalypsoz saris. i. reuelare. et cor. prima. **Auroza:** Est apocalypsis mystica verba gerens. Et est feminini generis apocalypsis.

Apocrifus. a crisis qd est secretus: et apo qd est de: coponif apocrifus fa su penul. cor. i. occult: et secret: qsi de secreti. i. de numero secretoz. Apocrifas pprie dicunt illa scripta quoz origo et autor ignorat: et quis ibi sunt multa vera: tñ no habent in auctoritate ppter plura falsa q ibi contine tur. vnde h apocrifari q describit apocrifas fm Hug. Uel fm quosda apocrifus coponif ab apos qd est loge: et crisis qd est iudiciu: qsi loge a iudicio: vel de quo no pot certu haberi iudiciu. Et dicit duplici liber apocrifus: vel qz autor ignorat et veritas patet. et tale recipit ecclia no ad fi dei pbatione: s3 ad erroroz destructione: qles sunt liber Judith et alij quos numerat Hiero. in plogo regu: Sapietia inqt q vulgo salomonis inscribit: et iesu filij syrach liber: et iudith: et pastor: no sunt in canone. Uel dicit apocrifus quia de ei veritate dubitat: et tales no recipit ecclia: vt est liber de infantia saluatoris: et de assumptione corporis beate virginis.

Apocrifari. ab apo et crisis qd e secretu coponif h apocri fari vel apocrifari. i. secretari: ciliari. vñ et qiqz sic of cancellari: qz ipse secretari est regis vel impatoris: et eius secreta scit. s3 nom e sonat qsi de secretarijs: qz rex vl impator plures h3 secretarios et solarios: quoz vn est cancellarius. Un in pscriptiptione tituli Prisciani gramatici cesariensis apocrifarij vl apocrifarij doctori vrbis rome cstatinopolitane de arte gramatica liber prim incipit. Uel ab apo qd est ab vl de: et crisis qd est auru of h apocrifari. i. thesaur. vel sic dicit cancellari regis vel impatoris: qz habeat auru in sua custodia.

Apocopa pe vel apocope pes greca declinatiõe cor. prima. Un qda: Monade subtracta dicit apocopa facta. de h s dixi in qtra parte in ca. de metaplasmo.

Apodixes grece ostensio fm Pap. Hug. vo dic: Apodixen ostensio fatasia pbatio experimentu vut pras. Un in vita be Agnetis of: Ad filiu meu voluisti apodixen tue artis magice demonstrare. et pdu. penul. positione.

Apofozetu ti penul. pdu. coponif ab apo ppone greca: et fo ros. et apofertu etiam dicit: et tuc componit ab apo et fero fers. Et sunt apofozeta vasa sic dicta a ferendo poma vel aliud: et sunt plana.

Apogeum gei est cstructu sub terra edificiu: qd nos atru vl spelunca dicim ab apo qd est de: et ge qd est terra. id e of ipogeum ab ipos qd est sub: et ge terra.

Apolesma diffinitio et csumatio disputatiõis.

Apollo linis ppriu nome viri cor. pma. vñ scribit p vnu p. et geminu l. Un Virgil. in. vi. Enei. Locutit et stimulos sub pectore vertit apollo. vñ cor. pma de apollo. Aliqñ aut est indeclinabile. Un. j. Lorin. c. j. Ego quide sum pauli: ego aut sum apollo. et tuc videt qz debeat in fine acui: sic equ pharao: s3 vsus aliquoz cõtradicat. Papias dicit Apollo a gentibus sol dicitur.

Apollin ni propriu nome viri primã cor. vñ in Aurora scribit: Dissus apollin: dux nup factus ab illo.

Apologeticus ca cum. i. excusatorius vel responsorius dicitur ab apologia fm Hug. Papias dicit Apologia excusatio. vnde apologeticum dicitur. i. satisfactionis iudicium verum testimonium.

Apologia excusatio vel respõsio: ab apo qd e re: et logos qd est sermo: qsi sermonis relatio. i. respõsio. Un in decretis Alexandri pape: Clerici q alios accusant iustã accipiant apologia. Et est posita apologia ibi pro defensione vel negatiõe sola. nã in ea solent quida accusantib respõdere. et acuit gi in penul. syllaba.

Apompeius grece emissarius latine. vñ et hircus apompei dicebatur emissarius: quia emittebatur in desertu. Uide in emissarius.

Apoplexia est subita sanguinis effusio q suffocati intereunt: sic dicta qz ex letali percussioe repetin casus fiat. Greci igit percussioe apoplexim dicunt.

Aporia. Porus ri coponif cu a: et of h apozia tie. i. apertio vel labor: angor: alcunes: stimulu: ictus: vulnu: cura: tediũ molestia. Eccl. xxvij. Apozia hois in cogitatu illi. Et inde apozio as. i. apire: enucleare: et depaupare. et tuc est actiuũ It e apoziare. i. laborare: vel laborãdo sudare et anxari. et tuc est neu. inuenit etia in depo. genere in eode sensu. vñ ad Lorin. Apoziamur s3 no destituimur. vbi pot e e passiuũ p depaupari. Jfi. tñ dicit q apozos grece latine dicit paup. vnde apoziare. i. paupere facere. et apozus ra ru. i. diuin. pauperu eni est diuinus ee et regnu habere celoꝝ.

Aporus in apozia vide.

Aposiopasis sis penul. cor. est valid defect orõnis. De h s dixi in qtra pte in ca. de colorib rhetoricis.

Apostata te coponif ab apo qd est re: et stolos missio. vñ h et h apostata te puerius: renuciat: refuga: retromissus. Et pprie ille of apostata q pmo bene agit: s3 postea puerit et male agedo et retro abit. vñ videt coponi ab apo et stas qsi retro stans. Uel vt alij dicunt deriuat ab apls p õiu: vl ab apostus sta stu qd e puerius et õi: et fit ab appono. vñ apostatic ca cu. i. puerius. et h apostasia sic. i. renunciatio retro ad malu more itio. et acuit penul. Et apostotatas retro abire: a bono puerit: puerse agere. Un et Eccl. xix. Uiu nu et mulieres apostotare faciunt etia sapietes. et cor. pma apostata. Un Sedulius: Tuc vir apostolicus: nunc vilis apostata factus.

Apostema matis ge. neu. dura humoz collectio in corpore sic dictu a collectoe humoz. nã greci apostemas collectio nes vocant. et produ. ste.

Apostolus. apo qd est de vel re coponif cu stolos qd e missio: et dicit h apostolus li. i. missus. et dicit apostolus qsi demissus. i. de celo vel a deo missus. Apostolus grece: li san hebraice: missus latine. vnde h apostolar tus tui offi cu vel dignitas apostoli. et apostolic ca cu. et hic apostolicus ci pro papa. Apostoli etia dicti sunt quidã heretici q nihil possidetes ppriu no recipiunt aliquos q aliquo in h mundo vtunt. et hic et hec apostolaris et hoc re. Et coponif apostolicus cu con: et dicit coapostolus. i. simul apls cu alio. et cor. prima apostolus. Un in Aurora dicit Sanctus apostolicus Lucas dilucidat actus. Et nota q dicitis apostoloꝝ sine probatione credendu est: sicut dicã in symbolu. Et scias q de nece apostoloꝝ ita legit in quadã chronica. Claudius imperat Marcus euangeliu scribit. Apostoli p o: be diuidit. Petrus roma venit: Andreas achaiam: ib qz crucifigit. Johannes ephesum vitus intrat sepulchru. Jacobus maior hierosolymis decollatur.

Thomas in india lancea transfigit. Philippus in phrigia crucifigit et lapidatur. Iacobus minor hierosolymis petra fullonis occidit. Bartholomeus in maiori india excoxiatur: deinde decollatur. Mattheus in ethiopia in altari lancea perforatur. Simon et iudas in persia a pontificibus idolorum tumultu populi interimuntur. Mattheus in iudea pro christo patitur. Lucas in bithynia obiit. Marcus alexandrie martyrium complevit. Barnabas in salamia crematur. Quatuordecimo anno Claudio veneno interiit. Nero successit. matrem eius scelerat. Sororem stupravit. Romam in duodecim partibus incendit. Senecam interfecit. Ranas apud lateranum euomit. Petrum crucifigit. Paulum decollat. Impatiens tredecim mensibus septem a lupis deuoratur. Uide in numero. Uolo etiam te scire quod sicut dicit Hieronymus contra Iovinianum in primo libro. inter duodecim vult eligi: ut capite constituto scismatis tollere occasio. Sed cur non Johannes qui electus est virgo: Et tunc delatus est: quod Petrus senior est ne adhuc adolescens et pene puer progressus etatis hominum preferret: et magister bonus quod occasione iurgii debebat auferre discipulis: et dixerat eis. Pacem meam do vobis: pacem meam relinquo vobis. et quod voluerit inter vos maior esse minimus omnium fiat: ne in adolescentem quem dilexerat carnem prebere videret inuidie. Ut autem sciamus tunc puerum fuisse Johannem manifestissime docet ecclesiastica historia quod usque ad Traiani imperium vixerit. id est post passionem domini anno sexagesimo octavo dormierit: quod nos in libro de illustribus viris breviter perstruximus. Ambrosius etiam dicit super Lucam: Mysticum est quod Maria commendat Joanni inter ceteros iuniorum: quod non ociosis auribus debemus accipere. periculosa est enim mulierum copula adolescentis et spiritus iuuetutis. Item scias quod Porphyrius arguit Mattheum et apostolos qui secuti sunt continuo christum: ut dicit Hieronymus in Mattheum: Arguit inquit Porphyrius et Julianus Augustinus vel imperitiam historiographi mentientis: vel stultitiam eorum qui statim secuti sunt saluatorem quasi irrationaliter quolibet vocantem hominem sint secuti: cum rationes virtutes tantaque signa precesserint quae apostolos antea crederet vidisse non dubium est. Lente fulgor ipse et maiestas diuinitatis occulte: quae etiam in humana facie relucebat ex christo ad se videntes trahere poterat aspectu. Si enim in magne lapide et succinis haec esse vis dicitur ut anulos et stipulam et festucas sibi copulant: quanto magis dominus creaturarum omnium ad se attrahere poterat quod volebat. Gregorius autem dicit. Nulla christum facere adhuc miracula Petrus et Andreas viderat: et tamen ad unum domini preceptum hoc quod videbant possidere obliti sunt. quanta nos eius miracula vidimus: quot flagellis affligimur: quantis minarum asperitatibus detrimur: et tamen vocante sequi contemnimus.

Apostrophe phrasae accenditur in fine. Dicitur etiam apostrophe phrasae et tunc non accenditur in fine. et est apostrophe transitus regressus reuersio sicut in Psalmo. De hoc require supra in quarta parte in tractatu de coloribus rhetoricis.

Apostrophus. Tropus quod est conuersio componitur cum apostrophe quod est de vel re: et dicitur hic apostrophus virgula: regula quasi pars circuli dextra ad summam litteram posita in his dictionibus in fine tribunal et pirrinus: quae nota ostendit deesse in sermone vltima vocalis: ut tribunal pro tribuna le: pirrinus pro pirrine. et ad hoc ostendendum ibi ponitur. vel id est ut ibi denotetur accentus debere poni in fine. vel id est ut ibi denotetur vltima consonans cuius subtracta est vocalis recurvari et apostrophari. id est reuerti et reuerti ad precedentem vocalem: vnde apostrophus dicitur. et cor. stro.

Apotheca. Theca componitur cum apostrophe quod est re: et dicitur haec apotheca ce. id est repositorium vel receditorium: et quia in his homines elaboratas fruges reponunt. vnde hic apothecarius rij qui custodit apothecam: vel mercator. Vel apothecarius riarum ad apothecam pertinet. et perducit penult. apotheca: chiroteca: enteca.

Apozima vis coactarum herbarum. et componitur ab apo et zima quod est vis. et cor. penult. Macer. Uis potius femininum vel apozima proderit huius.

Apparitiuum verbum est verbum desinens in co: ut vellico: mitrico: albico. De hoc dixi in tertia parte in tractatu de speciebus verborum.

Apparitor. ab appareo res deriuatur haec apparitor toris. id est seruus: quod appareat et videatur ut presto sit ad obsequium. Ut apparitores vocamus eos qui apparere faciebant reos in conspectu iudicium.

Appello las laui componitur ex ad et pello las quod est vocare: et mutat d in p. vnde appellatiuum uia uia. et est appellare ad uocare. Item appellare. id est ad alium iudicem vocare: vel audiendum alterius iudicis postulare. Et ut dicit Bernardus in libro. de consideratione: Appellasse iniquum est: Iniquum et impune iniquum appellatum fomes. Iniquum autem omnis appellatio ad quam iustitie inopia non coegit appellare: non ut graues: sed si graueris licet.

Appello lis appuli componitur ex ad et pello lis: et mutat d in p et est appellare ad portum venire vel impellere. id est applicare. Unde Terentius: Postquam poeta animum suum ad scribendum applicauit. id est applicauit. Potest etiam appello apuli apulum componi ex a et pello: et tunc scribitur per unum p. et est appello ab aliquo pello vel amoueo. Unde apulsus ab urbe. id est amotus. Esaie. xxviii. Ablactatos a lacte apulsos ab uerbibus id est amotos.

Appendix. ab appedo dis dicitur h et h et h appendix cis quod alii cui appendendo adheret. vnde appendix dicitur mansuetula quae magne domui adheret. id est appendix parietis: non habens textum diuisum in duo latera. vnde hoc appendix cibus id est appendix cibus.

Appendo. Pedis componitur cum ad: et dicitur appedo dis: et mutat d in p. id est suspendere vel librare: ponderare. vnde haec appensor foris: et appensoria riuus.

Appeto tis tui habet preteteritum et supinum ad modum quartae: et componitur ex ad et peto: et mutatur d in p. et est appetere desiderare acquirere. vnde hic appetitus tui penul. perducta in nominatiuum. et h et haec appetibilis et h le: et haec appetitor penul. pdu.

Applaudo. plaudo componitur cum ad: et mutato d in p dicitur applaudo dis plausi. id est alicui plausum facere. et inde haec applauda de: vel applauda de. id est sorbicuicula ex paleis facta circa quam pueri solebant applaudere. Vel applauda etiam dicitur furtur.

Applauda de in applaudo vide.

Appodio as auti. id est innoto: ex ad et podio as mutata d in p. Uide in podio as.

Appono nis sui fiti ex ad et pono nis: et mutatur d in p. et est apponere adiungere addere. et inde appositum ta tu: et per synocopam apostus postea fiti. id est peruersus et contrarius. vnde aposte aduerbium.

Appositio onis quaedam figura de qua dixi in quarta parte ubi egi de allotheca: ca. de synthesi.

Appostus in appono est.

Apprecior aris atus sum: existimare: precium determinare. et componitur ex ad et precior aris. et est deponens. antiqui tamen precio precias: et apprecio apprecias in actiuo genere declinabant. Zacharie. x. Decorum precium quo appreciatus sum ab eis.

Apprehendo dis di sum ex ad et prendo dis.

Apprime. Prime componitur cum ad: et mutata d in p dicitur apprime per geminum p. id est valde. vel sunt due partes posite pro vna et teneatur d: et dicatur ad prime. et debet semper per media produci sicut in Hug. Macer: Apprime sumptibus zedoar obstar venenis: Affirmant et cetera. In legenda etiam beati Augustini inuenitur hoc vocabulum apprime. Et vide Hugui. vult quod si sit vna pars vel due posite pro vna: tunc retinetur d. Priscianus autem in tractatu de aduerbijs dicit quod apprime est pars composita. Dicit enim quod prime ponitur aduerbialiter: quod ostendit Terentius qui compositum ab eo in andria protulit: Nam id arbitror apprime in vita vtile: sicut dixi supra in tertia parte ubi egi de aduerbijs.

Nota de

Nero

que fuit mutata in araneam fm fabulas.

A rapagare. i. effodere vel sculpe ab area: z ponit simplr p effodere. z cōponit ab area z pagus qd est villa.

A rapagatus ta tū: ab area effossus: z dī ab arapagare. vnde Plautus in aularia: Aurū mibi intus arapagatū est.

A ratellū li dimi. i. puū aratrū: sic a cerebro cerebellū dimi.

Aratiuncula le fossa parua que instar sulci aratur. z dicitur ab aro aras: vel ab arator. vñ Reg. iij. ca. xvij. Fecit aque ductū: qñ p duas aratiunculas in circuitu altaris.

A ratorculus li dimi. paruus arator.

A ratorius ria riū: locus qui pōt arari: ab aro ras.

Aratrū tri: ab aro ras dī cor. penul. naturaliter. vnde in Aurora dicit super leuitico: Nostre carnis bumū crucis hic aratro quasi sulcant.

Arbiter tri tro secunde declinationis dī ab arbitroz traris: z accipit in tribus significationibus. Arbiter enī dicitur releuator consilioz: vt in Salustio: Procul arbitris oib? amotis: arbiter testis: arbiter iudex. Sed differunt qz iudex ex lege: arbiter ex volūate iudicat. inde hoc arbitriuz trij. Et scias qz in cōmuni vsu est secunde declinationis. Inuenit tamen etiam in tertia arbiter tris tri sicut ponit Gregorius in moralib?. Etiam Papi. dicit: qz arbiter est secunde z tertie declinationis fm Salu. secunde: fm vō regulas Puf. est tertie.

Arbitriū trij: dī ab arbiter. z est liberū arbitriū facultas rōnis vel voluntatis qua bonū eligit grā existente. vel malū eadē esse desistente. Et scias qz est triplex libertas. s. necessitate: a pctō: a miseria. A necessitate z ante pctm z post eque liberū est arbitriū. sicut enī tūc cogi nō poterat ita nec modo: ideoqz voluntas merito apud deū iudicat: que semp a necessitate libera est: z nūqz pōt: Ubi necessitas ibi nō est libertas: vbi nō est libertas nec voluntas: z iō nec meritū. Nec libertas in oibus est tā in malis qz in bonis. Est alia libertas a pctō. s. de qua dicit apls: Ubi spūs dñi ibi libertas. Nec libertas a seruitute pcti liberat z seruos iusticie facit: sicut ecōuerso seruitus pcti liberos facit iusticie. Hanc libertatē hō peccando amisit. Ideoqz Augu. dicit qz hō male vtens libero arbitrio: z se pdidit z ipsū: qz pdita est p pctm libertas: nō a necessitate sed a pctō. Qui enī facit pctm seruus est peccati. Istā libertatē que est a pctō illi soli nunc habent quos filius p gratiam liberat z reperat: nō ita qz penit? sint sine pctō in hac mortali carne: sed vt pctm in eis nō dñetur neqz regnet. z hec est vera z bona libertas que bonā parit seruitutē. s. iusticie. Est aut libertas a miseria: de qua apls ad Romanos ait: Et ipsa creatura liberabit a seruitute corruptionis in libertatē glorie filioz dei. Hanc libertatē habuit hō ante pctm: qz oī carebat miseria: z nulla tangebatur molestia: z plenus habebit in futura beatitudine vbi miser esse non poterit. Sed in hac vita que ē inter primū pctm z vltimā cōfirmationē nemo a miseria liber est. qz pena pcti non caret. Libertas a pctō z a miseria p grām est: libertas aut a necessitate p naturā. Scire etiam oportet qz vt dicit Ptolomeus: Homo sapiens dñatur astris: qz s. p sapiam suā pōt vitare ea ad que astra disponunt. De hō etiā require in astrū: z in mors. vide etiā in volūtas. Itē scias qz q̄t tuoz sunt status liberi arbitrij. z de quolibet accepit xps: vt dicā in libera bera berū. Quare aut deus nō fecit hoies impeccabilē: vel q̄ peccare nollet dicā in p̄scio.

Arbitroz traris tratus sū: trari. i. existimare: vñ estimare. sed differūt: qz existimare vel estimare est apud animū nr̄m. Arbitrari vō iudiciū animi pferre: z cor. bi naturaliter.

Arbos vñ arbos fm Jsidoz sicut z herba dī ab aruis: qz terre fixis radicibus adheret. Uel arbos dī ab herba: eo qz ad modū herbarū pullulet nascendo. Prius enī iacto semine herba orit: dehinc confota surgit in arborē. dehinc in puo tpe herbā quā videras arbustū suscipis. Ab arno ergo deriuat herba: ab herba arbos vel arbor. videt p̄oz p̄ae arbos dici de fructifera: arbor vō de nō fructifera z sterili. z est arbos fe. ge. qum fit mater pprij fetus. Et at

tende qz noia arborū sunt fe. ge. qz māz matris in suis fructibus imitantur: vt pirus z vlmus: hec enī est qñ obiter trix puerperarū bachi. vñ oleaster fuit mas. ge. qz nō cōcipit qū sit pprij sui gentis cōcipe. i. oliuarū. p pomis vō sunt neu. ge. exceptis paucis.

Arbozetū ti: locus vbi arbores crescūt ab arboze dī.

Arbozeus rea reū: z arbozinus na nū possessiū ab arboze dicitur.

Arbuncula le dimi. parua arbor.

Arbustula le dimi. parua arbor.

Arbustū. ab arboze dī hoc arbustū sti: loc? vbi arbores crescunt: z p ipsis qñqz ponit: z p̄cipue nouellis. Arbustum enī dī qñqz arbor nouella z tenera: in q̄ isertio etiā qñqz fieri pōt. z dī arbustū: qñ arborū statio vel hasta.

Arca ab arceo cis dī hec arca ce: qz arceat z p̄hibeat visum z caret aspiratione. z inde hic arcarius rij. qui facit arcas vñ qui custodit. Itē adiectiue pōt dici arcarius aria artū qd p̄inet ad arcā vel ad arcariū.

Arceanus na nū. i. secretus ta tū: a quo ceteri arcenē ab arceo ces dī: z caret aspiratione.

Arceo arcui supinū dī esse arcitū tu: sed p syncopam dī artū artū. Arceo cōponit cū ex z dī exerceo ces. Itē cū con: z fit coerceo ces. i. cōstringere. Arceo simplex z cōpositū ē actiū: z mutat a in e in cōpositione.

Arceo sis in arceo cis exponit.

Arcesso sis vñ desideratiū ab arce arces. vide in accio cis

Archangelus. ab archos qd est princeps z angelus cōponitur h archangelus li. i. princeps angeloz: vt gabriel. vñ archangelicus ca cū. Et scias qz oia officia humana p̄tinentia ad singulares p̄sonas cū quibusqz ordinibus silitudinē habeant: dirigunt p vltimū ordinē inquantū participant virtutes superioroz. Sed illa officia que multitudinem p̄tinent dirigunt p principatus z archangelos: z iō homo in p̄elatione constitutus illuminat ab angelo inferioris ordinis de his que ad statū p̄sone sue p̄tinet: sed ab angelo principe de his que spectant ad regimen multitudinis. vide etiā in angelus.

Archetipus pi. i. princeps figurarū. nā tipus idē est qd figura. z archos idē est qd princeps. z pōt poni adiectiue: vt archetipus pa pum. vñ archetipus mundus dī principalis figura sensibilis mundi: z cor. ti.

Archia chie. i. principatus ab archos dī.

Archicoqus qui: qd est princeps coquo: ab archos p̄nceps z coqus coqui. z h coqus primā cor. tñ archicoqus coq acuit co fm vsū: z hoc facit potentia nū: qz remanet in corrupt? z iō nō cōmutat accentū: sicut nec vicecomes.

Archidiacon? diacones cōponit cū archos qd est p̄nceps: z dī hic archidiaconus. i. princeps diaconoꝝ. vñ h archidiaconatus tus tui: eius officū vel dignitas. Dicit etia; hic archidiacon onis.

Archiepiscopus. i. princeps ep̄oz: ab archos p̄nceps: z ep̄s vñ h z h archiep̄alis z hoc archiep̄ale: z hic archiep̄atus tus tui: z h archiep̄iscopij pij: z archiep̄iscopoz: eē vñ fieri archiep̄m: vel archiep̄iscopatū h̄re. vide in metropolis.

Archigallus galli: princeps galloꝝ. s. illoꝝ sacerdotū: ab archos z gallus.

Archigenes. Genes qd est nā cōponit cū archos qd ē p̄nceps: z dī h archigenes nis: penul. cor. i. principalis medicus qui optime scit mederi genesi. i. nature.

Archigraphus phi penul. cor. vide in antigraphus.

Archileuita leuite: princeps leuitarū: z cōponit ab archos z leuita.

Archilogus. archos cōponit cū logos qd est sermo: z fit archilogus ga gū princeps vel primus in sermone. vñ hoc archilogū: sermonis principij.

Archimandrita. ab archos p̄nceps: z mandros ouis dī h archimandrita te. i. pastor ouiu: z p̄ translationē dicit qñqz de pastoribus sp̄ualibus.

Archipota te penul. produ. i. magnus potato: ab archos z pototas: quasi princeps potatoꝝ.

Arb
Arb
gog
Arb
qu
reg
Arb
mo
piz
ard
tec
fe
nu
sta
gre
co
Arb
zu
vō
cep
vel
vñ
ten
Arb
Arb
Archie
Archie
z h
tiq
Archie
Archie
z h
qu
Archie
dic
ele
ab
Archie
Archie
vel
am
dī
gn
Archie
pte
scri
Archie
z h
p̄
cif
tur
Archie
z h
q̄
mi
op
bis
Archie
Archie
z h
Archie
vñ
Archie
fo
pa
fili

Argiletū penul. pdu. locus in quo occisus est Argus. et cōponit ab argi et letū. Possunt etiā esse due partes: et tunc argi letū. i. mors argi.

Argilla le: terra tenax et humida: ab argos vel argis ciuitate in Grecia: quia apud grecos primū ex ea facta sunt vasa. vñ argillosus sa sum: plenus argilla.

Argirus olim dicebatur denarius: ab argentū dicitur.

Argonauta. argos quod est prima nauis cōponit cū nauita: et dicitur h' argonautate. et dicitur sūt argonaute oēs illi qui in nauem ierūt. paureo vellere. vñ argonautic' ca cū: possessiuū. et h' argonautica ce: liber cōposit' ab appolline de argonauta.

Argos: nomen ciuitatis.

Argumentū. ab arguo arguis dicitur h' argumentū: quod tribus modis dicitur. Nā dicitur argumentū res ficta: quā tñ fieri potuit: vt comedie Terentij. Dicitur etiā argumentū paruū opus pmissum in quo tota mā subsequēntis opis prelibat. Et dicitur argumentū quasi argute. i. callide inuentū. Dicitur etiā argumentū rei dubie. pbamentū. vñ argumentosus sa sūt: plenus argumētis. et quicquid dicitur expeditus. et cōparat. vñ argumentor: tarius: verbū deponentale. et argumentator tatrix tatio. Et dicitur argumentatio argute mentis oratio sicut dicitur. **Du.** **Pa.** vñ dicitur: Argumentū argute inuentū quod rei dubie facit fidem. Argumentū pbationis vel breuis oratio vel fabula verisimilis vel instrumentū mechanicū. Argumentū dicitur eo quod arguat mentē. arguit enī tanquā ignarā vt intra se de ignorantia confundat: et derelicto mendacio veritatē de uote sequat. Argumentū est ipsa sūtia quā fidem prestat. Argumentatio ipsius sūtie per orationē explicatio: Luius due sunt spēs: syllogismus: et inductio. sed syllogismo entume ma: inductioni supponit exemplū.

Arguo guis qui guttū verbū actiuū. i. cōuincere accusare vel cōstringere: vñ verbalia. Arguo cōponit cō con et dicitur coarguo guis: et cū re et dicitur rearguo guis: vñ verbalia.

Argus gi: pastor quidam: a quo et letū cōponit h' argiletū ti: locus in quo occisus est argus. Itē argus quidam mons a quo vel a factoze dicta est pma nauis. Dic argus gi: et h' argon indeclinabile et argon onis: et h' arge ges gei: et hic a rgos goi: vñ per cōpositionē h' argonautate. Itē argus dicitur vag' vel piger. vñ argia. i. pigricia.

Arguria ne: calliditas: versutia: discertitudo. vel dicitur argut' sicut dicitur. **Du.** **Pa.** sic dicitur: Argurie documētōz experimēta.

Argutū aduer. et argute. i. diserte ab argutus dicitur.

Argutus. ab arguo guis dicitur argut' ta tū: quod in tribus significacionib' inuenit: sicut quod est nomen. Nā argutū. i. breue: vt argutū capit. Itē argutū organū. i. sonoz. Itē argutū animal. i. callidū. vñ vsus: Est breuis argutus: est callid' atque sonorus. Et cōparat vt argutior tistum'. et ab argut' arguto tas. i. vbi impugnare. vel discerte se defendere: rephēdere verbū frequē. sicut dicitur. **Du.** **Pril.** aut in x. li. dicitur: Arguo guis qui guttū: vñ et picipiū argutus: et futurū arguturus et de uatiuū ex h' vbo artoz tarius. Inuenit tñ in vsu etiā arguitur' per argutur'. **Pa.** vñ dicitur: Argut' quod argumētū cito inuenit: Urban' i loquēdo. i. astutus. Argut' picipiū de arguo. i. cūct' : et adde accusat' : rephēsus: cōstrictus.

Aridus da dū. i. siccus ca cū: ab areo ares. et cōparat aridior dissimus: vñ h' ariditas. i. siccitas. et cōponit cū p et dicitur paridus da dū. i. valde aridus. Et scias quod terra appellata est arida: quia eius nālis pprietas est siccitas: Bene. j. Appellauit aridā terrā: et cor. penul.

Ariel sicut Remigiū leo deus: vel leo dei interpretat. et quicquid ponit per viro forti: vt. j. Paralip. xi. Ipse percussit duos ariel moab. i. duos viros fortes ad modū leonis. Quicquid ponit per hierusalē: Isa. xxix. Ue ariel ariel. et dicitur bis ariel propter templū et altare. Tertio dicitur per altari. vñ in Ezech. xliij. Ipse ariel quatuor cubitoz. et accentuat in fine. vñ quidam Hierusalē signat ariel signatque leonē. Et scias quod olim hierusalē dicitur pprie poterat ariel. i. leo dei. vñ dicitur glo. Isa. xxix. Ue ariel ariel dei. Hierusalē quā potentissima et fortissima fuit: sed post edificata sub Iesu sacerdote magna ē dicta quasi ariel. vñ dicitur ibi subiungit dicens: Et erit

mibi quasi ariel hierusalē. Et dicitur quasi: quia templi similitudinē retinens antiquā: nō magnificētā. Itē vmbra tñ antique dignitatis retinens: sicut dicitur glosa. Nostro autē tpe non pprie dicitur nec ariel. i. leo dei: nec etiā quasi ariel propter peccata que iudei cōmiserūt: maxime in psonā filij dei. vide in hierusalē. Et sicut quosdam ad l'raz Hierusalē dicta est ariel. i. leo: quia in modū leonis edificata erat. Itē dicta est ariel. i. leo: quia sicut leo dicitur rex bestiarū: ita hierusalē dicebatur regina alianū ciuitatū: rōne fidei que viguit in patriarchis: et rōne scientie quā illuxit in pphetis: ac rōne nobilitatis et dignitatis que fuit in regibus populi dei.

Aries. ab ara sicut fidoz dicitur hic aries arietis: quia pmo in ara imolatus fuit. vñ Virgili. Aries mactat ad aras. Vel ab areos. i. amare: vñ etiā i grege masculi mares vocant: quia dicitur ab ares quod est virtus: quia maioris virtutis sit in grege. vñ hic arietulus tuli dimi. et arietenus na nū. Et nota quod aries dicitur per vertice et per illo instrumentō quo muri quatuntur: quia impugnat murū in modū arietū impugnantū. vel quia sit in sumo cū cornibus ad similitudinē arietis. vñ et arietare dicimus cū illo instrumento percutere. et arietare pertinet ad vertices quā sūt i tpe coeūdi. et cor. pe. aries vbiq.

Arietos in aries vide: et cor. penul. sicut e.

Arietulus li dimi. partus aries.

Arimaspi: boies vñ oculū habentes: bellū gerūt cū griphibus animalibus terribilibus: et sibi smaragdos lapides preciosissimos auferūt. nā sicut Remigiū: preciosissimi smaragdine lapides reperiunt in Scythia regione deserti: quos tñ custodiūt griphes animalia quedā terribilia et fortia: que corpus habent leoninū: pedes autē et rostrū et alas vt aquila. ideoque per terrā currūt vt leones: per aera volāt vt aues: que bestie custodiūt ipsā deserti regionē: et seruant ipsos lapides: nō quod ipsi in suā eos cōuertūt vtilitatē: sed boies ipsos auferūt: cū quibus arimaspi boies vñ oculū habentes bellū gerūt: ipsosque lapides eis auferūt. Et dicunt arimaspi: ab ares quod est virtus: et aspicio: quasi virtuose aspiciētes: quia h' tñ vñ oculū habeant: vident tñ virtuose et acute. Que res pulchrū in se continet mysteriū. Lapis quippe smaragdus quod est nimie viriditatis xpm significat: quod pascua eterne refectionis suis daturus est fidelibus. Porro desertū illud in quo lapides reperiunt signat corda scōz quod se a terrenis et hui' mundi curis longe faciunt: vt in secreta cordis sui quiete dño seruire possint. vñ vnus illoz dicit: Ecce elongauit fugiens et mansi in solitudine. in quoz cordib' inuenit lapis smaragdus: quia in ipsis habitat xps. sed assunt griphes. i. maligni spūs qui xpm nitunt tollere fidelibus: non quod ipsi habeant eū: sed cū inuidie hoibus eū auferunt. Sed sunt arimaspi vñ oculū habentes. i. electi oculū mētis possidentes qui bellant cū griphibus: h' est cū malignis spiritib': Christūque sibi rapiūt quod est lapis preciosus. Ex dictis patet quod smaragdus preciosus est lapis in sui nā: sed preciosior est in electoz figura. vide etiā in griphes.

Ariolus. ab ara are dicitur h' ariolus li: diuinatoz: quia circa aras idoloz nepharias pces faciebāt: et funesta sacrificia imolabant. vñ arioloz laris ariolatus sum. i. diuinare: vñ deponentale. vñ verbalia: et cor. penul.

Ariopagita penul. pdu. in ariopagus vide.

Ariopagus gi: villa virtutis. s. vicus athenis vbi studebant philosophi. et dicitur ab ares quod est virtus: et pagos quod est villa. Inde h' ariopagus gi: villa virtutis. et inde h' ariopagita te: princeps et mgr' illius ville. vñ dicitur Dionysius ariopagita sicut dicitur. vel ariopag' curia erat atheniensū vbi erāt iudices. nā ares virtus pagus villa: quia ibi tota virtus ciuitatis erat. vñ ariopagite atheniensū curiales vel principales: vt vult Papi. et pdu. pa.

Arismetica dicitur ab ares quod est virtus: et nemos quod est numerus: quia tractat de virtute numeri. vnde h' arismeticus ci: et adiectiue arismeticus ca cum sicut dicitur. **Pa.** vñ dicitur: Arismetica numeroz disciplina sicut se. greci enī arithmon numerū dicūt vel cōponit ex ares: et arithmon numerus. et sic scribi pot' per th in quarta littera.

Arista. ab areo ares dicitur h̄ arista ste: qz primo areat. i. spica vel spicula spice z spiciū. vñ aristet? ta tū: sicut dicim? aristatos pisces: qz plures habent aristas z aristoz stans: colligere aristas.

Aristella le dimi. parua arista.

Aristoforū. ab areo z forus qd̄ est ferre: d̄ h̄ aristoforū ri: vas ad potus z prandia deferenda rusticis in agros aptū z d̄ ab areo p̄ otrariū eo qd̄ nō sit aridū: qz oparij semper indigent vt vinū vel aqua sit in eo qua vtant: vel vas vbi reliquie cibozū reponunt. z cor. fo.

Aristoteles lis fuit quidā philosophus dictus ab area virtus: qz virtuosus fuit virtute acquisita.

Arma. ab armus h̄ arma armoz: qz eū tegunt: vel qz armis i. brachijs exercent. z dicunt arma generalit̄ omniū generū tela. sed tñ pprie arma qbus defendimur: tela qbus oppugnam: z q mittim? vñ armo mas verbū actiuū cuz suis cōpositis. Et inde verbalia armator armatrix armatio. z inde hec armatiuncula le: parua armatio.

Armabilis. ab armo mas d̄ hic z bec armabilis z h̄ le: qd̄ facile est ad armandū: z cor. penul.

Armentariolū li dimi. parū armentariū.

Armentariū rij dicitur ab arma: loc? vbi tela z arma ponunt iij. li. Regū. xiiij. Et postea reportabant ea ad armentariū scutariorum.

Armentū ti ab arma d̄: z sunt armamenta firmamenta nauū: vel locus vbi arma ponunt.

Armarū. ab arma d̄ h̄ armariū rij: locus vbi arma ponuntur: z hoc armentariū tarij: p eodē. sed mō pprie armentariū d̄ vbi tñ tela z arma ponunt. Armarū vō d̄ generalit̄ locus vbi instrumenta z arma cuiuscūqz artis reponunt qz cuiuscūqz artis sunt sua arma: vt clerico r̄ arma sunt libri: nautarū vela: remi: funes: seminarū fusa: colū: z h̄ mōi. frequenter tñ nūc armentariū specialiter dicimus librorum.

Armelusa fe. ge. ab armis deriuat: vestis ē sic dicta: qz añ z retro diuisa z aperta sit in armis tñ clausa: quasi armis clausa: ablata c: z est sclauina.

Armelus. ab armus fm̄ Rabanū d̄ hic armelus li: vestis humeros tñ tegēs: sicut scapulare monachoz. Itē ab armus h̄ armelū armeli ge. neu. vas sacrificioz v̄ victimaz

Armentariū rij d̄ ab armentū. z est idē qd̄ armētū. z inde h̄ armentariolū armentarioli dimi. z h̄ armentari? armētarij: custos armētū: z est armentariū de maiorib? bestijs sicut z armētū: s; grex de minorib?: fm̄ Du. Pap. vō dicit: Armentariū locus vbi armenta sunt. vide in armentum.

Armentū. ab armo d̄ h̄ armentū ti: qz sit aptū armis vel faciendis vel fiendis vel exercēdis v̄ qz sit cornib? armatū vel armētū d̄ qsi aramētū ab arando. z differt a grege: qz armentū pprie est de maioribus: grex de bestijs minoribus: inde h̄ armentari? armētū custos: Almos ca. vij. Nō sū ppheta: z nō sū filius pphete: sed armentarius ego sū. Et intellige qd̄ denegat se esse ppheta: s; tot vera predixerit: qz enī eadē hora q̄ requisitus est pphete sibi spiritus deesse sensit. z de semetipso testimoniū veraciter intulit dicens: Nō sum ppheta: qui tñ secutus adiunxit. Et nūc audi verbū dñi. Dec dicit dñs: Uxor tua in ciuitate fornicabit z filij tui z filie in gladio cadent zc. quib? pphete verbis aperte ostendit: qz quum de se illa nō loqueret impletus spū pphetico: quē ex tunc mox habere meruit qz se pphetam nō esse humiliter cognouit: sicut dicit Grego. in. ij. moralium.

Armigatus ta tū penl. pdu. Regū. vi. Et David percussit in organis armigatis: z saltabat totis viribus ante dñm. Dicunt aut organa armigata ad armū. i. humerū ligata. vñ in organis armigatis. i. ad humerū positis. v̄ vt dicit quidā est genus organi qd̄ cū aqua fit.

Armiger ra rū penl. cor. i. q̄ arma gerit. Inuenit etiā substantiue declinatū i quolibz genere: vt h̄ armiger p scutifero: h̄ armigera p scutifera. et cōponit armiger ab arma z geror: v̄ pōt cōponi ab armoz gto z gerēs noie imediate.

Armilla ab armis d̄ h̄ armilla le. i. torques brachiale: d̄ xtrocheriū: z sūt pprie viroz: ab armoz virtute collate victorie cā q̄ olim viriles dicebant. Eadē z circuli: vel qz in armis. i. humeris ferūt. s; armilla pprie mulierū latius extendit: circulus vō rotundus fit. Item ab armus hoc armillū li: vas vinariū aptū ad portandū in humeris. vide in torqueo torques.

Armipotens tentis maf. ge. penul. cor. i. Mars: qd̄ etiā ois ge. pōt esse. i. in armis potens.

Armomantia tie: diuinitio que fit in armis. i. in scapulis bestiarū: ab armis z mantia tie.

Armonia nie dulcoratio: z cōsonātia plurimoz cantū. vñ armonicus ca cū dulcis suavis delectabilis cantus: vt armonia. i. dulcis cant? celi. z videf armonia esse cōposituz ex ad: sed fm̄ antiquos mutat d in r: z sic fit ar z monos qd̄ est vñ: vbi. s. oēs cantus ad vñā cōsonātiā tendunt: z acuit penul. armonia. vide in psaltes z in cythara.

Armus mi maf. ge. i. scapula humerus. sed humerus pprie boiū: armus vō bestiarū.

Arma grece latine agna.

Armaglossa v̄ armaglossus: herba est. s. agni lingua ab arma qd̄ ē agna z glossa qd̄ ē lingua. Eadē a romanis d̄ planta go: qz planta ei? cito adhereat terre. Et est fe. ge. vtrūqz.

Aro as aut atū fm̄ Isidorū deriuat ab ere eo qd̄ prius era aratra faciebāt. vñ h̄ arator or: z h̄ aratura re. z cōponit aro cū ex: z fit exaro ras. i. describere: vel valde arare. z cū p: z fit paro ras. z cū ob: z fit obaro ras. z hinc v̄balia. Aro cū suis cōpositis neutrū est excepto exaro p describere: z cor. p̄mā: sed areo ares eā pdu. vñ vsus: Terrā null? aret: in q̄ vis seminis aret. z ē trāstitiū aro: z h̄ tertias psonas passiuū: vt aro terrā: z terra araf a me.

Aroma matis ge. neu. z dicunt aromata quecūqz fragrantis odoris India mittit: vel alie regiones: dicta sic ab ara: qz aris imposita diuinis inuocationib? apta videant. v̄ ab aere: qz sese aeri inseri z misceri pbanf. nā qd̄ ē odor nisi aeris contactus z pdu. penl. aroma. vñ in Auroza: Nectar aroma: fauus: thus: myrrham: balsama cunctas.

Aromatizo zas. i. redolere: ab aromate dicitur: z ponit quicqz transitue: vt ego aromatizo hunc. i. aromate vnguo: vel aromate redolentē facio: z pdu. ti positione.

Arpax dicitur qz arripit. arpe enī grece rape z est instrumentū orci: ferreus vincinus dicitur: qz arripiat qd̄ in puteum cadit fm̄ Papi.

Arquitenēs fm̄ antiquos: vel arcitenens fm̄ modernos arcu tenens: z cor. penul. de h̄ supra habes in arcipotens.

Arra re p geminū r illud qd̄ dat qū aliqd̄ vendit vel emit p certitudine: z nō vt reddat tāqz pign? s; vt sit de corpe precij: vñ z d̄ ab ara: qz res q̄ mercādo tractat adeo rata d̄ esse qsi testib? aris foret facta. z cōponit vt inarro: sub arro fm̄ Dug. vel fm̄ Pap. arra d̄ a re p q̄ dat. vñ dicit: Arra dicta a re p qua dat: nō vt ipsa sit pignus reddat: sed ipsa sibi manente cetera copulant.

Arrabo bonis maf. ge. i. vadimonii. vñ Terentius in tertia comedia: Ea relicta arraboni est p illo argento. z pprie arrabo d̄ bona arra: sicut que dat p bona re: vt p conuigio. q̄ vō dat p mala re: vt p fornicatione: nō est arrabo pprie. z d̄ arrabo ab arra p cōpositionē fm̄ Du. z Pap. etiā dicit: Arrabo bonis dicitur qsi arra bona. z sic videf qd̄ corripit penul. in obliqz. nā bona h̄ primā breuē. Et sic Bene. xxxij. Quid vis tibi p arra bona dare? d̄ corripit ibi bo in arrabone i nō aut arrabo pdu. penl. vñ qdā Pars arrabo venit precij dū res bona venit. i. vendit.

Arrepticus ab arripio pis dicitur arreptus ta tu. vnde arreptim aduerbiū: z arrepticus cia cium: quod arripit: vel quod arreptum est: vt demoniacus vel demoniaca: vnde pprie arrepticus dicitur demoniacus: z arrepticia demoniaca.

Arrigo gis arrexī arrectū: penul. cor. verbū actiuū. i. sursum vel valde vel ad aliquid regere. z componitur ex ad: z regio gis: z mutatur d in r: vnde Terentius: Arrige aures

- A**mpibile. per hoc eum notant libidinosum: et hic est ca cephaton s'm Donatum.
- A**rripio pis pui arreptu. i. inuadere: ad aliquid agendu rapere vel aggredi: et coponit ex ad et rapio rapis: et mutat d in r: et a in i.
- A**rrogo gas penul. cor. ex ad et rogo rogas. Et est arrogare supbire. Itē arrogare est p supbia et arroganter acq'rere: vel sibi tribuere: sed ponit simplicit' p acquirere. vñ arrogans. i. supbus se extollēs. et coparat arrogantior tiffim' vñ arroganter tuus tiffime aduer. et hec arrogantia. Et scias q' sicut dicit Gregori' moral. xxiiij. q'ttuor sunt spēs quibus oīs tumor arrogantiu demonstrat. s. qui bonū aut a semetipso habere se existimant: aut qd sibi datū de sup credūt p suis se hoc accepisse meritis putant: aut certe qui iactant se h're qd nō habent: aut despectis ceteris singulariter videri appetūt habere qd habent. vñ phariseus iccirco de templo absq' iustificatione descendit: qz bonoz operū merita sibi quasi singulariter tribuēs orāti publicano se pretulit. vide in superbus et rector.
- A**rs tis: ab arceo ces d'r: qz regulis nos arceat: et est ars nra liberalis. artificiu qd est factū manib'. vel d'r ars ab ares qd est virtus. d'r etiā h' arc arcis p coclea. vñ versus: Ars docet arc munit arcus tegit et ferit idē. Que artes sint licite: et que illicite: habes in orno nas.
- A**rsates: reges persaru: sicut augustus dicit' c' sar romanorum s'm Papi. et cor. penul.
- A**rseda de. i. stella valde splendens s'm Hug.
- A**rsenerse d'r ab ardeo: et ē verbū defectiuū impatiui modi scōe p'sone. i. auerie ignē. vel arseuerse d'r puerbiū.
- A**rseneū neu. ge. vestis muliebris rubei coloris.
- A**rsis eleuatio vocis. i. initiū et acuit in fine.
- A**rtabatite penul. pdu. genus monstri in ethiopia q' proni vt pecora ambulare dicunt. Quadragesimū enī annū nullus supgredit: vt dicit' Isid. ethy. xi. et dicunt sic: ab artus ta tū: et b'atin qd est grad': qz artatim et curue gradiunt.
- A**rtabe penul. cor. repta mensure sunt. Daniel. xiiij. vñ dicit Papi. Artaba gen' inēsure syriace: q' tres modios facit.
- A**rtaius ui. i. cultell' scriptoz: ab arto tas: et cor. ta. hoc etiā vult magister bene.
- A**rtemo monis. ab ars artis d'r h' artemū mi puū velū: quo in dulcibus poti' vtimur aquis. Inuenit' etiā h' artemo monis p eodē. vñ in actibus aploz: Et eleuato artemone s'm aure flatū tendebant ad littus: et pdu. penul.
- A**rteria. artus p strictus coponit' cū aere: et fit h' arteria arterie quasi arta aeris via. s. vena p qua exit et intrat aer et spūs: et acuit penul. s'm Hug. vel s'm Papi. arterie fistule vel vene dicte: eo q' artis teneant itineribus vitalē spūm. qz p eas aer. i. spūs a pulmone fertur.
- A**rteriacus. ab arteria dicit' arteriacus ca cū: cui' fauces reu matizant. vñ hoc artericū ci: medicina que pdest meatui gutturis.
- A**rtesis ab artus tus d'r hec arthesis sis: artuū morbus. vñ Prudenti' in li. hymno. Nodosa quos podogra distozquet et artesis.
- A**rteticus. ab artes' d'r arteticus ca cū: ille q' habet infirmitatē in artubus ex cōsuetudine. vel vt medici volunt qui quādā nodositatē in mēbroz patit' iuncturis. et in codez sensu dicit' articus artica articu: et hec artetica d'r infirmitas illa. et cor. penul. arteticus.
- A**rticula le dimi. parua ars.
- A**rticularis ab ars artis vel articula d'r hic et hec articularis et hoc re: qd p'inet ad artē. Itē articularis articulare: qd habet officiu articuli: vt hic et hec et hoc: et tunc deriuatur ab articulus.
- A**rticulus. artus tus tui d'r hic articulus li: dimi. paruus artus: vt digitus. vnde articulo las lare. i. copulo las. Itē articulus d'r quedā pars orationis apud grecos: solam relationē significans: vñ hic et hec articularis et hoc re: qd h' officiu articuli: vt hic et hec et hoc. Articulus etiā d'r finis Itē articulus est quidā color rhetoricus: de quo supra di
- xi in quarta parte in tractatu de colorib' rhetoricis. Itē articulus. i. momentū: vt in articulo diei illius. i. in initio in fine: in hora: in momento. Itē articulus pressura: artitudo. Itē articulus spēs numeri. vñ in Hecismo d'r: Articulus color est breue mēbrum dictio greca. Articulus numerus p denos multiplicat': momentū articulus pressuraq' dicit' esse. vide etiā in fides.
- A**rticus ca cū penul. cor. vide in arteticus.
- A**rtifex. ars coponit' cū faciēs et dicit' h' et hec et hoc artifex cis: et inde hoc artificiu cij: inde artificiosus sa sum: et hic et hec artificialis et hoc le.
- A**rtificina ne penul. produ. locus vbi artes exercent': et deriuat ab artificiu.
- A**rtificus ca cū. i. bonis artibus instructus: et d'r ab ars art et ab artificus artifice aduer. i. ingeniose: et pdu. penul.
- A**rtotas taui tare. i. frequenter arcere v' copulare. vñ hic et hec artabilis et hoc le. et coponit' vt coarto tas. vñ verbalia: et format' arto ab vltimo supino de arceo ces. s. artu: ut in o mutato.
- A**rtocopus. ars coponit' cū copos: qd est panis: et fit hic arto copus pi penul. cor. i. pistoz q'si artifex panis. vel ab artos. i. panis et copos labor: inde artocopus pi panis cū la bore factus ad opus d'ni.
- A**rtocrea. ars coponit' cū creos qd est caro et fit h' artocrea cree. i. quilibet cibus artificiose copositus. vel ab artos. i. panis et creos caro: inde artocrea cree cibus ex pane. s. pasta et carne fact': s'z Du. Papi. vō dicit: artos panis: creos grece caro: ide artocrea panis carnē continēs: vulgo tortella
- A**rtopta. ars coponit' cū aptus: et d'r h' artopta pte. i. vas artificialiter opatū. vñ Plautus in aularia: Ego artoptam hinc pximo vtendam peto.
- A**rtos grece: panis latine.
- A**rtotira re: penl. cor. cibus qui fit ex pane vel pasta et caseo et coponit' ab artos panis: et tirus qd est caseus.
- A**rtuatim aduer. i. mēbratim: ab artus dicit'.
- A**rtuo. ab artus d'r artuo as: qd non est in vsu. sed coponit' vt exartuo. i. diuidere: et deartuo tuas: filr p diuidere. et ē pprie diuidere et sepate artus a seinuicem: vt de gallinis et cōsilibus: et hinc verbalia. vñ Plaut': In captiuis ego erumnatus et deartuatus sum miser.
- A**rtuosus sum. i. mēbratus: ab artus d'r qd est mēbrū.
- A**rtus. ab arceo ces artus ta tū. i. strict' et coparat' artioz artitiffimus. vñ arte artius tiffime aduer. et artim. i. strictim. Itē ab arceo h' artus tus tui. i. mēbr' qd neruis artat' et fit otūs et abltūs pluralis in ub' ad oriaz de ars artis artib'.
- A**rualis. ab aruū arui d'r hic et hec arualis et hoc le: penul. pdu. i. p'tinens ad aruū: vel res arui.
- A**ruambale. aruū coponit' cū ambio: et fit h' aruambale list: hostia cū qua arua ambiebāt. qd etiā dicit' h' amburbale et h' aruambale: sed amburbalis v' amburbale et h' amburbariū: est hostia cū q' ciuitatē ambiebāt: ab ambio et v'bs s'm Du. Papi. etiā dicit aruambale sacrificiu aruoz.
- A**rugoginis. color quidā sicut pedes accipitris: et scribit' p a solā s'm Papi. sed aurugo p au s'm eundē est morbus regius: sed arugo est color sicut in pede accipitris: et pdu. ru. D'r et aurugo corruptio aure p qua segetes contrahunt innaturalē colorē ex aura corrupta. vide in erugo.
- A**ruina: ab aruū arui d'r h' aruina ne. i. pinguedo: Job. xv. Et de laterib' ei' aruina depēdet et pdu. penul. vñ i Hecismo d'r: Intus adeps: aruina foris: pinguedoq' queuis.
- A**ruinatus ta tū. i. impinguatus: ab aruina dicit'.
- A**ruinosus sa sum. i. crassus: ab aruina dicit' et coparat' aruinosior siffimus.
- A**ruinula le dimi. parua aruina: et cor. penul.
- A**ruiolū li dimi. paruū aruū siue corpus paruū.
- A**rula le dimi. pua ara siue altare s'm Du. vel s'm Papi. Arula patella carbonū: craticula. Diere. xxxviiij. Et posita est corā eo arula plena prunis. et cor. penul.
- A**rundinetū ti penul. pdu. in arundo vide.

Artino
depe
neus
nes.
li m
in p
quic
Arusp
cis. i
na p
Arusp
pen
Arusp
man
Arusp
vñ v
Arur
Ar ar
stes.
Ars
As aff
ex or
posit
tiffie
qd i
A foet
seme
guit
A cella
cille
A scer
sus f
s cū
A scia
lab
ecum
A sciat
cinn
A scio
ab ab
A scio
tur d
et oic
scis i
A scio
A scis a
rij vt
A scico
suo p
babe
vñ:
adsci
A scopa
grece
sue a
A scrib
et est
A scrip
ab af
A secre
ab af
posit
ei cō
A ser b
dixit
dicer
vñ e
Jud

A rundo dicitur dicitur ab areo ares: quia cito aret. et proprie dicitur folium dependens: sed sepe simpliciter ponitur pro canna. unde arundineus nea neus: et hinc arundinetum: locus ubi crescunt arundines. unde in libro Sapientie. capitulo. iij. dicitur: Fulgebunt iusti et tanquam scintille in arundinetis discurrent. Et scias quod arundo non aspirat in superum. nec in deum. sed aspirat hirundo et hirudo. De his quidam: Lantat hirundo: floret arundo: sanat hirudo.

A ruspex ara componitur cum speciosus: et fit hinc et hinc aruspex. id est. diuinator: quasi araturus inspector. hinc etiam exta seu intestina pecudum inspiciunt: ut futura predicent: ut dicit Papias.

A ruspicina ab aruspice caris deriuatur hec aruspicina ne: penul. pdu. i. domus. aruspici vel locus ubi diuinatur.

A ruspicium. i. diuinitio ab aruspice caris. uide in geomantia.

A ruspice caris penul. cor. uerbum deponetale. id est. diuinitio. unde uerbalia: et dicitur ab aruspice.

A ruium. i. campus: ab aro aras.

A rca arcis. fe. ge. i. coclea. s. turris: ab arceo ces: quia arceat hostes. Dicitur etiam hec ars artis. fe. ge. p. s. in. n. t. o. unde quidam Ars docet: arca munit: arcus tegit et ferit idem.

A ante S

A sassis mascul. ge. p. geminum s in obliquo: est pondus constans ex duodecim uncis: et quicquid ponitur pro obolo. Et nota quod composita ab as assis pro obolo in essis finiuntur: preter tria que in ipsis finiuntur. scilicet. octussis. cetussis. septussis: et propter semissis quod in ipsis fuit et monossis quod in ipsis finiuntur.

A sbestus lapis ferrei coloris: ab igne nomen sortitus: quia semel accensus nunquam extinguitur. nam asbestus. id est. inextinguibilis.

A scella locus sub brachio dicitur: quia ab eis ascellis brachia cillantur. id est. mouentur. secundum Papiam. uide etiam in brachium.

A scendo dis di. s. i. ad aliquem altum locum scandere. unde ascendit sus sus. et componitur ex ad et scando: et subtrahitur de sequente scilicet alia consonante: et conuertitur a in e.

A scia: acuo componitur cum scandens: uel dicitur hec ascia ascie. id est. dolabra quasi acute scandens: uel dicitur ab astulis quas a ligno erimit secundum Papiam. uide in astula.

A sciatim aduerbius. id est. dolatim cesum carptum diuisum. et dicitur ab ascio uel ab ascia.

A scio as aut are uerbum actiuum. id est. acere uel dolare: et dicitur ab abscia ascie. et componitur ut ex ascio as.

A scio cis in. i. t. u. id est. adiungo acquirere ex ad et scio: et subtrahitur de. et componitur cum eisdem: et retinet de causa differentie et dicitur ascio scis. id est. aduoco: unde ascisco scis: et adscisco scis inchoatiua.

A scicola le penul. cor. dimi. parua ascia.

A scis ab ascia hec ascis huius ascis pro securi qua cementarij utuntur. unde hic asciculus li dimi.

A scisco scis inchoatiua: ab ascio ascis. Aliquam etiam ponitur pro suo positiuo: ut asciscis. id est. acquiris: uel adiungis: et tunc potest habere preteritum sui primitiuum. scilicet. ascisci: quia ascio non est in usu: sed loco eius ponitur nunc ascisco. uide in cupisco. et adscisco scis etiam dicitur retenta de.

A scopa penul. cor. uas est aquaticum utriusque simile. ascopa enim grece: latine uerum secundum deum. Judith. x. Imposuit itaque abre sue ascopam uini: et est uas olei.

A scribo bis per ascriptum ex ad et scribo scribis: et abicitur de: et est ascribere asserere adicere destinere deputare.

A scriptus per a per tui: alicui rei deditus et deputatus: et dicitur ab ascribo ascribis.

A secretis indeclinabile compositum ge. nomen officij. et potest componi ab assistens quasi assistentes secretis. uel potest componi ab a per positione latina et hinc ablatum secretis: quoniam ab ipsis secretis que ei committuntur dicitur aliquis a secretis: ut dixi in abatis.

A ser beatus dicitur: quia Beatus. xxx. Quum peperisset eum Selpha: dixit Lya hoc: Pro beatitudine mea beatam quippe me dicent mulieres: propterea appellauit eam aser: et scribitur per unum s: cor. enim prima. unde in Aurora dicitur: Neptalim et Judas Benjamin et Had Aser.

A sia quedam femina fuit que olim tenuit imperium orientis a qua dicta est asia regio illa: unde asianus nam: et asiaticus ca. cu. uel asia interpretatur elatio uel eleuatio: et ideo dicta est terra illa sic: quia illa pars mundi fit elatior et altior. Inuenitur etiam hec asia pro quadam palude prima producta que in nomine regionis breuiatur. unde Lucanus in. vi. Europam miseriam asiamque timere.

A silium li. ge. neu. domus refugij quod romulus fecit: sed modo est ecclesia. et sic dicitur ab a quod est sine et filon quod est tactus: quia non fit phas alicui ibi tangere et offendere alium: Machab. li. ij. ca. iij. Suasisset de asilo pcedere: et pdu. penul. Uirg. in. vij. Enei. Dinc lucum ingentem: quem Romulus acer asilum retulit: et gelida monstrat sub rupe lupercal. Papius. uo dicit quod asilum est templum: et quod Remus et Romulus constituerunt: ad quod quicumque confugeret ab omni noxa liber esset. Item dicitur hic asilus li. mas. ge. musca que boues stimulat: quam greci oestrum uocant: et rustici tabanum. uide dicitur ab a quod est sine et filon quod est tactus pro contrarium: quia eius tactus nimis sensit. De predictis duobus dicitur in Grecis. Turpat asilus apes miseris succurrit asilum.

A simfonia. id est. consonantia ab a et simphonia: et acuit penul.

A simphethon quedam figura est de qua supra dixi in quarta parte ubi egi de scemate.

A sinus: a sedeo des dicitur hinc asinus ni: quasi asidus a fedendo: quia boies antequam haberent equos asinis infidebant. uel componitur ab a et senos sensus quasi sine sensu: quia brutum et stolidum animal est. dicitur etiam asinus quasi alta sinens: sed tunc est ethy. non compositio. unde asellus li. dimi. et hinc asina: et hec assella dicitur. ab asello dicitur: et asininus nam: et asinarius riarium quod pertinet ad asinum: ut mola asinaria quam trahit asinus ad molendinum: et asinarius qui ducit uel qui pascit asinos. Et scias quod asina facit ablatiuum plurale in abus ad differentiam sui masculini. quod facit in is. tamen inuenitur in is: unde in primo Reg. ca. ix. Et de asinis quas perdisti nudius tertius ne sollicitus sis: quia inuenite sunt: sicut enim inuenitur filia filiabus et filijs: nata natus tabus et natis: ut ostendi supra in tertia parte: ubi egi de prima declinatione. Et scias quod ut dicit basilium in hexameron homelia. viij. Intellegit asinus et boies consuetus uoces nouit iter quod sepius ambulauit: ad audiendum ita uehementer acutus: ut nullus ei de terrestribus comparari possit. Recognouit bos possessorem suum: et asinus presepem domini sui. Piscis uero nequaquam potest dinoscere nutrimenta prestantem. nam animalia aquatica non solum muta: sed etiam inscia et imitia sunt et indocita: et ad omnem uite societatem proorsus hominibus intractabilia uide in bos et in canis. Item quod terrestria animalia docta sunt et tractabilia erga boies respectu piscium: dicitur in camelus.

A smodeus dei penul. produ. nomen est demonis. T. bo. iij. Demon nomine asmodeus occiderat eos.

A sopus pi penul. pdu. unde in doctrinali dicitur: Asopum retrahit europam siue piropum. Asopus est nomen fluij: piropus nomen gemme.

A sparagus dicitur est: quia spinosus et asper fit frutex eius quodam herba est. et etiam sic dicitur paruulus piscis: sed optimi saporis et etiam boletus uocatur asparagus et cor. penul. ut dicit magister bene. et ut dicit Papius. Asparagi in cibo sumpti stomacho pro sunt: calidi sunt in aqua cocti omnes vesice casus curant et calculos frangunt.

A spera ra ri: durus acerbus: truculentus. et comparatur asperior aspinus. unde aspererius rime aduer. et hinc asperitas tis. id est. durities: truculentia. et aspero ras. id est. asperum facere uerbum actiuum. et componitur ut ex aspero ras. et componitur asper ab a et spera.

A spergo gis si sum: ex ad et spargo componitur: et mutat a simplicis in e: et subtrahitur de: et est aspergere distanter opire: pro fundere. unde hec aspergo ginis. id est. asperio: et aspergo est nomen cuiusdam auis marine: et aspergo vestis seminarum uel uesitamentorum superfluitas: quod etiam surna dicitur. unde aspergine nea neus. Item ab aspergo hoc asperosum: et aspergito tas frequentatiua: asperio tas aliud frequentatiuum: a quo asperosum fito tas aliud frequentatiuum.

A spergo ginis fe. ge. in aspergo gis uide.

Asparagus

A sperno sperno cōponit cū ad abiecta d: rōf asperno nis aspreui aspretū. i. valde spernere. vñ aspernoz naris deponen. in eodē sensu. vel cōponit p se ex ad r sperno nis. vñ hic r hec aspernalis: r hoc le.

A spicio. specio scis cōponit cū ad r mutata a in e r abiecta d: rōf aspicio aspici xi ctū: añ vñ ad aliqd. pspicere. vñ aspectus tus tui: r aspecto tas. vide in specio r in video.

A spiro ras rati. i. anhelare: conari: deuenire: valde spirare vel fauere. r est tractū a ventis q qñ flant r spirant nautis fauent: r cōponit ex ad r spiro ras abiecta d. Itē aspirari inuenit p eleuari. vñ in canticis: Donec aspiret dies r inclinent ymbre: r pdu. penul.

A spis dis se. ge. genus est serpentis. r fm Jfido. aspis ē vocata q̄ moztu venena imittat r spargat. ios enī grece venenū dicūt: r inde aspis q̄si aspergens ios. i. venenū: eo q̄ moztu venenato interimat: r cor. penul. in gto. De hac dicit Propheta: sicut aspidis surde r obturatīs aures suas: ne exaudiat vocē incantantis. vide in tigris.

A sporto tas. i. deportare: abire a longe: alioz sū absentare: remouere: de loco ad locū portare. r cōponit fz Pzif. ex ab r porto mutato b in s sicut aspello differentie cā ne si apporto appello diceremus ab ad cōposita existiment.

A ssa asse: lignū latum r dolatum.

A satura re: in assuo vide.

A ssecla. ab assequoz queris: rōf h r h assecula: vel assecla cle p syncopā cōis ge. i. seruiens vel comes q̄ sequit aliq̄: r cor. penul. vñ in Aurora: Rursus vt in primis vir lucis r assecla fumi: Astiterant dño.

A ssector ctaris ctatus sum ex ad r sector ctaris d mutata in s. r est affectari sequendo adipisci: sequi.

A ssecula le: in assecla vide.

A ssensus sa sum: in assentio tis vide.

A ssentio tis si sum cōponit ex ad r sentio tis: r est assentire assensus prebere. vñ h assentio onis: r h assentia tie. i. cōsensus in qualibet re: r h assensus sus: r assentaneus neaneū: qui cito prebeat assensum: r assensor saris deponens i. adulari: nā adulatorū ē assentire. Et scias q̄ iuenit assentioz tiris sus sum: in eodē sensu i deponēti genere: Bcñ. xxiiiij. Assensū sūt oēs. i. cōsenserūt circūcis cūcti marib?

A ssentisco scis inchoatiuum. i. incipio assentire. ab assentio tis addita co.

A sser. ab asse rōf h asser ris: qz asseres soli in tectis ponunt r nō cōiunctim: assem enī vnū dicimus. vel dicunt asseres: qz assideant parietibus r trabibus: vel qz inserat vnū alij in pariete: ab assero ris: Eccle. xxix. Melior est victus pauperis sub tegmine asserū q̄ epule splendide: r cor. penul. in obliquis.

A ssero ris cōponit ex ad r sero ris: r facit preteritū in seui r in serui: r supinū in sitū r in sertuz in diuersis significatōibus. vide in sero ris: r cor. se.

A sserto tas: frequen. ab assero ris.

A sseco scis frequē. ab assideo: quasi inchoa. pro assidesco.

A sseuero ras rati. i. affirmo vel assero. r cōponit ex ad r se uero ras qd nō est in vsu: r pdu. penul.

A ssidela le penul. pdu. i. mensalijuxta quā sedemus: r deriuat ab assideo des.

A ssideo des di sum ex ad r sedeo des. r est assidere iuxta sedere: r assidere. i. cōpari r assimilari: r assidere. i. eē filēm in prima significatōe cōstruit cū rōf r actō in eodē sensu: vt assideo te: assideo tibi. vide etiā in sedeo.

A ssiduus. ab assideo des deriuat assidu? dua duū: studiosus: sollicitus: continuus alicui rei intentus. Itē assiduus pōt cōponi ab as assis r do das: r tunc assiduus idem est qd diues qui multos possidet asses. r assiduus rōf q̄ expēsis erarij preerat. r rōf sic ab asse r dando: nō qz multū grauis r diues: sed coactus plus dat q̄ paup in collectj faciēdis. r cōparat assiduus p suppletionē magis assidu? assiduisimus. vñ hec assiduitas tatis. r assiduo duas. i. esse vel fieri assiduū.

A ssilo lis: ex ad r salio lis. r ē assilire aggredi: inuadere im

petere r in eodē sensu cōstruit cū rōf r actō: vt assilio me nia: r assilio menibus. Itē assilire. i. cū gaudio salire ad aliqd. vñ h assultus tus: impetus assumptus saltu: r assultos frequen. r cor. si assilo lis.

A ssimilo las laui lare. i. valde assimilare: ex ad r similo las: r est verbū actiuū. Inuenit etiā assimilo: laris deponēta le in eodē sensu in quo assimilo las.

A ssisteriū rij: monasteriū grecū est. vel rōf ab assistendo. vñ h assistria striae montalis ibi assistens.

A ssistria striae: in assisteriū vide.

A ssistrix cis. i. assistrix cis ab assistendo. vel assistrix cis. i. affirmatrix ab asserēdo: vel vt dicit Dug. Assistrix trici que assistit ad seruitia alicuius. vñ Sap. ix. Da mihi dñe sediu tuarū assi: stricē sapiam. r est ibi pduceda h syllaba stri. r vt qdā dixerūt deberet esse ibi assistricē qd est femininū v̄bale ab asto astas astiti astitū tu: u in oz fit astitor r oz in rix fit hec assistrix cis: qd cor. penulti. in ntō: sed in gto eam producit.

A ssocius cij. i. cōsocius: cōsors: cōsolidalis: cōtribulis: cōsederatus: r vide esse cōpositū ex ad r socius.

A ssolatus ta tū. i. ad solū deduct? Naum primo: Montes cōmoti sunt ab eo r colles desolati sunt. vel fm aliā lram Et colles assolati sunt. i. ad solū deducti: ad solitudinē rōdacti de folio deponenti: r pdu. la.

A ssuesco scis assueo sues suem: vel assuet? sum. i. valde suere. vñ hec assuetudo assuetudinis: r assuet? assueta assuetū: r assuesco assuescis verbū inchoatiuum fm Du. vide in suco sues.

A ssuetus ta tum penul. pdu. in assuesco vide.

A ssula le penul. cor. se. ge. dicit id qd cadit de ligno qñ dolat: r dicit ab asse asse.

A ssultus ta tum: in assilio lis vide.

A ssuades adest componit ex ad r sum mutata d in s: vñ assum r assumus p geminū s scribi debent. quidā p̄dicit p d scribūt cā cōsortie prime r sede p̄sone: sed prius dicitū p̄ualēt: r magis est fm artē r regulas Pzif. vñ in hymno trinitatis dicēdū ē: Assum? r nos cernui p geminū s.

A ssuētū ti: illa pars que de aliquo accipit vel assumit ad aliquid fartiendū vel reparandū. r dicit ab assumo mie: Marci. ij. Nemo assumentū panni rudis assuit vestimēto veteri: q̄si diceret: Nemo sapiens cōiungit panno veteri partē noui panni quā assūpsit de aliquo nouo panno.

A ssur suris fuit filius Sem: a quo dicta est assuria: vñ assur riu s riu. r etiā assur dicit: vñ in Aurora: Sicut rex assur malus extitit: r tñ idē.

A ssus ab ardeo des rōf assus sa sus: q̄si arsus. vñ asso sas verbū actiuū. vñ assatus ta tū: r hec assatura re. Regū li. ij. ca. vi. Assaturā bubale carnis vnā. i. frustrū bouis assatū. vel etiā fm aliā lraz. Bubale carnis. i. bubaline ptitus ē eis.

A starten idolū sidonioz: r acut in fine.

A stericus ci. i. astri forma: r cōponit ab aster qd est stella: r icon qd est imago vel signū. r scribit icon apud grecos p ei dipthongū: vñ semp pducit primā syllabā: tā in simplicitate q̄ in cōpositione: r astericus ca cū penul. pdu. r scribit p sine s in vltima syllaba: vt multi l̄rati moderni volūt. antiqui tñ scribebant asteriscus p se in vltima syllaba: r tunc deriuat ab asteris qd est stella. Astericus aliquid deesse vbi apponit demonstrat. Obelus vō cū apponit fallū vñ supflū monstrat. nā sagitta grece dicit: r versū iugulat: r est obelus nota sic facta. Astericus vō nota sic facta que apponit in his q̄ omiffa sunt: vt eluz cescant p eā notā que deesse vident. Et asterico r obelo vsus est Origenes. vñ Hieronym? dicit in plogo pentateuci: q̄ vt auderē Origenis me studiū puocauit qui editioni antique translationē theodotiōis miscuit asterico r obelo. i. stella verū oē odus distinguens: dū aut illucescere facit me: minus ante fuerat: aut supflua queq; iugulat r cōfodit: maxime que euangelistarū r apostolorū autoritas pmulgauit r etiā Hieronym? vsus est astericis r obelis: sicut ipse dicit in plogo Job.

Asterites est gēma cācida inclusam lucē cōtinēs sicut stellā
intus ambulante vnde dicta est.

Asternō nis astruū astratū. i. ad vel iuxta vel valde sternere
Et cōponit ex ad et sternō nis: et abijct d.

Astruū. i. ciuitas.

Astimos in fine accētuaē: et dī etiā antismos qdā trop^o de
quo supra dixi in q̄rta parte in ca. de tropis.

Astostas stiti stitū et etiā astatū iuenit. Scire etiā debes qd
pedi facit datū et steti statū a cor. et eadē etiā corripitur in
cōpositiōe: vt circūdatū et p̄statū. vel mutat in i breuē: vt
feditū et p̄stitū. Astiti etiā astitū et astatū facit penult. cor.
et cōponitur ex ad et stostas: et abijct d. et est astare iuxta
vel in cōspectu vel ad seruitiū stare.

Astrea stree. i. iustitia: ab astrū dicit: qz de celo descendit. et
p̄du. penul. Quidius in primo metha. Ultima celestium
terras astrea reliquit.

Astrepo pis pui: quasi iuxta vel in conspectu strepere: stre
pitum facere. et corripit stre. et componitur ex ad et strepo
strepis abiecta d.

Astreus rea reū res que pertinet ad astrū: et cor. penul. et di
citur ab astrum.

Astringo gis xi ctū ex ad et stringo abiecta d. et ē astringere
iuxta vel in cōspectu stringere.

Astrion gēma est cristallo propinq̄: in cui^o centro lucet stel
la fulgore lune plene. et dicit sic qz astrū postposita fulgor
rem rapit et gerit.

Astrolabiū bij quoddā instrumentū ipsi^o artis astronomie
et dicitur ab astrum.

Astrolagus. astrū cōponit cū logos qd est sermo: et dicit h
astrolog^o gi. i. loquēs de astris et augurans. vnde h astro
logia gie quedā ars: astronomia. et astrologie^o ca cū. Et
scias qd partim naturalis partim supstitiosa est. Natura
lis seu vera dū exequit solis et lune cursus vel stellarū cer
tas tēporū stationes. Superstitiosa vō est illa quā mathe
matici sequūt qui in stellis augurant: quib^o etiā duode
cim signa per singula anime vel corporis membra dispos
nunt: syderūqz ex cursu natiuitates hominū et mores pre
dicare noscunt fm Papiam.

Astronomus. astrū cōponit cū nomos qd est lex: vñ norma
qd est regula: vel noma qd ē nomē: et dicit astronom^o mi
q docet legē vñ regulā de astris: vel q noiat ea. vñ h astro
nomia mie ipsa ars. et astronomic^o ca cū fm Dug. Papi.
vō dicit: Astronomia astroz lex q cursus syderum docet:
vna de septē artib^o liberalib^o.

Astrosia sic est tenuitas corporis ex causis latētib^o et paula
tim aualescētib^o: dicta sic ab imutatiōe corporis. Nā gre
ci nutrimentū cessationē astrosiam dicūt.

Astrosus sa sum. i. lunatic^o: qsi malo sydere vel astro natus.
et dicitur ab astrum.

Astruco conis. ab astur pro genere dicit h astruco conis. i.
dextrari^o: qz apud illā gentē huiusmodi eq̄ abūdant. Vñ
legit qd Jul^o cesar paucis dieb^o anteqz occideret sōnia
uit qd in stabulū descēdens astruconē suū aureū caput ha
bere videbat. Et in rhetorica: Def luc^o astruconi: vt cora
gū paref. vbi ab aliquib^o legit astruconi. i. accipitri.

Astrū stri. i. stella dicit ab Astro pho: q prim^o tractauit de
astris. vñ ab aster qd grece dī stella. vnde h et h astral et h
le. Et scias qd stella dī q̄libet singulari: Sydus pluriū stel
larū collectio: Astrū grādis stella vel grāde sydus. Dec tñ
noia sepe cōfūdunt apud autores. Volo etiā te scire qd mo
tus celestis se hz ad liberū arbitriū sicut inclinās ad aliqd
agendū inq̄ntū ex impressiōe corporis celestis relinquit
aliq̄ dispositio i corpore fm quā aīa efficiē prona ad hāc
actionē vel illā: sicut etiā ex nāli cōplexione qdā sunt ma
gis prona ad vñvitiū q̄ alij. et h modo p̄nt astrologi enū
ciare aliqd ex his q̄ ex libero arbitrio depēdēt cōturalr
et nō p̄ certitudine scie: q̄uis talib^o p̄dictiōib^o nō fit tutū
nimis intēdere vt dicit Aug. sup Hen. j. et tñ plerūqz astro
logi de futuris vera p̄nūciant: nō tā ex signis celestib^o q̄
ex occulto demonū instinctu quē humane mētes iterdū

nesciētes patiunt. et sic cū huiusmodi vitinatioib^o quoz
dāmō sedus inittur cū diabolo. Virtutē aut coactiuā sup
liberū arbitriū sufficiēter nō habēt corpora celestia. Vñ
et Ptolome^o dicit qd hō sapiēs dīat astris: qz p̄ sapientiā
suā pōt vitare ea q̄ astra disponūt. De h etiā supra in arbi
triū dixi. Volo etiā te scire qd sicut p̄bat in scia astrono
mica de mensura quantitatis solis et terre qd sol est maior
tota terra: sicut et alie stelle omnes p̄ter lunam et mercu
rium sunt maiores q̄ terra. Vnde etiam de h in gallus: in
cometa: et in foris: et in sol.

Astula le dicit a tollendo. i. qd cadit de ligno dū volaf. vñ
quidā volūt dici asciam ab astulis: qz eas a ligno eximit.
et cor. stu. Vnde in ascia.

Astueo pes pui: et caret supinis. et cōponit ex ad et stupeo
pes remota d: et cor. stu. et est astupere valde stupere: ad
aliquid stupere.

Astur. stura re est quidā fluiū hispanie. Et componit cū a
qd est iuxta: et dicit h astur asturis qdā p̄hs hispanie: qz
iuxta fluiū sturā habitat. vnde h asturia rie: regio eozū
et ciuitas. vnde asturiensis se. Itē ab astur p̄ p̄plo h astur
asturis maf. ge. dicit qdā auis q̄ apud illā gentē abūdant.
Vel dicit ab aue et sterno: quia sternat aues. et cor. penul.
in genitiuo.

Asturco conis. i. accipiter vel astur. et cōponit ab aue et ster
no: qz sternat aues fm Dug. Papi. vō dicit Asturco accipit
maior. Dicit etiā astruco r̄ precedente u. i. dextrarius.

Astutus tui calliditas dolositas: frasis: fallacia: et sumit in
malo: sic et astur^o in malo. qd cōparat astutior tissim^o. vñ
astute tius tissime aduer. et hec astutia tie. i. ingeniositas:
dolositas: cautela: industria: calliditas: et proprie dicit de
malo. Inuenit etiā h astu indecli. p̄ eodē. Vñ Auian^o:
Astu vincit hō cūcta creata solo. et pōt h eē declinabile vñ
indecli. astu: et dicit astut^o qsi sine statu. nā q astut^o est nō
diu in eodē morat statu: s; multa deliberat.

Astutus ta tū ab astu dicit. vide in astus.

A ante B

Atacus ci penul. cor. maior est bruco. et vt dicit glo. Joelis. j
Eruca v̄mis est q̄ in holerib^o maxime inuenit. Bruc^o vo
caf fetus locuste anteqz hēat alas: deinde cū incipit parū
volare dicit athelab^o. cū vō pleniter volat dicit locusta.
et est bruc^o multo grauior q̄ locusta vel atelabos: qz iacēs
in vno loco radicit^o comedit fruct^o: vñ dicit a bromun qd
est cōsumere. atacus aut dicit qsi ategus. i. sine tege eo qd
nihil habeat quo inuolūt^o tegat. Teca enī qsi tega dicit
a tēgēdo. Papi. aut dicit: Atacus auis ignota. Hiero. aut
dicit sup illud Isa. xxxij. Sicut colligit brucus velut cūz
fosse plene fuerint de eo. Ex locusta inq̄t Hiero. bruc^o nas
scit: et quousqz habeat alas sic vocat. cū aut ale crescere ce
perint atelabus dicitur: Lum aut plene volare ceperit est
locusta: et dicitur: Nocet vō bruc^o plus q̄ atelabus vel lo
custa qz alis caret nec moueri pōt: et sic vbi infederit nihil
relinq̄ facit: iō fiunt fosse et obruunt locuste: ne a v̄to ras
piant in mare et ad terrā reiecte et ex ouis q̄ viue concepe
rant: etiā mortue brucos generēt.

Ataus aui dicit ab auus. i. aui p̄ penul. cor. vide in auus.
At contra due partes sunt.

Atelabus bi penul. cor. dī ab a qd est sine et telu: et abeo bis:
qsi sine tela. i. teca abiens. et dicit atelabus qsi atelanus. i.
sine tela vadens: vñ quasi a tela abiens. De hoc etiam dixi
supra in atacus.

At atra atrū. i. niger. et cōparat atrior aterrim^o. vnde atre
atrius aterrimē aduerbiū. et pdu. a.

Attalanta. atas grece leuitas latine: lentos pleni. inde dicta
est quedam virgo atalanta propter velocitatem: quasi ple
na leuitate.

Atblanteus tea teū penul. pdu. in atblas est.

Atblas lantis hzn in obliq̄s: s; in ntō nō: sic gigas gigantis:
elephas phātis: adamas mātis. et definit in as pdu. fuit
aut Atblas frater Promethei rex affrice optim^o astrolog^o

gus. vñ dictus est celū sustinuisse. ⁊ a nomine eius dictus
 est mons apbrice Athlas: qui propter suam altitudinem
 dictus est celum sustinuisse. vnde athlanteus tea teum: et
 athlanticus ca cum.
A thalia interpretat tps dñi. ⁊ fuit regina in israel. ⁊ acuit
 penul. fm cōmunē vsum.
A thanasia. i. imortalis: ab athanatos dicit: ⁊ acuit penul.
A thanatos. i. imortalis: ab a qd ē sine: ⁊ thanatos mortale.
 ⁊ accētūat in sine. vñ athanatos ta tū. i. imortalis.
A thene. ab athanatos dicit h̄ athene narū qdā ciuitas q̄si
 athanate. i. imortalis propter studiū sapiētie: q̄ imortalis
 est: qd̄ olim ibi viguit. ⁊ pdu. the.
A theniensis. ab athene dicit h̄ ⁊ h̄ atheniēsis ⁊ h̄ se nomē
 patriū. ⁊ deberet fm formatiōis analogiā dici atheniēsis
 h̄ cā euphoniae habuit in antepenul. sic ostēdi s̄ in. iij. pte
 vbi egi de notatiuis definitib⁹ in ensis.
A thlera te penul. pdu. luctator: pugnator: miles fortis. ⁊ dñ
 sic q̄si ad letū fortis. i. ad mortē.
A thomia grece debilitas stomachi latine.
A thomus mi fe. ge. penult. cor. corp⁹ indiuisibile prop̄ sui
 paruitatē: q̄suis forte nullū corpus sit quod diuisionē re-
 cipere non possit. ⁊ dicit sic ab a quod est sine: ⁊ thomos
 quod est diuisio vel sectio: quia non recipiat sectionem
 sensui subiacentem.
A thnepos filius abnepotis: ⁊ est secunda littera t fm Papiā
 et corripit ne.
A tramen. ab ater tra trū dicit h̄ atramen minis. i. nigredo.
 vnde hoc atramentū ti. i. incaustū: quia nigrū facit liquo-
 rem in quo ponitur.
A tramentariū. ab atramē dicit h̄ atramētariū rij. i. scriptor
 riū pluteū plumatiū. vñ Ezech. ix. Et atramētariū scriptor
 ris ad renes ei⁹. ⁊ inde h̄ atramētariolū li dimi.
A triensis. ab atrū dñ h̄ atriensis. i. ianitor: hostiari⁹: exclu-
 sarius: patiginarius: ianuarus.
A triolū li dimi. paruū atrū.
A triplices herbe humidā ⁊ frigidā habent virtutē. in cibo
 sumpti vētrē solūūt. ⁊ cor. penul.
A triū dicit q̄si atrū ab ater tra trū propter caliginē ignis q̄
 olim solebat eē in atrio. Vñ in passione xp̄i: Et petr⁹ stās
 in atrio calefaciebat se ad ignē. Vel atrū dñ qz ei addan-
 tur tres portic⁹ extrinsecus. ⁊ fm h̄ atrū dicit magna do-
 mus ampla ⁊ spaciōsa.
A trox. ab ater tra trū dñ atrox cis oīs ge. effer⁹: crudelis. Et
 cōparat atrocior cissim⁹. vñ atrociter eius cissime aduer.
 ⁊ h̄ atrocitas tatis. ⁊ h̄ primā nālīē breuē. Vñ in Aurora
 sup Tobīā: Scire facit q̄ntū sit furor ei⁹ atrox.
A tabernalis. taberna cōponit cū ad: ⁊ dicit h̄ ⁊ h̄ attaber-
 nalis. ⁊ sic mutata d in t: idem socius proprie in taberna
 leccator: qui valde frequētat tabernā. Item etiam hic ta-
 bernio tabernionis.
Attamen minis ge. neu. i. setaciū. Inuenit etiā attamē pro
 fed diuictio: ⁊ cor. ta. Quidi⁹: Nil mihi rescribas attamen
 ipse veni. De hoc in tamen vide.
Attamino nas. i. aduersari: ex ad ⁊ tamino nas d mutata in
 t. Itē attamino nas. i. purgare farinā cū setatis fm Dug.
 Papias vō dicit Attaminare inquinare: corūperē: vsury
 pare: ⁊ cor. mi.
Attat interiectio timētis vel expauescētis fm Papiam.
Attero ris trui tritū valde terrere cor. te: ⁊ cōponit ex ad et
 tero ris. Job. xiiij. donec atterat celū nō eungilabit. vnde
 attritus ta tū. ⁊ a genitiuo attriti addita o format hec at-
 tritio tritinois. In quo autē attritio differat a cōtritioe
 dicam in contritio.
Atticino naris ad ignē ticiones aduicinare: ⁊ cōponit ex
 ad ⁊ ticino naris.
Attineo nes nui tētū. i. valde tenēv̄l ptinē: ⁊ ptinet ad ppin-
 quos: vt iste attinet mihi in tali gradu. ⁊ cōponit ex ad et
 teneo nes: ⁊ mutata d in t: ⁊ e in i: ⁊ cor. ti.
Attingo gis attigi attactū. i. valde vel iuxta tangere vel acci-
 dere. ⁊ componit ex ad ⁊ tango tangis mutata d in t: ⁊ a

simplicis in i.
Attonitus. attono nas cōponit ex ad ⁊ tonno nas: ⁊ inde de-
 riuat attonit⁹ ta tū penul. cor. i. tonitruo: stupefact⁹: terri-
 tus: confusus: perturbatus.
Attrabo bis xi ctū here. i. ad se trabē: abbreviare. ⁊ cōponi-
 tur ex ad ⁊ trabo bis.
Attracto tas vel magis attracto ctas cōponit ex ad ⁊ tracto
 tas. Inuenit etiā attracto tas mutata a in e: ⁊ videt pprie
 ad tactū corporalē pertinere. Vñ Sen. xxvj. Si attractaue-
 rit me p̄ me⁹: vel attractauerit fm aliā l̄faz. vñ pōt forma-
 ri ab attrabo xi ctū: u in o v̄bū frequē. i. frequēter attrahē
 iuxta tractare: prope tāgere: palpare.
Atvbi due dictiones sunt: ⁊ duob⁹ accētib⁹ regēde. Vñ ad
 Sal. At vbi venit plenitudo t̄pis. i. s̄ postq̄. Aliqñ tamē
 atubi ⁊ astubi est qdā irregular vocū cōgeries: nō pprie
 cōpositio: ⁊ fungit loco vni⁹ dictiōis: ⁊ tūc sub vno accen-
 tu p̄fert: ⁊ grauat penul. siue u. De h̄ dixi in secūda parte
 vbi egi de vbi.
Atqz idē est qd̄ et. qñqz ponit pro q̄s: sic Boeti⁹ in q̄nto de
 solatiōe in prosa tertia: Tū ego ⁊c.
Atqui. i. certe: ⁊ est qdā irregularis cōgeries vocū. vñ Boe.
 in. ij. de sola. in. p̄sa q̄ incipit Tū ego. Atqz viget incolu-
 mis. atqui dicit. i. certe.

A ante A

Auarus. ab auo aues dicit auar⁹ ra rū. Qz enī dicit auar⁹
 q̄si varas h̄ns man⁹. i. curuas: vel auarus dicit q̄si auens
 aurū etymo. est: nō cōpositio. Et cōparat auarior rissim⁹.
 ⁊ ē auar⁹ pprie q̄ nō satiat: cupidus q̄ aliena desiderat. vñ
 auare rius rissime aduer. ⁊ auaricia cie: ⁊ formatur a gto
 auari addita cia. Et vt dicit Hiero. in epis. ad Paulinū. c.
 viij. Antiquū dictū est: auaro deest tā qd̄ h̄z q̄ nō h̄z. ⁊
 in Tobīā dñ: Prodig⁹ excedit mēsurā: largus honori ser-
 uit: fructificat parcus: auarus eget. Vide in largus. Et
 nota qz malū ⁊ magnā est auaritie vitiū: qd̄ sic dicit Beda
 fidē tollit: cōcordiā dissipat: charitatē violat: ⁊ innumera-
 bilia mala generat teste Ap̄lo q̄ ait: Radix oīz maloz est
 cupiditas. Auaritia siquidē viscerib⁹ pietatis caret: patrē
 nescit: matrē ignorat: fidē ⁊ amicitia nō custodit: propin-
 quo vel p̄ximo nō miseref: s̄ ppinquos velut extraneos
 abijcit: dicēte Salomone H̄nfacit aīe sue vir misericors:
 auarus etiā propinquos abijcit.
Auceps aucupis cōis ge. aues capiēs: ab auis ⁊ capio vel ca-
 piens: ⁊ cor. cu in obliq̄s.
Auctim. i. crescēter: ab augeo dicit: ⁊ est aduer. q̄litas.
Auctio. ab augeo dñ h̄ auctio onis. i. augmētatio. dñ ēt au-
 ctio. i. mercatio. vñ h̄ auctionari⁹ ria rū. i. mercator q̄ res
 suas auget: ⁊ pprie ille q̄ h̄ vel illic res paruas ⁊ veteres e-
 tritas ⁊ ruptas emit vt postea cari⁹ vendat. Et auctionar-
 nar. i. sic mercari: vñ res strēntie augere. vñ ⁊ auctionator
 qñqz dicitur pro imperatore. Accipitur in simpliciter au-
 ctionari pro mercari.
Auctionarius in auctio vide.
Actionoz naris v̄bū deponē. in auctio vide.
Auctito tas penl. cor. i. frequēter augere: ⁊ format ab auctatu
 vltimo sup. hui⁹ v̄bi aucto tas: a in i ⁊ u in o.
Aucto tas v̄bū frequē. i. frequēter augere: ⁊ format ab vlti-
 supino hui⁹ v̄bi. i. auctu u in o.
Auctor. ab augeo ges auxi auctū auctū auctu dñ hic auctor
 tozis. i. augmētator: dux. ⁊ debz scribi pu ⁊ ct. qñ vō signi-
 ficat autētim. i. auctoritatē est cōis ge. ⁊ debet scribi pu ⁊
 sine c: vt h̄ ⁊ h̄ autor. ⁊ deriuat tūc ab autētim. Itē iuuent
 tur quoddā v̄bū defectiuū. i. auo uies. i. ligo gas. ⁊ inde
 autor. i. ligator filr cōis ge. ⁊ debz scribi sine c ⁊ cū u. ⁊ fm
 p̄mā significatiōē impatores pprie dicunt auctores ab
 augēdo rēpublicā. Sepe ēt de⁹ dñ n̄ auctor. i. n̄ dux: n̄
 augmētator. fm vō secūda significatiōē phi ⁊ inuētozel
 artū: vt Plato: Aristoteles: Priscian⁹ ⁊ qlibet excellētes
 p̄sone debent dici auctores. fm vō tertiā Virgili⁹ ⁊ Luca-
 nus: ⁊ etiā Quidi⁹: ⁊ ceteri poete debēt dici auctores q̄ li

gatterūt carnina sua pedib⁹ ⁊ metris. Inuenit etiam hic actor sine u ab ago gis actū actu: de quo supra dixi in suo loco. vñ vsus: Auctor ab augendo nomē trahit: ast ab agē do: Actor: ab autentim quod grecuz nascitur auctor. s. sine c ⁊ per u scriptum.

Auctoriū. ab augeo dicit h̄ auctoriū rij. i. illud quo addit rei mensurate cum vendit: ⁊ est etiā cibus qui mense vacuate superadditur.

Auctrix cis. i. augmētatrix fe. ge. ab auctor toz in trix.

Aucupabilis. ab aucupoz paris dicit h̄ ⁊ h̄ aucupabilis ⁊ h̄ le. i. res apta ad aucupandū.

Aucupiū. ab aucupoz d̄ h̄ aucupiū pij. i. fortunū ⁊ bonus euētus: ⁊ etiā ipm officiū capiēdi aues d̄ aucupiū.

Aucupoz. ab auceps dicit aucupoz paris patus sum. i. aues capere. ⁊ ponit qñq; pro augurari ⁊ pro acq̄rere. vnde aucupator aucupatrix aucupatio. h̄ aucupat⁹ tus tui. ⁊ cor. penul. aucupoz. Un̄ Quid⁹ epi. ix. Aucupoz infelix inceryte murmurare fame.

Audax. ab audeo des dicit audax cis ois ge. ⁊ cōparat audacioz cissim⁹. vnde audaciter: s; dicim⁹ p̄ syncopā audacter eius cissime aduer. Et distat inter audacem ⁊ temerariū. nā audax non timet: temerari⁹ nō cogitat piculū. Itē audacia post cōsiliū: temeritas sine cōsilio fit. ⁊ ponitur audax pro arrogāte qñq;.

Audeo des vbi neutropassiuū. ⁊ ē differētia inter vba neutropassiuā ⁊ neutrapassiuā. nā neutropassiuā dicunt que passiuo sunt filia in h̄ q; cū careant p̄teritis h̄nt suppletio nē p̄teritoz p̄ticipiū ⁊ vbi substantiuū sic ⁊ passiuā. ista aut quinq; sunt q̄ indicāt isti vsus: Quinq; puer numero neutropassiuā tibi do: Audeo cum soleo fido quoq; gaudeo fio. Sunt aut neutrapassiuā que h̄nt passiuoz significationē sub actiuā l̄atura: ⁊ significant passionē aliunde illatam. ⁊ sunt que continent in his verb⁹: Exulo vapulo veneo nubo q̄ttuoz ista: Sensem passiuū sub voce gerunt aliena. fm̄ Dug. Audeo facit ausus sum: q; haurio facit hauri p̄teritū: sic habet in tractatu de vbo.

Audientia tie format ab h̄ d̄o audiēti addita a: vñ p̄t scribitur: ⁊ tamē accipit sonū de c: vt detis mihi audientiā. i. vt me audiatis.

Audio dis diui ditū dire vbi actiuū dicit ab auris. Q; aut d̄ audio q̄si aurē do vel aTRIB⁹ capio etymo. est: nō cōpositio. inde vbalia auditor auditrix. itē auditio: ⁊ h̄ audit⁹ tus tui: ⁊ h̄ audimē minis pro eodē. Audio componit: vt exaudio dis. vnde exauditor exauditrix exauditio exauditis ta tū: ⁊ h̄ ⁊ h̄ exaudibilis ⁊ h̄ le. vnde exaudibiliter aduer. ⁊ importat plus exaudire q̄ audire. est enī exaudire qd̄ rogat̄ intelligē: ⁊ ad effectū deducē. Itē cōponit cū ob: ⁊ d̄ obaudio dis. i. male audire: v̄l ecōtra. Inuenit et̄ pro obedio: s; raro. ⁊ ex eisdē cōponit obedio. Itē audio cōponit cū sub: ⁊ fit subaudio dis. i. aliqd̄ nō positū v̄l oī cū subintelligē. Audio ⁊ sua cōposita sūt actiuā p̄ter obedio. Itē audio fil̄ pōt cōstrui cū actō ⁊ abltō: vt audio virgiliū ab illo. Itē nota q; aliqd̄ volunt auris fieri ab audio: vt dicat̄ auris q̄si audis.

Auditoriū locus vbi cōsilia ⁊ responsa audiunt: ⁊ dicit ab audio audis.

Aueho bis here. i. asportare fm̄ Papiam.

Auellana netā. p̄ arboze q̄ p̄ fructu ponit in fe. ge. ⁊ d̄ ab auellano mōte vbi abundant auellane.

Auena. ab auidus d̄ h̄ auena ne herbe gen⁹ eo q; auī desurgat. ⁊ inde h̄ auenula le dimi. Inuenit aduena p̄ d: ⁊ cor. penul. ⁊ est cōis ge. vide in venio.

Auēto tas tauri tare: auenas eradicare. ⁊ dicit ab auena fm̄ Dug. Pap. v̄o dicit Auentare est trūcare ⁊ eradicare.

Auenula le dimi. parua auena: ⁊ cor. penul.

Aueo aues auī auere. i. cupere: ⁊ caret sup̄. ⁊ est neu. q; vox ipa semp̄ illi deficit in passiuo sine q̄ voce. s. passiuū verbū actiuū esse nō pōt. Un̄ Lucan⁹: Oīa cesar auet ⁊ birria si dare multa Potes: q̄qd̄ auebis habes. Et nota q; inuenit aue auete aueto auetote auere p̄ saluū eē: sic salue sal

nete salueto saluete saluere. Et idē dicēdū est de aue et vale: s; vale in recessu: salue ⁊ aue in aduētū pp̄rie: vel salue vtrūq;: s. aue ⁊ vale cōprehendit. Un̄ Grecif. dicit: Aue dic veniēs de iure: valeq; recedens. Hoc vbi salue cōprehendit aueq; valeq;.

Auernus ni maf. ge. loc⁹ vbi est descēsus ad inferos. ⁊ ponitur sepe pro ipso inferno. ⁊ d̄ ab a qd̄ ē fine: ⁊ vern⁹ qd̄ ē delectabil: q; in inferno nulla ē delectatio: s; sempitern⁹ horroz inhabitat. vnde auern⁹ q̄si fine vere. vel d̄ q̄si auolutus ab a ⁊ volo las: q; ibi aues supuolare nō pōt p̄pter fetozē grauissimū: q; aues supuolantes olim necabat. vel d̄ ab aue auete vbo p̄ trariū.

Auersor auersaris. i. detestor fm̄ Papiam.

Auersus sa sum retro in aliā partē vsus: ab auerto tis. Itē auersus participiū ab auertoz teris.

Auerto tis ti uersum. i. remouē. Un̄ in psalmo: Auerte oculos meos ne videant vanitatē. Itē auertere. i. post terguz vtere. Et cōponit ab a ⁊ vto tis. Itē inuenit auertoz teris auersus sum vbi deponēs. i. spernere vel vilipēdere: recti sare. ⁊ cōponit filr ex a vto tis. Boe. in. j. de cōs. Deu bent q; surda miseros auertit aure. Inuenit ⁊ aduerto p̄ d: de quo supra dixi in suo loco.

Auerunco cas canī. i. auenas euellere. nā runcare dicit euellere. ex quo ⁊ auena cōpositū est aueruncare.

Aufero aufers abstuli ablatū. i. eripere tollere. ⁊ componit ab a ⁊ fero: ⁊ auertit fm̄ P̄ris. b in u in p̄nti tā euphonie cā q; differētie si affero dicas: ab ad ⁊ fero cōponi videat quod mutat d in f.

Aufero ras rauri rare. i. ferrū auferre. ⁊ cōponit ex ab ⁊ fero: ⁊ mutatur b in u.

Augeo ges auxi auctū gere. i. amplificare: augmentū dare. Augeo cōponit cū ad: ⁊ fit adaugeo ges. ⁊ cū ex: ⁊ fit exaugeo ges. Augeo simplex ⁊ cōpositū est actiuū.

Augesco. ab augeo d̄ augesco scis vbi inchoa. i. incipe au gere: eo q; significat cōtra proprietē alioz vboz inchoati uozum: sicut integralco. i. incipio integrari. Un̄ Statius: P̄romq; vim augescūt sumere manes. Vide in integer.

Augmentū. ab augeo ges d̄ h̄ augmentū ti. i. amplificamētū. vnde augmento tas vbi actiuū: qd̄ tñ qñq; inuenit in depo. ge. i. eodē sensu augmētōz taris. ⁊ ab vtroq; vbalia.

Augur. auis cōponit cū garrio: ⁊ dicit h̄ ⁊ bec augur cōis ge. q; vel q; in garritu auī diuinat. vnde auguroz aris. i. sic diuinare. vñ vbalia. ⁊ h̄ auguriū rij. i. talis diuinatio: fm̄ Dug. Qui. epif. P̄rotin⁹ ipsa meos auguroz eē deos. Itē auguro ras. vñ dicit P̄ris. in. iiii. li. Ab auguroz d̄ augur abiecta o. ⁊ a saturo satur. Et in auroza d̄: Sanguinis esse reos sup nos dū augurat enses. Dicit ergo auguro as in neu. ge. ⁊ auguroz raris deponēs. ⁊ h̄ magis videt esse in frequēti vsu. Inuenit etiā augurioz q̄ttuoz syllabarū. vñ Sen. xliii. Sciphus que furati estis ipse est in quo bibit dñs meus: ⁊ in quo augurari solet. Et infra. s. in eo. An ignorat q; nō sit filis mei auguriadi scia: Ego aut credo q; lra vitio scriptozū ibi corrupta est: ⁊ debet ibi eē augurari q̄ttuoz syllabarū ⁊ auguradi. Pap. v̄o dicit Auguroz cōe antiq̄t⁹: pro quo mō dicit auguro ras rauri rauri neu. vnde augur ablato o cōis ge. Sed dic q; auguroz nūc est deponētale: ⁊ magis est in vsu q̄ auguro ras.

Auguroz aris ⁊ auguro ras vide in augur.

Augustea. ab august⁹ qd̄ ē impator deriuat̄ augustea stee i. charta q; ab augusto mittit: v̄l quoddā genus charte sic dictū in honore illi: sicut augusteū d̄ gen⁹ marmoris in egypto tpe augusti p̄mo inuētū: sicut tyberii rij gen⁹ marmoris tempore tyberij inuentū a tyberio dicitur.

Augustus. ab augeo dicit h̄ augustus ti quilibet romanus impator ab augēdo imperiū. vñ etiā antonomasice Octauian⁹ dicit⁹ est augustus: q; sup oēs alios auxit imperiū romanū. Et ab illo quidā mensis dictus est augustus: q; in eo mense natus est: v̄l q; in eo obtinuit victoriā de antonio ⁊ cleopatra. Qñq; v̄o adiectiue declinat̄ augustus sta stū. i. nobilis: illustis: insignis: p̄clar⁹: egregy segregat

ritus: celticus: heroicus. Et est compositum ab aue et gusto as qz solis nobilibus licebat olim gustare aues: et tunc comparat: ut augustior stissimus. Lū vō declinat per quartā declinationē h̄ augustus stus stui: est quāda spēs diuinationis quā fiebat in gustu auiū. et est compositum ab aue et gustu. Solebat enim auem spargere gallinis: et in gustu et in captione illius esse sapere augurium: quod dicitur augustus.

Auia. ab auis dicitur hec auia aue patris vel matris mater. **Thimo. ij. c. j.** Qui inhabitauit primum in auia tua loide et matre tua eunice.

Auiaria secreta loca et a via remota aut tamen auius adibilia. et dicuntur ab auius auia auiū.

Auicula le dimi. parua auis.

Auicularius rij: quod capit aues mascul. ge. Auicularia etiam dicitur pluralis numeri ge. neu. et sunt auicularia secreta loca filiarum solis auius adibilia.

Auidus. ab aueo ues dicitur auidus da dū. i. multum cupidus. Uel secundum quosdam dicitur ab habendo: quod semper habere desiderat. unde auidolus la lū aliquantulum auidus. Et comparat: ut auidior auidissimus. unde auide dius dissi-me aduerbium: et hec auiditas tatis.

Auieo aues. i. ligare: ubi defectiuum. et inde h̄ et h̄ autor. i. ligator. vide in uieo vies.

Auigerulus. auis componitur cum gero ris: et dicitur hic auigerulus et hec auigerula penulti. cor. qui vel que aues gerit ad vendendum.

Auinum ni penul. pdu. quasi extra uinum. i. aqua mixtum.

Auis. ab aueo aues dicitur h̄ auis: quod escarum sit cupida. vel dicitur ab a et via quasi sine via: quod certam uiam non habet sed per auia queque discit currere. h̄ potest uideat esse etymo. quod compositio. et definit accusatiuus pluralis in es et in is: ut aues vel auis. et cor. a.

Auius. ex a et via componitur auius auia auiū. Auia autem dicitur loca secreta et a via remota: quod extra uiam ipsa sunt et deuia et inuia. et inde auiaria orum.

Aula le. i. domus regia sine spaciosus habitaculum porticibus quatuor conclusum. Unde h̄ aulula le dimi. Item dicitur aula quibus scribunt in quo res ponunt. Etiam aule pluraliter dicuntur fistule organorum per quas elicitur melodia. et inde aulidus da dū. i. dulcis instar leon organum.

Aularis. ab aula dicitur hic et hec aularis et hoc re: et aletus tantum pro eodem.

Aula grece cannula dicitur vel tibia latine.

Auledus di penul. pdu. in aules uide.

Aules. ab aule dicitur h̄ aules lis: et h̄ auledus di quod cum cannulis cantat. s. tibicen. et componitur cum cor: et dicitur coraules lis. i. ille quod cum cannulis cantat in choro.

Auleū. ab aula dicitur h̄ auleū lei. i. cortina: quod in aula athali regis pergamo primo fuit inuentum: vel quod in aulis extendi solet. Item ab aula auleus lea leū. i. regalis vel res aule.

Aulicus. ab aula dicitur aulicus ca cum penul. cor. et aulanus nanū. i. palatinus: quasi aule custos: quia assidue est in aula cum principe.

Aulidus da dū penul. cor. in aula exponitur.

Aulula le dimi. parua aula: et cor. penul.

Auoth. i. uilla vel uille. Unde Nume. xxxij. Quos appellauit auoth tayr. i. uillas iair.

Aura. ab aer dicitur h̄ aura re: quod motu aeris fit atra. Lenis enim motus aeris est aura secundum Dug. Item aura dicitur splendor. unde dicitur auroza re. s. initium diei clarescit: quod fulget: siue primum splendor aeris quod grece eos dicitur. unde potest dicitur auroza quod eroza: et aura pro splendore quod eroza. et ab auroza aurozoras. Alij dicunt quod ab aurum auroza fit: quod habeat colorem aurum ita dicit Dug. Pater. etiam dicit quod aura dicitur ab aere. agitatius enim aer aurum facit. Aura etiam dicitur fauor. unde uisus: Aer splendor: flatum notet aura fauorem. Hic aduertit quod secundum ueritatem radix ueritatis est ex uapore quod ascendit ex terra: et principium esse eius est ex eo. materia eius est uapor talis quod est frigidus et sicus subtilitate sua aerem transcendens: et cum spissatur frigiditate aeris fortiter impleuit aerem: sicut plenius dixi in dialogo de quoniam aie ad spiritum. et in uetus etiam uide.

Atrata te fe. ge. quidam piscis quod in capite habet colorem simile auro. et dicitur ab atrum.

Aurea. ab auis dicitur hec aurea. i. frenum: eo quod circa aures ponatur. Dicitur etiam aureus rea reum adiectiuum. i. de auro. et tunc deriuatur ab aurum. unde uisus: Aurea frenat equos: est aurea mobile nomen.

Aureola in uirgo est.

Auricalcum. aurum componitur cum calcos quod est es: et fit h̄ auricalcum quoddam genus metalli ex diuersis conflatum: sic dicitur quod h̄ similitudinem auri et eris: Auri in splendore: eris in duritia. vel componitur a calcos quod est fex quasi fex auri. Apoc. j. Et pedes eius similes auricalco.

Auricomus. ma mū quod aureos habet capillos. et componitur ab aurum et coma come. et cor. eo auricomus.

Auricularis. ab auris vel auricula dicitur h̄ auricularis vel h̄ auriculare minimus digitus: quod eo aure purgamus. et adiectiuum uenit h̄ et h̄ auricularis et h̄ re: ut auricularis amicus. i. secretus. Dicitur etiam auricularis res ad aure pertinens. et per eodem auricularis ria rium: ut auricularis anulus: vel auricularis quod in aure fertur. et h̄ auricularis. i. secretus consiliator. et h̄ auricula quod est secreta consiliatrix: quod secreta in aure solent dici.

Auricularium a secreto. Reg. ij. ca. xxij. Fecit enim sibi dandum auricularium a secreto. i. secretarium consiliarium. et est una pars indeclinabilis.

Auricularius in auricularis uide.

Auriculatus ta tū. i. magnas habet auriculas: ab auricula dicitur.

Auricus ca cum res pertinens ad aures: sicut dicitur auricos pilos quod crescunt in aure. et dicitur ab auris: et cor. penul.

Aurifaber bzi mascul. ge. quod operatur in auro. et componitur ab auro et faber: et cor. fa.

Aurifex. aurum componitur cum facio: et dicitur h̄ et h̄ aurifex ficus quod uel que facit aurum. Unde dicitur Pater. Aurifex dicitur quia aurum faciat: et cor ri aurifex ficus.

Aurificina ne fabrica aurificum. et dicitur ab aurifex: et pdu. ci. Grecis. Aurificina locus in quo faber excoquit aurum.

Aurificium cij ipsum opus vel exercitium quod fit in auro. et dicitur ab aurifex ficus.

Aurifodina ne locus ubi foditur aurum. et componitur ab aurum et fodio: et pdu. di. Unde in Grecis. dicitur: Aurum quod fodit dicitur solet aurifodina.

Auriga ge mascul. ge. penul. pdu. i. rector currus: ab aure et rego gis: quod regit equos freno: quasi auris auditu. Uel etiam auriga ab ago et rego dicitur: quod agat et regat currus. Uel auriga dicitur ab haurio: quod haurit. i. percutit equos iunctos. Et scias quod sicut se habet nauta ad nauem regendum: sic se habet auriga ad currum regendum. sed in nauem regenda est eligendus nauta non sorte sed arte: ergo in currum regendo est eligendus auriga non sorte sed arte. sicut et rector in ciuitate non sorte sed arte est eligendus.

Aurigraphia. aurum componitur cum graphia quod est scriptura: et fit aurigraphia. i. aurea scriptura. unde h̄ aurigraphus quod auream scripturam facit.

Aurilegium gij locus ubi reponitur aurum. s. thesaurus: ubi legitur. i. colligit aurum: ab aurum et lego gis componitur.

Auripigmentum ti. aurum componitur cum pigmentum tigenus terre ex quo fit quibus uigmentum habens colorem auri.

Auris fe. ge. dicitur ab haurio ris eo quod hauriat sonum. Uel auris dicitur quasi auide rapiens sonum: vel ab audiendo: et est etymo. non compositio secundum Dug. Pater. autem sic dicit: Auris auide rapiens vel hauriens sonum: vel ab audiendo: et est etymo. non compositio ut dixi.

Auriscidus di mascul. ge. i. artifex quod scindit aurum. et componitur ab aurum et scindo: et cor. sci.

Aurisia fie. i. cecitas quod sodomite circa domum Loth fuerunt percussis. Gen. xix. Sed melius uideat dici aozasia fie sic dixi in aozasia. Et ut dicit magister in historijs aurisia uel aozasia ut habent quidam libri: est quasi homines habent apertos oculos et non uident: quod magi faciunt in incantationibus suis. Sit et aliqui quod homines habent rem in manu et non uident. et h̄ est aurisia uel aozasia quod percussis sunt sodomite ut dictum est. Item illi

q̄rēbāt Delizeū cū eēt cū eis: vt habet in. iiii. Reg. ca. vi.
 Itē discipuli dñi euntes in Emaus vt habet in Lu. xliii
 Forte h̄ modo q̄nq̄ querim⁹ qd̄ in manu tenem⁹.
Aurū ta tū q̄ magnas h̄z aures: ab aure d̄r: cor. penul.
Auro aurās aurati aurare auratū dicit̄ ab aurū. z cōponit̄
 cū i: z fit in auro ras. z cū de: z fit de auro ras. i. aurū alicui
 rei superponere.
Auroz re in auro exponit̄: z in crepusculū.
Auroz ras rari rare. i. illuminare: ab auroz dicit̄.
Aurugo ginis: morbus regi⁹ ab aurū dicit̄: z scribit̄ p̄ au in
 Papiā. Uide etiā de h̄ supra in arugo sine u.
Aurulentus ta tum. i. plenus auro: componitur ab aurum
 z lentos. i. plenum.
Aurū. ab aura p̄ splendore dicit̄ h̄ aurūri: qz p̄re ceteris me
 tallis fulget. vel ab arion qd̄ est seruare: qz p̄re ceteris me
 tallis seruat̄. Ab aurū dicit̄ aure⁹ aurea aureū. i. de auro
 existens. Inde aureolus la lū.
Aurus p̄x cis ge. cōis. i. diuinator vel diuinatrix: ab auspici
 endis auiibus dicit̄ vel dicta: vnde ab aue z specio v̄i
 detur componi.
Auspicator. ab auspicoz car̄ dicit̄ h̄ auspicator. i. diuinator
 Inde auspiciatrix. i. diuinatrix: or in rix. Inuenit̄ etiā au
 spicato positū aduerbialiter. i. oportune: oino. Uā Teren
 tius in Andria: Daud auspiciato huc me appuli.
Auspiciū cij. i. diuinitio auiū: inspectus vel bon⁹ euēt⁹. z d̄r
 ab auspicoz caris.
Auspicoz. ab ausper dicit̄ auspicoz car̄. i. diuinare. vnde h̄
 auspiciatio. z h̄ auspiciatus tus tui.
Auster stri vētus perflans a meridie: dicit̄ sic ab hauriēdo
 aq̄s: nā nubila nutrit: z aq̄s dat. z inde h̄ z h̄ australis z
 h̄ le. z austrin⁹ nā nū pro eodem. Australis plaga est q̄ est
 ab austro siue meridie. vnde austral. i. meridian⁹. z h̄ aus
 tralis pro quodā paralelo: q̄ z zymalis dicit̄. z austro
 stras v̄bū actiuū. i. humidare. Itē ab auster vel austrinus
 austrino nas. i. corrumpere: vitiare: macrum facere. Et est
 auster vētus adeo calid⁹ q̄ etiā pisces dicit̄ corrūpere in
 mari. vñ z austrinat⁹ ta tū: vt Austrinata aīalia. i. macra:
 quasi austro corrupta.
Austerus. ab auster dicit̄ auster⁹ ra rū penul. pdu. z h̄ z h̄
 austeris z h̄ re in eodē sensu. i. asper: quia ille vēt⁹ asper z
 insuauis est. Et cōparat̄: vt austerior austerissimus. vnde
 austere vel austeriter austeri⁹ rissime aduer. z hec austeri
 tas tatis. i. asperitas.
Australis in auster vide.
Austrino nas penul. pdu. in auster exponit̄.
Austrophicus ci maf. ge. quidā vētus collateralis austro
 fic dicit̄ quia fit inter austrū z aphricū. Et componit̄ ab
 austro z aphricus.
Ausus ausus sui. i. audacia. z ausus sa sum mobiliter: ab au
 deo des neutropassiuo.
Aurūctio p̄t z sine aspiratione: Daud aduerbiū negandi
 p̄ d z cū aspiratione scribitur.
Autēticus. ab autor qd̄ significat autētim dicit̄ autētic⁹ ca
 cū: z h̄ z h̄ autorizabilis z h̄ le in eodē sensu: factū autē
 ticū. vel autorizabile dicit̄ qd̄. i. fit autoritate sapiētis vel
 sapientū: vt hō autētic⁹ vel autorizabilis. i. autoritatis cui
 credi debet. Dicit̄ etiā autētic⁹. i. nobilis. z ab autētic⁹ di
 cunt̄ hec autētica quidā liber legalis sic dicit̄ qz in eo cō
 tinent̄ autentica dicta.
Autor toris cōis ge. in auctor p̄c vide.
Autoritas tatis sine c scribit̄: z deriuat̄ ab autor qd̄ signifi
 cat autētim. z ē autoritas sentētia imitatiōe digna. Uel
 autoritas put sumit̄ in topic̄ est iudiciū sapiētis in snia
 sua. vñ a rei iudicio solet talis loc⁹ denotari: vt Plato dicit̄
 celū eē volubile: ergo ita est: qz quod videt̄ alicui sapiēti
 z experto in sua sciētia credendū est sic eē iuxta illud: Ex
 p̄to crede magistro.
Autorizabilis in autētic⁹ vide.
Autorizo. ab autor qd̄ significat autētim deriuat̄ autorizo
 ras: z autoro ras in eodē sensu. i. affirmit̄: autēticū facio.

Et sunt actiua illa verba. z inde verbalia.
Autoro ras. ab autor qd̄ significat autētim. i. autoritate de
 riuat̄ autoro ras. i. affirmit̄: autēticū facio. z cōponit̄ cū
 ex: z fit ex autoro ras. i. extra autoritate facere vel ponere.
Uñ Quintilian⁹ de causis: Exautorat⁹ man⁹ artūis agre
 sti labore subegit. Exautorat⁹ h̄ ponit̄ pro extra autorita
 tē posit⁹. accipit̄ etiā pro delere. Uñ Macrobi⁹ de satur
 nalib⁹: Exautorata tñ sequēti etate.
Autumn⁹ ni a tēpestate dicit̄: qz sepe tūc fit qñ folia cadūt:
 z oīa maturescūt. Uel dicit̄ autumn⁹ ab augēdo v̄l ab au
 tumādo. nā autūmare est colligere. Et scias qz q̄ttuoz sunt
 tpa anni. i. ver: estas: autūnus: hyems. Uer estas calidū z
 humidū: Estas calida z sicca: Autūn⁹ est frigidus z sic⁹:
 Hyems est frigida z humida. Uide in estas.
Autumo mas maui mare cōponit̄ ex timo qd̄ ē mens: z ab
 mutato b in u. z est autumare affirmare: putare: suspicare
 credere: qñ a mēte sic habere z credere. vnde hec autuma
 me. i. existimatio. z est v̄bū actiuū: z cor. tu.
Auunculus li frat̄ m̄ris: sic patruus frat̄ p̄ris pprie. vñ v̄sus:
 Patruus a p̄re p̄det: auunculus a genitrice.
Auus aui dicit̄ ab auarus: qz auozū sit anere. i. desiderare z
 eē auaros. vel auus ab eno. i. ab antiq̄tate dicit̄. vnde hec
 auia auie matr̄ v̄l p̄ris m̄r. Auus cōponit̄ cū pro: z d̄r h̄
 pauus. i. p̄r aui: qñ prope auiū. vnde h̄ pauia tue ei⁹ vxoz.
 Itē ab auus. i. p̄r pauū: qñ lōge ab auo. vnde h̄ ab auia ei⁹
 vxoz. Itē atauus atauū ab auū p̄r. vnde h̄ atauia ei⁹ vxoz.
 Itē tritau⁹ tui. i. atauū p̄r: qñ tetrauius. i. q̄rt⁹ ab auo. vnde
 h̄ tritauia ei⁹ vxoz. z cor. primā auus. Uñ Quidi⁹ epi. viii
 Tu quoqz babes pelopem pauū pelopisqz parētē. Nota
 h̄ diligētē ordinē in cognatione: Pater: auus: proauus:
 abauus: atauus: tritauus: qd̄ est vltimū z supi⁹ nomen co
 gnatiōis. Familia enī orit̄ a patre z terminat̄ in tritauo.
 postea dicim⁹ maiores. Itē p̄r: fili⁹: nepos qñ natus post
 filiū. p̄nepos. i. prope nepotē vel pozzo nat⁹ a filio. abne
 pos qñ lōge a nepote: nā seiungit̄ a nepote medio p̄nepo
 te: atnepos: trinepos qñ tetranepos: qz post nepotē est q̄r
 tus in ordine. postea dicim⁹ minores.
Auxesis sis id est augmentū: z proprie dictionis: ab augeo
 auges dicitur.
Auxiliarius rij in auxiliū exponit̄.
Auxiliū. ab augeo ges d̄r h̄ auxiliū lij: qz p̄ auxiliū aliq̄d au
 gef. z est auxiliū qd̄ ab extraneis dat: subsidiū qd̄ postea
 supuenit: p̄ficiū autē loco vtili positū. vñ h̄ z h̄ auxiliarius
 z h̄ re. z auxiliari⁹ ria riū: q̄ vel q̄ vel qd̄ pōt prebere auxi
 liū. z auxiliatori⁹ ria riū pro eodē. Itē ab auxiliū auxilioz
 aris atus sum v̄bū deponē. z cōstruit̄ cū actō et otō: vt au
 xilioz te z tibi. vnde auxiliarius tis p̄cipiū. z h̄ auxiliator:
 auxiliatrix: auxiliatio. z h̄ auxiliamē minis. z h̄ z h̄ auxi
 liabilis z h̄ le idē qd̄ auxiliari⁹. Et cōponit̄ cū cō: z fit cō
 auxilioz aris. Et debēt p̄nūciari predicta sicut auxit ab au
 geo ges: z sic dixit a dico cis: z luxit a lugeo ges vel luce a
 luceo. nā oīa p̄dicta scribunt̄ p̄ x: nō p̄ s: z x est duplex cō
 sonās: z nō liquescit in proza nec in metro: qz semp facit
 positionē. nec in sono: qz nunq̄ p̄ferri debet ad modū s i
 sono liquescētis: vt in asilus.
Auxilla. ab augeo ges dicit̄ hec auxilla le. i. olla v̄l mensura
 parū maior q̄ iusta. vnde h̄ auxillula le dimi. i. parua ol
 la vel parua talis mensura.
Auxillula le penul. cor. in auxilla vide.
Auxit. i. augmētavit: p̄teritū de augeo ges. sed haufit ps z i
 traxit p̄teritū de haurio ris.

A ante **X**

Ara filia caleph fuit.
Axioma matis neu. ge. i. dignitas. inde axiomatic⁹ ca cū. i.
 dignitatē habēs fm Hug. Pāp. etiā dicit̄: Axioma mat̄
 i. dignitas. z pdu. o. Inuenit̄ etiā axioma matis p̄n in
 p̄ma syllaba. Uñ dicit̄ Hug. Ab ango gis vel angens hoc
 axioma matis: cōcatenatio loquēdi sic sunt sophismata
 Pāp. v̄o sic dicit̄: Anxiomata ploquia z maxime propoſi

fiones in topicis. Anxioma obnoxium veritati aut falsitati
vt Licero disputat: cicero non disputat.

- Axiomaticus** in axioma vide.
Aris celi est septentrionalis linea recta p mediā plagā trāsiēs
fm Pap. et est mas. ge.
Arunga ge idē qđ arungia. vide in arungia.
Arungia ge fe. ge. i. vĕter porci vel alteri rei. Un̄ Macer
de virib⁹ herbarum: Si porcina vet⁹ arungia iūgit illi.
Inuenit etiaz arunga ge in eodē sensu. et vtracq³ dicit^r ab
anxiō aris: quia reddit hominē anxiiū. vnde arungarius
ria riū ad anxungia p̄tinēs: vel arungia vĕdens. Et arun-
gio as. i. arungia vngere vel arungia p̄bere. Et cōponit^r
vt exarungio as. i. arungia auferre. vel arungia. i. vnguē-
tū porci de abungo gis. Un̄ dicit Pap. Arungia pingues-
do ab vnxione dicta.

A ante 3

- Azabel** interpretat^r fluens sanguinē: vel sterquiliniū dicit^r.
Azaria interpretat^r auxiliū dñi. idē et abdenago: qđ interpretat^r
seruiens taceo.
Azimus ma mū. i. syncer⁹ sine fermento. et cōponit^r a fimos
quod est fermentū: et a quod est sine. Aplius ad Corinth.
Non in fermento malitie et nequitie sed in azimis syncer-
ritatis et veritatis. et cor. 31. Un̄ in Aurora: Azima mandat
septē comedenda diebus.
Azonus. ab quod est sine et zona componit^r azonus na nū. i.
sine zona vel extra zonā. vnde azoni dicunt^r dij extra zonā
zodiaci manētes. Similiter signa dicuntur azonā que nō
continent^r intra zonā zodiaci. et producit penultimā azo-
nus sicut zona primam.

Bal nomē ido

li cuiusdā. Vide in belus.

Babel interpretat^r confusio. vnde
babylon vel babylonia: ciuitas
vbi olim hoīes turrim edifica-
tes dispersi sunt imissa diuinit⁹
confusione linguarū inter eos. vñ
babylonia: regio. et babylonius
nia nū: nomē patriū vel gētile.

Et scias qđ sic narrat Hiero. babylon est metropolis chal-
deoz: cui⁹ muri. xvi. milia passuū p qđrū ab angulo ad an-
gulu: qđ est simul. lxiiij. milia. s. qđragintaduab⁹ leugis: et
duab⁹ vñ⁹ leuge partib⁹ tendebant. Ibi turris triū miliuū
passuū in altitudine: et duab⁹ leugis a lato in angustū. Et
qđ vt habet Gen. xj. ibi cōfusus est labiū: hebraice babel
grece dicit^r babylon. Ibi nabuchodonosor fuit rex potēs-
tissim⁹: qđ inter cetera etiā iudeam captiuauit. Inter alias
bestias ibi habitātes dicunt^r ibi habitare strutiōes et ora-
cones. Destruata enī fuit a medis et persis: nec postea est
edificata. s. dicit^r in media ei⁹ eē lacus serpētib⁹ plen⁹. et
arbusa in quib⁹ odibiles bestie et aues et venatio regia: et
inhabitabilis est ppter portenta. Due ciuitates apud me-
dos dicunt^r facte ex ea. i. Thesiphon et Seleucia. Vide in
pena: et in chaldei. Et scias qđ medi et persi subiecti erāt ba-
bylonijs et chaldeis. s. postea exigēte superbia chaldeoz
destruata ē babylon a Lyro siue persis et medis. Un̄ sup
illud Jsa. xlvij. Veniēt tibi h duo subito in vna die: steri-
litas et viduitas. dicit glo. Subito de improviso veniēte
Lyro et Dario. nō enī metuebat babylō vt a medis et persis
qđ illi⁹ cōparatione qñ nulli⁹ erant fortitudinis vt ab ipsis
subiectis posset superari. despectū enī et subiectū populu³
chaldei non timebant.

- Babylonia** nie in babel vide.
Bacca cep duo c est fruct⁹ olitie et ēt lauri. Ponit^r tñ qñq³
pro quolibz fructu: et p̄cipue arboz siluestriū. Inuenit ēt
bacca pro gēma p̄ciosa: vt in Amiano Quid nitido precii
cortice bacca daret: Et inde baccat⁹ ta tū. i. baccis lapidi-
bus adornatus. Vel fm primā significatiōē. i. de fructu
baccarū abundans vel pastus.

- Baccar** caris fe. ge. herba fascinū pellens: et dicit^r a bacca ce.
Un̄ Virgi. in bucol. Baccare cinge caput.
Bacculū li ge. neu. feretruz in quo mortui defertur. et dicit^r
a bacca bacce.
Bacha che sacerdotissa bachi: a bachus dicit^r: et pdu. p̄mā: et
scribit^r tñ per vñū c.
Bachanalia. a bachus dicit^r pluraliter h bachanalia bacha-
naliū vl bachanaliōz. i. festa bachi. Iuuenalis: Qui cari⁹
simulant et bachanalia viuūt. et ponit^r h nomē pro aduersi-
bio. i. bachanaliter. i. furiose ad modū sacrificatiū bacho:
in cui⁹ festis insanire solent.
Bachania nie. i. furor: a bachus dicit^r.
Bachariū rij neu. ge. quoddā vas vinariū: et dicit^r a bach⁹.
et idē dicit^r bec bachāna nie fe. ge.
Bacheus chea cheū dicit^r a bacho: et dicit^r bache⁹ de bacho
existens. vel sit possessiū et in eodem sensu bachic⁹ ca cū.
Bachides chidis propriū nomē viri: de quo habet^r in libro
Macha. et cor. penulti. Un̄ in Aurora: Alchim⁹ h spacio
rediens cū bachide pugnans et c.
Bachinalis ge. neu. i. torcular possessoriū: et dicit^r a bach⁹ chi.
Bachis chidis fe. ge. femina colens festum bachi. i. sacerdo-
tissa ei⁹: qđ etiā h bacha dicit^r: et dicit^r a bachus chi.
Bachius. a bachus dicit^r h bachius chij quidā pes metri-
cus quo in festis bachi vtebant^r. Et constat ex prima bre-
ui et duabus sequentibus longis: vt poete. Unde versus:
Ad breuiat primā mediam producit et imā Bachius: est
antibachus hostis ei. Item a bachus deriuatur hoc ba-
chium chij festum bachi. et bachiū dicitur partus vrcus
quo vtebantur in festo bachi ad vinū tenendū: sed postea
in vsus aquarios transijt.
Bachoz. a bachus dicit^r bachoz bacharis. i. furere. vnde ver-
balia. Et cōponit^r cū de: et dicit^r debachoz aris. i. valde fu-
rere: vel a furore cessare. et pdu. ba.
Bachula le penul. cor. dimi. parua bacha.
Bachus chi dicit^r deus vini: et ponitur qñq³ pro ipso vino:
et pdu. primā. Un̄ Lato: Lum venere et bacho lis est: sed
iuncta voluptas.
Baculus li dicit^r a bacho fm Jfi. qz ab ipso bacho dicit^r re-
pert⁹: qz hoīes moti vino baculo initebant^r. vel dicit^r a baiu-
lo las. et a baculus dicit^r baculo las. i. pcutere baculo. qđ
cōponit^r cū de: et dicit^r debaculo las.
Badius dij equus quē antiq⁹ vadiū dicebāt. et dicit^r a baiu-
lo las: qz nos baiulet. Vel badi⁹ dicit^r qñ vadi⁹ a vado dis:
qz forti⁹ vadat inter cetera aialia.
Baffer fra frū. i. grossus vel agrestis.
Bachen ornamētū est colli ex anulis aureis cōfectū. bachen-
enī grece corona latine fm Rabanū.
Baia. a baiulo las dicit^r h baia baie portus. vnde baie baia-
rum ciuitas in italia iuxta mare: qz ibi sit loc⁹ portuosus
et delectabilis. vnde baian⁹ na nū nomē patriū.
Baiulo las laui lare. i. portare: sustentare. et dicit^r quidā qđ est
simplex: et sic debet eē duplex cōsonās. vñ falsus eēt sic ille
vsus: Loto colū baiulat: lathefis trahit: atrops occat. de-
bet enī p̄mā hui⁹ vbi baiulo pduci. Alij vō dicit^r qđ est cō-
positū ex basis et Julius qđ fuit fili⁹ Enee: qđ baiulat⁹ fuit ab
Enea. Et inde baiulare qñ iulū portare et sustentare. et por-
nitur ibi simpliciter pro portare. Vel baiulare dicit^r a bai-
sis et Julius: qz ipse fuit basis. i. sustentamentū patris. et sic
primā corripit. De hoc dixi in prima parte vbi egi de i liti-
tera. et inde verbalia. et hic baiulus li pro portitore et pro
nutritore et pro baculo ad baiulādū apto dicit^r: et pro por-
tu: qz ibi merces baiulant^r. Itē a baiulo las dicit^r baiula-
tus ta tū. i. portatus.
Baiulū li ge. neu. i. frenū: a baiulo las: qz eo equus baiulat.
Baiunola le lect⁹ qđ in itinere baiulat. et dicit^r a baiulo las.
Bala le interpretat^r inueterata: fuit enī ancilla Rachelis.
Balaam interpretat^r van⁹ populus.
Balach interpretat^r precipitans siue deuozans.
Balanatus in balanus vide.
Balanite. a balan⁹ vel balanū pluraliter balanite tarū. i. vne

Tertia est quia aqua in omnibus mundi partibus inuenitur. Quarta est quia res est que de facili ab omnibus potest haberi sine magno precio. et hec due cause competunt sibi potest esse sacramentum necessitatis. Scire etiam debes quod diuersitas aquarum que est per loca et situs est differentia accidentalis: unde non mutat speciem aque. et ideo in qualibet aqua huiusmodi vel maris vel fluminis vel cisterne vel fontis vel stagni potest fieri baptismus. verum si aqua paludis est intantum ingrossata quod recederet a veritate aque: non est baptismus sicut si est lutum: alio ad huc est baptismus: quia ad huc species aque manet. Item si baptizaret aliquis in mari sola illa aqua maris pertinet ad baptismum que potest habere aliquem affectum in baptizato vel in lauando vel in frigidando: et non totum mare. Item baptismus potest fieri in lixiuo sicut et in aquis sulphureis et in aquis alijs que ex terra per quam transeunt immutantur. In aqua autem artificiali non potest baptismus fieri. Aqua vero artificialis ut rosacea est alterius speciei quam aqua naturalis. Potest etiam queri an intentio vel voluntas requiratur in baptizando. Ad hoc dico quod baptizatus duo recipit in baptismis. scilicet sacramentum et rem sacramenti. sed ad hec duo recipienda non requiritur aliquid causans ex parte recipientis: sed solum impedimentum remouens: quod quidem impedimentum nihil est aliud quam voluntas contraria alteri predictorum. et ideo in adultis et in habentibus usum rationis in quibus potest esse contraria voluntas actu vel habitu: requiritur et contritio vel deuotio ad percipiendam rem sacramenti et intentio vel voluntas ad recipiendum sacramentum. In pueris autem absque utroque percipitur et sacramentum et res sacramenti. Similiter est in carentibus usu rationis: nisi voluntas contraria habitui insit etiam non actu: Tamen sciendum est quod non requiritur in adulto voluntas absoluta suscipiendi quod ecclesia confert: sed sufficit voluntas conditionata: sicut est in voluntarijs mixtis: ut dicitur in. iij. ethicoz. et ideo si sit coactio sufficiens ita quod principium sit ex toto extraneo conferenti vim passio: ut cum aliquis reclamans immergitur violenter: tunc talis nec sacramentum recipit nec rem sacramenti. Si autem sit coactio inducens sicut minus vel flagellis: ita quod baptizatus potius eligat baptismum suscipere quam talia pati: tunc suscipit sacramentum et characterem: sed non rem sacramenti.

Item scias quod in pueris non potest esse contraria voluntas nec actu nec habitu: et ideo non requiritur intentio vel voluntas in eis qua prohibens remoueatur. In amentibus autem et dormientibus potest esse voluntas contraria habitualis: quamuis non sit actualis. et ideo si ante sonum vel furiam fuerint contrarie voluntatis non recipiunt sacramentum: quia illa voluntas habitualiter manet adhuc. Si autem habuerint propositum accipiendi baptismum: et hoc per aliquam signa innotuit: tunc in articulo necessitatis debet eis conferri baptismus: et suscipiunt sacramentum et rem sacramenti: etiam si furiosus tunc contra dicat: quia illa contradictio non procedit voluntate rationis sed quam est capacitas baptismalis gratie. Si autem necessitas non sit: debet in furiosis expectari lucidum interuallum: vel in dormientibus vigilia. tamen si baptizaretur in statu illo sacramentum suscipit: quamuis peccet baptizans. Item consuevit queri an intentio baptizantis requiratur ad baptismum: Et videtur quod non: quia intentio hominis non est alicui certa nisi sibi. Si autem requiritur intentio ad baptismum non erit certum de aliquo quod sit baptizatus nisi apud eum qui baptizauit. et hoc est inconueniens quod homo sit in tanto dubio salutis. Responsio: quod vnus rei vna sit causa si ex aliquibus pluribus causis vnus effectus procedat: oportet quod ille cause sint facte alio modo vnus ad inuicem. Ad affectum autem sacramenti videmus multa concurrere. scilicet ministrum: formam verborum et materiam. Nec autem non possunt colligari ad inuicem ut sit vna causa: nisi per intentionem baptizantis: qui. scilicet formam ad materiam applicat. suum vero ministerium ad utrumque: et totum hoc pertinet ad sacramenti collationem: et ideo requiritur intentio baptizantis: et si etiam in omnibus alijs sacris requiritur inte-

tio ministri cum debita materia et forma: non solum ad effectum sacramenti consequendum: sed ad sacramenti perceptionem.

Ad obiectum autem secundum diuersas opiniones dupliciter responderi potest. Quidam enim dicunt quod si desit mentalis intentio in baptizante: non confert sacramentum baptismi tamen in adulto supplet fides et deuotio effectum baptismi ut periculum ex hoc ipsi baptizato qui ignorat intentionem baptizantis nullum proneniat. Si autem sit puer: tunc creditur pie quod summus sacerdos. scilicet deus defectum suppleat et salutem ei conferat. Si autem non facit: non iniuste facit: sicut nec in illo qui sacramento non obijcitur. Alij dicunt quod in baptismis et in alijs que habent in forma actum exercitatum non requiritur mentalis intentio: sed sufficit intentionis expressio per verba ab ecclesia instituta. et ideo si forma seruetur: nec aliquid exterius dicitur quod intentionem contrariam exprimat: baptizatus est. Non enim sine causa in sacramentis necessitatis. scilicet in baptismis et quibusdam alijs actus baptizantis tam sollicitate expressus est ad intentionis expressionem. Et attende quod quando consuetudo ecclesie patitur: vel quando incumbit necessitas propter defectum aque sive propter periculum pueri de cuius morte timeatur: vel etiam propter imbecillitatem sacerdotis non potentis sustentare infantem: potest baptismus sine immersione celebrari. Item si sit caput aspersum aqua: in totum corpus aspersio deputatur: sicut etiam iuriste dicunt quod ubi caput hominis iacet: reputatur ac si totus homo iacisset vel sepultus esset ibidem. Non sic autem de alijs partibus.

Tria autem sunt baptismata. scilicet fluminis: fluminis: et sanguinis. id est aque penitentie et martyrij. Nolo etiam te ignorare quod baptismus inter alia sacramenta est maxime necessarius: et ideo ea que ad necessitatem sacramenti baptismi requiruntur debuerunt esse communissima: et ex parte materie. scilicet aque que ubique haberi potest: et ex parte ministri ut quilibet homo baptizare possit: et sic sanctificatio materie et benedictio precedens baptismum non est de necessitate sacramenti: sed de solennitate quam non licet pretermittere propter ecclesie institutionem. ita etiam ordinatio ministri non est de necessitate sacramenti sed de solennitate. sed peccat si aliquis non ordinatus baptizet nisi necessitate imminente: tamen sacramentum confert. Angeli autem in figura humana apparentes boni vel mali: baptizare non possunt. Baptismus iterari non debet: sicut nec confirmatio vel ordo. In his enim tribus sacramentis character indelebilis imprimitur. Vide in character in c littera. Penitentia autem iterari potest: sicut dicitur in penitentia. Quare autem pena corporalis remaneat post baptismum dicitur in oiginis. Item vide in clavis.

Baptista iste masculus. ge. qui baptizat: a baptizo zas: et videtur esse nomen officij.

Baptisterium. i. statio baptismi. et componitur a stericon quod est statio et baptisma: et dicitur tam pro baptismate quam pro loco. quod et hoc baptizatozium dicitur.

Bar lingua syria filius interpretatur.

Barach interpretatur fulgurans.

Bachias interpretatur benedictus domini: vel benedictus dominus.

Baratro nis vide supra in balatro nis.

Barathrum tri nomen nimie altitudinis et profunditatis. et dicitur barathrum quasi vorathrum. id est vorago atra ex profunditate: quia omnia deuorat. Et dicitur barathrum quia infernus: quia profundissimus locus inferni: in quo nulla est redemptio: quia fossa: quia gurgis vertiginosus: quia venter: quia etiam profundus puteus in quem excreatores precipitantur. et corruunt. penulti. naturaliter. Unde quidam: Hoc etiam barathrum quoniam vorat omnia dicitur.

Barba he dicitur quasi virana a viro: quia virorum sit et non mulierum. et est proprie barba hominum: barbe alioz animalium. unde barbatus ta tu: quod et pro sapiente dicitur. nam et olim philo sophi in signum sapientie solebant pascere barbam. et barbatus habens barbam longam dicitur.

Barbanus ni. id est patruus penul. pdu. a barba dicitur.

- Virgi. posuit autozitate sua in feminino. Pro cemeto er go est se. ge. vii vsus: Pars pedis h' calx: cobustus calculus h' calx. Et vt dicit Pap. calx lapis coctus: aq' accendit oleo tingitur.
- Cama.** a cami qd' e' breue of' h' cama me gen' lecti breuis et circa terra: qd' et h' cama matis inuenit in Ambro. de officijs. Pap. etiā dicit Cama lectus breuis.
- Cambio** bis bire campsum: aliqd' cōmutādo pro aliqua re dare. vnde campfor ozis: et campso las fre. a campsu u in o.
- Cambises** sis pdu. penul. Uti in Auroza: Rex nabuchodonosor cambises dicitur in anno.
- Camelion** tis mas. ge. quoddā aīal dictū a camelus. et of' sic qz h' sit aspsus albis maculis: pedib' bubalis: capite tñ camelo est filis lacerte qdrupes: sed sub aspectu mutat colorem. et viuit de aere. Uide in salmandra.
- Camelopardus** dicitur q' camelo et pardo filis sit fm' Pap.
- Camelus.** a cami qd' e' breue vel humile of' h' camelus li: qz cū cameli onerant vt breuiores et humiles fiant accubāt. Uel a camur qd' e' curuū of' camelus qsi curuus: qz curu' est dorso. Itē camel' li funis nautic': et pdu. me. Et scias q' camelus nō coit cū matre: sic dixi in equ'. Itē dicit Basilus in octaua homel. hexame. Camelus h'z semp memo riā maloz: et ad iracūdiā grauis et pseuerās est. Deniqz si fuerit pcussus diu dissimulat odore: cū cepit oportuna tēpus illatā prin' rependit iniriā. h' hūc nulla de marinis beluis imitatur. Audite itaqz iracūdi boies recordationē duduz lesionis accepte pro virtute maxima affectatis cui belue similes habeamini.
- Camēna.** a cano nis of' h' camēna ne. i. cātīlena vel musa qsi canēs amene: vel qsi canēs melos. et pdu. penul. Horati': Surge et inhumane senū deponē camene.
- Camera.** a camur qd' est curuū dicitur camer' ra rū. i. curuus. vnde h' camera re. i. curuatura. vii et camera dicit loc' secretus vbi cubamus: eo q' quādā curuaturā solet habere in supiori parte qsi ad modū celi: q' et testudo dicitur et lacunar: vel pōt dici camera a camur. Et a camera dicit h' camerari' rij. vnde h' cameraria rie. Itē a camera camerat' ta tū. i. curuat': vel cameris ornati'. Et cōponit: vt bicameratus ta tū: tricameratus ta tū.
- Camero** ras rati vbi actiū. i. curuare vel cameras facere: vel camerās preparare vel distinguere.
- Camillus.** a camera of' hic camillus li. i. puer ingenus q' camēra solet frequētare. hinc quoqz h' camilla le of' puella ingenua. Inueniunt etiā he due partes in alio sensu. s. p. pueris sacerdotū. Uti Macrobi' de saturnalib': Camillos inqt et camillas appellabant flaminū: flaminarūqz ministros. et fm' h' tantū valet camillus quātū minister: et camilla quātū ministra. vii et mercuri' inuenit appellari camilla: qz minister est deoz.
- Camin'** ni mas. ge. penul. pdu. ignis vel fornax. et of' a campso las qd' e' flectere: qz flāmas in se reflectat fm' Hug. vl' fm' Pap. of' a calumate.
- Camisīa** sic dicitur a cama me: quia in ea dormimur in camis id est lectis nostris vel stratis. Uel of' sic quia olim fiebat de canabe. vnde amisiat' ta tū qui habet vel indutus est amisīa.
- Camisīola** le dimi. parua amisīa.
- Campanane** of' a cāpania puincia: qz ei' vsus p̄mū ibi repertus est. vii h' cāpanula le: et h' cāpanella le ambo dimi. et h' cāpanari' rij q' facit campanas. vnde h' cāpanaria rie ei' vxor: vel q' cāpanas facit. et h' cāpanile lis turris in q' morant' cāpane. et pdu. pa cāpana.
- Campania.** a campus siue cāpoz planicie in quib' sita ē of' h' campania me prouincia cuius caput est capua. Uel of' capua a capi eius fundatore: de cuius noīe ciuitas illa dicta est capua. vl' a capacitate: quia eius terra omnē fructū vite capiat: vnde campanie. vel a campoz planicie of'. et inde campanus na nū.
- Campanile** lis penul. pdu. locus vbi stant campane. Uide in campana ne.
- Campester.** a cāpus of' h' et h' cāpester vl' pestris: et h' stre adiectiū: et h' cāpestre hui' cāpestris substatiū vestis gladiatoz q' tñ genitalia tegūt: dicta sic qz iuuenes dū nudi in campo martis gladiaturā exercebant: illa veste pudenda cooperiebāt. Dicunt etiam campestria lumbaria: siue cinctoria: perizonata fm' Hug. Pap. vō sequēs Puf. dicit: Campester in campo se habens: hic cāpester vel campestris: hec campestris hoc campestre. Item campestria succinctoria: dicta q' bi qui in campo contendunt: his genitalia tñ operiūt. Hec et perizonata dicunt. Scias tñ q' nunc fm' cōmunē vsum dicitur hic campester hec campestris hoc campestre. Et sunt huiusmodi noīa que faciunt masculinū in er: femininū in is: et neutrū in e decē: vt dicit supra in tertia parte in ca. de casu siue declinatione noīs quasi in principio.
- Campio** nis mas. ge. gladiatoz vel in campo duellū exercētis. pugnatōz. et dicitur a campus pi.
- Campo** sas vbi actiū. i. flectere vel plectere. Itē inuenit campso in alia significatione. Labio enī facit cāpsi p̄sum sup. u in o fit campso las frequen. i. frequēter cambire. et inde campfor ozis.
- Campus.** a cami quod est breue et humile dicitur hic campus pi proprie planicies terrarū: sic dicitur quia fit humilis et breuis pedibus: nō erectus vt mons sed iacens: vti grece podion dicitur. et inde campulus li: et hic campellus li ambo diminutiua.
- Camur** grece latine of' curuū. vnde camur' ra rū. i. curuus. et hi camures camurū boues alti et decuruiati. Uel deriuatur a cami qd' est breue: qz habēt cornua breuia.
- Camures** in camur vide.
- Cbana** vicus est galilee: vnde Symon dicitur est chanane' quod interpretat' possessio vl' possidēs. vnde chananeam dicti sunt quidam heretici. iidem et anoniāni latine sine nomine dicuntur.
- Canubū** bi ge. neu. a cāna of' propter similitudinē cāne. vel a greco cannabim qd' dicunt greci. vnde et canabis bis pro eodē: et pro corda inde facta. et cor. penul. Persi': Tūc mare trāsiliens vt corda canabe fultū.
- Canalis** lis se. ge. et h' canale lis of': et deriuat' a cāna: qz cāna sit ad modū cāne. et pdu. penul.
- Cancellarius.** a cācellus of' h' cācellari' rij ille q' facit cancellas. et cācellari' of' curia impatoris ab illa significatione: fm' quā cancellari' dicitur aula palatij: qz semp habitat in cācello. i. in aula palatij. Lū enī thesaur' impatoris eēt in custodia ipsi': ipse iuxta thesaurū manebat qui erat repositus in cancello. Uel dicitur cancellari' a cācello fm' illam significationē fm' quā cancellū dicitur interstitiū muraliū. et fuit hoc tractū a palestina regione vbi tecta vestup cacuminata nō erāt s; iacebāt in planū pstrata. Et euabant vō parietes circūquaqz ad modum muraliū. Illa vō interstitia q' sunt inter propugnacula dicuntur proprie cācelli. Qui vō eplas missas recitare volebat pplo in regione palestina antiqtus ascēdebāt sup tectū: et de cācellis recitabāt: et inde moleuit vsus vt q' lras pncipib' missas hñt exponere cācellarij vsitato noīe dicant. vnde hec cācellaria rie tā pro illa que habet illud officium qz pro vxore cācellarij eius dignitate.
- Cancellus** li dimi. de cācer cri. et est cācellus pro ala palacij paruū foramē parietis: interstitiū inter propugnacula muratorū parietes siue tectura: sic q' claudūt chorū. Et a cācellus cācello las. i. cācellos cōstruere fm' Hug. Pap. vō dicit: Cācellus cantoz excellens locus. vnde cācellari' q' in cācellis prim' est. Hec Pap. dicit etiā cācellus fenestra reticulata. Prouerbi. vij. De fenestra enī domus mee per cancellos prospexi.
- Cancer.** a conca dicitur h' cancer cri qz sit tota conca. Et scias q' cācri viuūt de carnib' ostreoz miro ingenio. Nā quia validā testam eozū apire nō pñt explorant quo ad ostrea claustro testarū operant: et tūc cācer latēter lapillū iniicit. et impedita cōclusionē ostreoz carnes corrodit. Et vt dicit

Ambrosius in hexameron: sunt homines qui cancri nisu in alio vsu circumscriptiones irreptunt: et in infirmitatem proprie virtutis astu quodam suffulciunt: fratri dolum neccunt et alteri? pascant erune. Tu aut proprijs esto contentus: et aliena te dāna nō pascant. Btā est si bona sua nouerit cū veritate paupertas: et omnib? preferenda thesauris. Utamur ergo ingenio ad querendā gratiā et salutē tuendam: non ad alienam circūscribendā innocētiā licet nobis vti exemplis maritimis ad profectum nostre salutis non ad aliene periculum. Item vt dicit Papias cācer cancri animal dicitur: quia intestina in modū concarū habet. Cancer etiam est quartum signū in celo: dicitur quia cum ad eum sol venerit retro graditur in modum cancri. Dicitur etiam cancer pro morbo: et fm antiquos fuit neu. ge. et fecit. genitiuus canceris. vnde versus: Est cancer animal signum vitiumq; malignum. Canceris est morbus cancri stellag; piscis.

Candacis fe. ge. qdā regina fuit: et cor. penul. Vñ in Auro/ra dicit: Candacis regina virū direxerat istū. Et vt dicit in historijs: oēs regine ethiopū dicebant regine cādaces: sic romani impatores dicebant cesares: nec habebat reginē regio illa nisi a feminis.

Candela le dicit a candeo des: qz accensa candeat.

Candeo des dui vbu neu. et caret supinis. i. albere vel calere vnde vsus: Cā dida res candet: et ferri lamina candet. et est tractū a ferro qz cādere ponat p calere: qz ferrū qnto candidius tanto calidius. et a candeo candesco scis inchoati. Candeo componit: vt ex candeo des. i. valde cādeo. inde ex candeo. Incādeo des. i. intus vel valde candeo. inde incandesco. Recādeo des. i. iterū cādere. inde recādesco inchoa. Et est neutrum candeo cū suis compositis qñ nō mutant coniugationē. Item componit cum ad: et dicitur accendo dis. et cū cō: et dicit cōcendo dis. et cū pre: et dicit precendo dis. i. ante vel valde accendere. et cū sub: et dicit succendo dis. et sunt omnia composita a candeo que mutant coniugationē actiua et habet significationē actiuam. Vide in studeo des.

Candelabrum bri penul. naturaliter cor. a cādela dicit: qñ candelā ferū: quia ferat candelam. Vel dicit candelabrum quasi candelē latozium.

Candico cas canu care vbu neu. i. cādere vel aliqñtulū canu dere: vt fit dimi. a cādeo des. et cor. di cādico.

Candidari? rñ. i. pellipari? qz coria facit alba: a cādeo des dicit. Cādidarius etiā vocat q lauau pānos. vnde h cādida ria rielotrix q lauau pānos.

Candidatus ta rñ. i. dealbatus a candidus dicit.

Candibalus la lū dimi. parū cādidas. Inuenit etiā cādico lus la lū. i. cādidas vel candiculus vñ marbatus vel mersus in bello de lapidibus: Tertia candiculis tribus est inscripta lituris.

Candidus da dū a cādeo des dicit. Et cōparatur candidus dicit candidissimus. vnde candide dius diffime aduer. et differt candidum ab albo. Albū enī est de natura: candidum de artificio et studio vnde et dicitur candidum quasi candozi datum studio. Item album quodam pallore commixtū: sed candidum quadam luce respersum est. A candidus dicitur candido das verbū actiuū. i. facere candidum. et cor. penul.

Candor dozis mas. ge. i. albedo: a cādidas dicit.

Candulus. a cādidas dicit cādidulus la lū: vnde candulus la lū p syncopā. Vñ Iuuenalis: Prebēda est gladio pulcra bec et candula ceruix.

Candus di mas. ge. vestis regia a cādeo des dicit.

Caneo. a candeo des dicit caneo nes nui verbū neutrum: et caret supino. vnde canesco scis incho. quod et canisco scis inuenit quasi a verbo tertie coniugationis. Caneo cōponit: vt concaneo nes. i. simul canere. incaneo nes. i. valde canere. precaneo nes. i. tempestiue canere. recaneo nes. i. iterū canere: vel retro vel simpliciter canere. et pdu. ca. sed canes nomē eā corripit. Vñ quidam: Desine velle canes

postq; p tempora canes.

Canicies ei: et h canitudo dinis in eodē sensu: a caneo nes: fm Dug. Pap. vō dicit: Lanicies senectus qñ candicies a cando: e dicit.

Canicula. a canis dicitur hec canicula le: et hic caniculus liambo dimi. Canicula etiaz dicitur quedam stella in quā fm poetas mutata fuit canicula hycari. vnde hic et hec canicularis et hoc re: vt Dies caniculares in quib? canicula regnat fm Dug. Pap. vō dicit: Canicula vel canis nomē stelle que est vicina thauro. que et syrus dicit. estius mē sibus in medio centro celi est. et cū sol ad eam ascenderit duplicatur calor: et dissoluntur corpora. vnde canis dicitur quia corpora morbo afficiat. Et scias q caniculares dies sunt quinquagintatres: quibus moleste sunt purgationes: a pridie idus iulij vsq; ad pridie nonas septēbris. vñ vsus: Incipiunt pridie iulij idus caniculares: et pridie nonas septēbris fine resultant.

Canicularis in canicula exponit.

Canis. a cano nis vñ cano naris dicitur hic et hec canis. vñ canicus ca cū: et caninus na nū. Quidam etiam dentes dicuntur canini. vide in dens. Vel canis dicit a cinos greco quod canis dicitur latine. et facit genitiuus pluralis canum: et accusatiuus pluralis in es tñ canes: sicut iuuenes et panes. Et scias q canis nomen non mutauit accentum ad differentiam huius verbi canis: quia. s. vtraq; pars est principalis: et certam habet differentiam propter accidētia sua: et neutra dependet ab altera. Sed vbi differentia habet locum debet vñ ab altero per originem dependere. Idem potest in consimilibus dici. Item canis animal latrabile: marinus piscis: sidus celeste equinoce dicitur. vnde versus: Nat canis in ponto: latrat extra: fulget in alto. Item cano nis verbum et canis nomen nominatiui casus corripit primā. sed canis datiuus et ablatiu? pluralis de canus na nū producit primam sicut caneo nes. Vnde quidam: Quī latrat ille canis: canis et tu cantica canis. Et scias q Isidorus. xij. etymolo. dicit: Nihil sagacius canibus. plus enī sensus ceteris animalibus habent. nam soli sua nomina recognoscunt: dominos suos diligunt: domitorū tecta defendunt: pro dñis suis se morti subiiciunt: voluntarie cum dño ad predam currunt: corpus dñi sui etiā mortui custodiunt et non relinquunt. Quorum postrema natura est extra homines esse non posse. Nec Isidorus. Quis ergo vt dicit Ambrosius in hexameron non erubescat gratiam bene de se merentibus non referre: quoniam videat etiam bestias refugere crimen ingrati: et ille impartite alimonie seruant memoriam: tamen tu non seruas salutis accepte.

Canisco scis vbu inchoa. i. incipio canere: et canesco etiā dicit. Vide in caneo nes.

Canistrū stri a cāna dicit: qz de cānis fissis textit. vel dicit a can? na nū: qz cana. i. poma q sunt cana. i. lanuginosa ibi ponuntur. vnde h canistrū li dimi. fm Dugu. et dicit canistrū sportula qñ cānis textū.

Canitudo dinis fe. ge. i. canicies: a caneo nes dicit.

Canina ne dicit a cano nis: quia ea canis. Et significat plura. Nam canina ponit pro arundine: pro cāna gule: et pro quodam fluuio.

Cannella le dimi. parua cāna.

Cannetum cāneti generis neutri: locus vbi canne crescunt dicitur a canna.

Cannula le dimi. parua cāna. Itē cānula le. i. fistula.

Cano nis cecini cantū verbū est polysonū. multa enī signat. Nam cano aliquando simpliciter signat cantare: quandoq; diuinare: aliquando dicere: quandoq; laudare: quandoq; metricē describere. et est poetarum sic describere: sicut dicere est prosaicorum. et in duabus primis significationibus est neu. in alijs actiuū. Cano componit: vt accino nis nui tñ. i. iuxta vel iterū vel cōcorditer canere. vnde hic accentus tus. Item precino nis: vnde precētus et presentor. Item occino nis: vnde occento tas frequentatiuū

Dicitur quoque occano nis nui. Un Salustius: Occanere tubis. Item componitur cum re: ut recino nis: et succino nis: unde succentor toris. Et nota quod omnia verba composita a cano mutant in presenti a in i: sed in sup. in e. excepto occano nis. et omnia faciunt presens in cino penult. cor. et preteritum in cinui: et supinum in centu: excepto occano. et oia sunt neu. tñ potest esse actiuu pro recitare. Si tñ composita a cano redoleat aliquavlt vtraque illarum significacionu fin qñ censum? cano ee actiuu: sine dubio erunt actiua. Itē cano geminat pteritū et facit cecini cū deberet facere canui: qd nō facit ad differētiā hui? vbi caneo nes nui. Composita vō faciūt in ui diuisas. vt cōcinui: et habēt ī supino e ante tū: vt precentū. fm Pusc. Itē nota quod cōponit cū cornu: et dicit h cornicen cinis qui canit cū cornu. vnde h cornicina ne q canit cū cornu. Itē cū tuba: et dicit hic tubicen cinis qui canit cū tuba. vnde hec tubicina pro femina. Itē cū fidis: et dicit hic fidicen q canit cū fide. i. cū corda. vñ hec fidicina ne. itē cū lyra: et dicit hic lyricen cinis qui canit cū lyra. vnde hec lyricina ne. itē cū cicuta: et dicit hic cicuticen cinis qui canit cū cicuta. vnde hec cicuticina ne p femina. itē cū tibia: et dicit hic tibicen penulti. pduc. Dia enī cōposita ab hoc verbo cano nis et nominib? instrumētorum sunt mas. ge. et oia cor. penul. expro vno solo quod pdu. penul. s. tibicen cinis qui canit cū tibia: quia due vocales breues ibi conglutinant in i longa. vnde hec tibicina femina q canit cū tibia. Cōponit etiā cano cū os oris: et dicit hic oscen cinis qui canit ore vel folijs vel alijs rebus vel alio modo vt aues decipiat. et cor. primā cano is: s; caneo nes eam pducit. Un quidā: Dum barbis canes verbula pauca canes. Distroyult canere: senior canere videtur. Item regem scurra canit et citharista canit. Larmina naso canis annosaque tempora canis. Laudo cano moduloz describo vaticinoz. Lau. descri. dico moduloz vaticinoz.

Canon canonis mascul. ge. grece latine regula: consuetudo approbata siue institutio fm Papiam. Et scias quod canon in recto nō debet in fine accentuari cum corripit penultimam obliquorum.

Canonicus. a canon dicitur canonicus ca cū. i. regularis. qd substantiue dicitur hic canonicus et hec canonica tam pro femina regulari q; pro ecclesia vbi regulares morantur. Quedam tñ ecclesia inuenit dici canonica. nam in qualibet regulariter viuere debent. Et scias quod improprie dicitur canonicus regularis: quia idem est quod canonicus: canonicus regularis. Sifr improprie dicitur canonicus secularis: quia idē est qd regularis secularis. Quidā tñ his improprietatibus vocabuloz vtunt causa differētie ad canonicos regulares et min? regulares: vel qñ ouersatiōe sint seculares. Un dicitur Tales sunt canonici regulares: et tales sunt canonici seculares. et sat potest tolerari et dici. Sepe enim per dictiones incongrue iunctas intellectum competentem generamus.

Canopeu. Lanobus bi fuit gubernator menelai: et mutata b in p dicitur quedā ciuitas egypti canopus pi: et hec canopia pie. vnde h canopeu pei. i. cortina subtilissima instar rhetiū plexa texta et fenestrata: vñ lecti nobiliū ornant ad arcendos culices et muscas. et dicit sic q; in egypto huiusmodi rhibete precipue habeat. Un Juuenalis: Ut testudineo tibi lectulo canapeo. In eodem sensu inuenit Judith xiiij. Abstulit canopeu eius a colonis. Vel canopeu vt alij dicunt derivatur a conus quod est summitas galee: et tūc canopeum dicitur quasi canon petēs: quia ad similitudinē conia lato tendit in acutū ad modū rheticuloz que causa arcendi pulueris super altaria collocant. et tūc scribitur canopeu per o in prima syllaba. et pducit penul. canopus sicut canopeum. Theodolus: Barbara famoso non cedit turba canopo. Et in auroza dicitur: Rheticulū sericū scriptura vocat canopeu. Papias autē dicit: Lanopeu rhibete subtilissimū quo repellunt culices et musce circa lectulos dormientium.

Canopus pi in canopeu exponit.

Canor nozis mas. ge. i. son? a cano nis: et pdu. no penul. obliquorum: vt canor nozis.

Canorus ra rum. i. suavis: dulcis cantu: gratus: a cano dicitur addita rus. Nam vt dicit Priscianus in quarto libro In rus denominatiua siue verbalia pauca inueniunt que penulti. produ. honor honorus: odor odorus: canor canorus: sonor sonorus: quoz regula in promptu est Na noia us: verba rus assumunt.

Cantaber bza bzu: et h cantaber pplis est hispanie: a noie vrbis et hiberi annis cui infidet sic dicitur.

Cantabru bzi ge. neu. i. purgamentū frumēti vel farine: vel cib? canin? quo canes pascunt.

Cantarus ri mas. ge. quoddā vas vinariū. s. crater. et dicit a cano nis: q; cantādo portat.

Canterius ri equus castratus mas. ge.

Cantes. a cano nis hec cantes cantu. i. fistula organorum in quib? cantus tēperat. vel vt Marciano placet cantes dicuntur de ornamentoz.

Cantito tas vbu frequē. i. frequēter cantare.

Canticū. a cano nis dicitur h canticū ci vox cātantiū in letitia: laus. Itē canticū psalterij ē cū id organū modulaf: postea cant? loquit. Quidā etiā liber Salomonis intitulat Lantica cāticoz p excellentiā eo quod oib? cāticis preferat. et dicit hebraice sirafrim.

Cantilena ne fe. ge. penul. pdu. dicitur ee cōpositū a cant? et lenis. nō enī dicitur ee cantilena nisi sit cant? dulcis et lenis et suavis: et nō asper fm Hug. Pap. etiā dicit: Lantilena cantus lenis: canticū compositio.

Canto tas vbu frequē. et formaf a cantu sup. de cano nis u in o. et est cantare frequēter canere. Et cōponit cū ad: et fit accanto tas. i. iterū vel iuxta cātare. Itē cōponit cū con: et fit cōcanto tas. i. sil vel cū alio vel sil plura cantare. decanto tas. i. valde cātare discanto tas. i. diuersis modis cātare. excanto tas. i. discantare. incanto tas: recanto tas. i. iterum vel retro cantare.

Cantus. a cano nis dicitur h cantus tus tui. Itē dicitur hic cantus ti p cantu vlt pro meditullio rote. vel qd meli? ē: Lantus ti est curuatura vel circūferētia rote. s. lignū qd calcit terrā: cui radi? infigit. Persius: Uertentē sese frustra lectabere cantū. et in ista significatiōe est secūde declinatio nis: sed pro melodia cantoz est qrtē. Et nota quod Aug. loquens de cantu ecclesiastico in. x. li. cōfessionū dicit: Lum mibi accidit vt me amplius cantus q; res q canit moueat penaliter me peccare confiteor: et tūc mallem me non audire cantantē. Vnde in psalmodia. Et Berni. sup Lantiq in. xlvij. sermōe: Vos inqt moneo dilectissimi pure semp ac strenue diuinis interesse laudib?. Strenue quidem vt sicut reuerenter: ita et alacriter dño assistatis. Pure vō vt nil aliud dum psallitis q; quod psallitis cogitetis. nec solas dico vitandas cogitationes vanas et ociosas: vitande sunt et ille illa dumtaxat hora et illo loco quas officiales fratres pro cōmuni necessitate quasi necessario frequenter admittere compelluntur. sed ve illa quidem profecto accipere: tunc consulerim que forte pauloante in clastro sedentes in codicib? legeratis: qualia et nunc me vna voce differente ex hoc adiutorio spiritus sancti recentia reportentis salubria sunt: s; minime illa lalubriter inter psallendū reuoluitis. Spiritus enī sanctus illa hora gratū nō recipit quicquid aliud q; debes: neglecto eo quod debes obtuleris. Dec ille.

Canus. a caneo nes dicitur canus na nū. Et comparat canus nioz nissim?. vnde cane nius nissime aduerbiū. et canicus ca cū: et hic canus ni tā pro illo qui canet q; pro illo qui in capite canet. Lanus cōponit: vt incanus na nū. i. nō can? vel valde canus. et precanus na nū. i. ante tempus cōgruū canus. Sap. iij. Lani sunt aut sensus hoīs et etas senectutis: vita imaculata. et producit primā canus: sed canis eaz corripit. vnde versus: Notus voce canis dictamina non bona canis.

Capape dicitur a caput: quod sit ornamentum capitis. vel dicitur a capio pis: quasi capiat totum hominem: et producit primam: et inde capitatus ta tu: qui habet vel intus est capa. et hoc capucium est idem quod capa.

Capaculus la lū dicitur. i. aliquantulum capax.

Capadoces. capadocia est quedam ciuitas. vnde regio in qua est illa ciuitas dicta est capidocia. vnde hic et hinc capadox cis tu gentile quod patriū: et cor penul. Iuuenal: Quāquā et capadoces faciant equitesque bitimi. Et sicut dicitur. Capadoces orti sunt a masoth filio iapheth.

Capana ne: vilis casa vel domus palea coopta: et dicitur a capio pis: quod capiat tamen vnum: ut inuenies custodiendis: hinc alie dicitur canē capane: sed improprie sicut dicitur. Dug. Papi. etiam dicitur: Capana a rusticis dicta: quod vnum tamen capiat. i. tugurium.

Capapellis: huius capapellis componitur ex ablatiuo et nō sic legitur quod in rhetoricis inuenitur quod dicitur capellis quasi pellis cum capa: et ideo merito declinatur in fine siue ex parte recti tamen.

Capax. a capio pis dicitur hinc et hinc et hinc capax cis quod aliqua in se potest capere et continere. et comparat capax cior cissim. vnde capacius cius cissime aduer. et hinc capacitas tatis. i. domus vel alterius rei amplitudo vel continentia.

Capedo dinis se. ge. i. ingenium studium vel spacium. et dicitur a capio pis. vnde per compositionem hinc intercapedo dinis. i. distantia localis ut inter duos parietes sicut dicitur. Dug. vel ut dicitur. Puf. in iiii. li. de denotatiuis. huiusmodi nomina denominatiua in do: si a verbis veniunt secundarum terminationes personarum in e. p. du. vertunt. et accepta do faciunt deriuatiua: ut intercapio pis intercapedo. torpeo pes torpedo: et sic intercapedo est figure decōposita. vnde versus: Ingenium studium spacium reputato capedo.

Capedulū in capululū vide.

Capella le dicitur. tā p pua capra quod p pua ecclesia quod nec hinc baptilismū nec cimiterium: et dicitur sic quod olim tabernaculum de pelibus caprarum erat cooptum. vnde et hinc capellanus tā p sacerdotem illius ecclesie quod p parrochiano. vnde hinc capellana ne. Inuenitur etiam capellanus na nū adiectiue sicut dicitur. Dug. Papi. sic dicitur: Capella dicitur a capra. Capella vero p ecclesia dicitur quod quasi capiens laos. i. populū et laudē.

Capellanus in capella vide.

Capellula le dicitur. pua capella.

Capellus quod et hinc capellū inuenitur a capillus dicitur: quia capillos regat et caput. vnde capellatus ta tu et capello las. i. capello tegere: quod autem dicitur capellus quasi capitis pellis ethymologice est nō compositio.

Caper pri mas. ge. i. bircus: dicitur a carpo pis quod carpat virgulas: vela capio: quod capiat ardua vel aspera: vel dicitur sic sicut dicitur quod a crepitu crurium suorum. vnde hinc capra pre.

Capesso sis verbum desideratiuum a capio pis. et inuenitur etiam p capere cum desiderio: et p cupere: et facit preteritum capessi a capesso o in i: hinc capessui inuenitur: et supinum facit capessitū penul. pdu. Sed quidam solent pferre hinc verbum in seo capesco scis quod sine dubio nihil est sed capisco scis dicitur dicitur: et est inchoatiuum. Ex hoc patet quod dicitur est capessens et capessendus p geminū s. et capessendū format a capessens entis tis in dus. vnde quod sacerdos ponit partem hostie in calice debet dicere. Dec sacrosancta comixtio corporis et sanguinis domini nostri iesu christi fiat mihi. et omnibus salutem mentis et corporis ad vitam eternam pmerendam et capessendam preparatio salutaris. Quidam tamen ibi scribunt et pronunciant capescendā p se: sed p duo s scribi debet sicut veritate. De capesso etiam supra dixi in tertia parte vbi egi de preteritis verborum tertie coniugationis desinentium in so. et format a capio scda persona de capio pis is mutata in es: et addita so.

Capige neu. et indecli. quedam mensura a capio pis.

Capiciū cius os tunice vel alterius vestis vnde caput emittitur: et dicitur a caput. Job. xxx. Quasi capitio tunice succinxerunt me. et a capitium deriuatur capitio tias. i. capitium facere.

Capidula le dicitur. parua capis. vnde Puf. in. vi. lib. vbi agit de desinentibus in is dicitur: hec capis pidis: cuius dimi. est capidula penul. cor.

Capillamentū ti. i. capillatura: vel coma arborum et dicitur a capillo las.

Capillicium cius. i. capillatura: et dicitur a capillus.

Capillo las a capillus dicitur: et est capillare capillatum facere verbum actiuum. et componitur ut decapillo las. i. valde capillare vel capillos auferre.

Capillus li dicitur a caput quasi capitis pilus. vnde hic capillus li dicitur. et capillosus sa su. et capillatus ta tu quod multos vel longos habet capillos. Et est capillus tam viri quod mulieris vnde versus: Est coma quadrupedis: colubini iuba siue leonis. Lesaries hois crinis proprie mulieris: Duius et illius bene dicitur esse capillus.

Capio pis cepi cape captum verbum actiuum. i. obtinere inuadere circumuenire. Et componitur cum ad et dicitur accipio pis. Item cum ante et dicitur antecapio pis: et anticipo pas in eodem sensu. i. preoccupare preuenire. Item cum con et fit concipio. Item cum circum et fit circumcapio. Item cum de et fit decipio. Item cum ex: et fit excipio. Item cum in et fit incipio. Item cum inter et fit intercipio et intercapio pis ista duo in eodem sensu. i. inter aliquid vel medio capere. Item cum ob et dicitur occipio pis. i. incipere. Item occupo pas ex ob et capio. Item cum pre et dicitur precipio. Item cum per et dicitur percipio. i. perfecte capere et intelligere Item precapio. i. antecapio in quo sensu inuenitur etiam precipio. vnde Horati: Quicquid precipies esto breuis. Item cum re et dicitur recipio. Item cum sursum vel sursum et dicitur suscipio. Et scias quod capio et ab eo composita omnia sunt actiua: et omnia que sunt tertie coniugationis faciunt preteritum in cepi: et supinum in ceptum: et omnia mutant in presenti a in i: preter antecapio circumcapio intercapio et precapio. Item nomina composita a capio faciunt genitiuum in pis: ut princeps pis particeps pis. Sed composita a caput faciunt genitiuum in tis: ut biceps cipitis triceps cipitis. vnde versus: Componendo caput genitiuum tis faciemus. A capio natis pis genitiuus erit.

Capis pidis se. ge. a capio pis dicitur quoddam vas quod vulgo dicitur casa: et dicitur capis quasi capiens hydron. i. aquam ethymo. est: non compositio: et facit accusatiuum pluralis in es vel in as capides vel capidas. vnde magis grecum esse ostenditur quoniam in as faciat accusatiuum pluralem sicut vult Puf. in. vi. libro.

Capisco scis. i. incipio cape verbum inchoa. et format a capio pis scda persona: et addita co fit capisco. vnde de leone dicitur quidam: Tunc quasi viuiscit cum sensus quinq; capiscit.

Capisterium rij ge. neu. vas quoddam cum quo frumentum purgatur: et dicitur a capio pis quod fractum beatus Benedictus nutriti flenti integrum restituit ut habetur in dialogo beati Gregorius.

Capistrum stri dicitur a caput quod caput iumentorum stringat. vnde capistro stras verbum actiuum. i. capistro ligare: et est capistrum in singulari numero tamen neu. ge. sed in plurali est mas. ge. et neu. sed in capistri et capistra.

Capital lis ge. neu. vel capitale lis tam pro pecunia vel pena capitali: quod etiam p sinita de capite puniendo: et dicitur a caput.

Capitale a caput dicitur hic et hec capitalis et hoc le: res capitatis vel pertinet ad caput: et hoc capital. vel capitale substantiue tam pro pecunia vel pena capitali quod etiam pro sententia de capite puniendo: ut dicitur Dug. Papi. vnde dicitur: Capitalis astutus versutus superbus. Capitale caput pecunia vel fors.

Capitatum quasi p capita aduer. remissiuum vel qualitatiuum: et dicitur a caput.

Capitatus ta tu potest esse nomen a capite qui habet caput: et potest esse participium verbi passiuum huius verbi actiuum capito tas quod est alicui caput facere.

Capitecensus caput vel capite componitur cum census et dicitur hic capitecensus sus sui. i. corona que in capite geritur vel taxatio possessionum et adiectiue capitecensus sa su

- qui de suo capite annuatim reddit censum. i. tributū: vel in capite gerit coronam.
- C**apitellū li est dimi. de capitulū in quilibet sui significatiōe. vñ et capitella dicuntur que supponuntur colūnis: qz colūnarū sūt capita q̄si sup collū caput q̄ grece dicuntur epistilia.
- C**apito onis maf. ge. quidā piscis a quātitate capitis sic dicitur. vñ a caput deriuat.
- C**apito tas tati alicui caput facere: sed nō est in vsu: et deriuat a caput: et cōponit cū de et dicitur decapito tas: et ab vtroque verbalia: et vtrūque est actiuū.
- C**apitolinus na nū penul. pdu. de capitolio existens: vñ capitolio seruiens et deriuat a capitolū.
- C**apitolij li dicitur a capitulū: qz ibi cōueniebant senatores: sicut in capitulo claustrales. vel dicitur a caput: qz sit q̄si caput romane ciuitatis. vel qz ibi cōueniebant capita ciuitatis vel qz Tarquinius priscus cum capitolij fundamēta aperit: in loco fundamenti caput hoīs litteris tuscis notatus inuenit et inde capitolij appellatus a caput et laos qd̄ est populus.
- C**apitularis. a capitulū dicitur hic et hec capitularis et hoc re qd̄ cōuenit capiti vel capitulo.
- C**apitulū li puū caput dimi. de caput. Capitulū etiā dicitur q̄si ille parū locus in quē cōueniūt claustrales: Quāqz illa cōgregatio claustralij: Quāqz aliqua distinctio breuis in quolibet libro. vñ versus: Distingui te minuit: locat et collectio ferf. et inde capitulo las. i. capitulis aliqd̄ distinguitur: vñ capitulatim aduer. i. distincte p̄ capitula: et p̄ cōponit dicitur recapitulo las. i. p̄dicta ad memoriā reducere. Itē a capitulū h̄ capitellū li. dimi. in quilibet sui significatiōe fm̄ Hug. Pāp. etiā dicitur Capitulū dicitur q̄si alterius sine caput. Capitula librorū dicitur qz breuiē capiant et cōtineāt aliquā s̄niam sive q̄si caput et titulus maioris scripti. vñ capitulū clericorū dicitur: qz capitula ibi exponant.
- C**apo onis in caupo vide.
- C**apparis. a cephas dicitur h̄ capparitis ris: quedā herba vel virgultū: est simile lētisco: qz habeat in sūmitatibus rotūda seminū capitula. sicut dicit Hug. Dioscorides vō dicit: qz est frutex spinosus expansus sup terrā vñctione plenus: et dicitur qz duritiē splenis sup oīa medicamina iuuat: et habet multas radices et magnas. nascit in locis aridis et duris et maxime in muris. semen eius si cū sale cōponitur elcis aptū est: ventrē mollit comestū et vrinā puocat. radix ei⁹ bibita paralyticis mirifice p̄dest: menstruis imperat. semen eius cū aceto coctū et ore retentū: dolorē dentiū mitigat: filr et coriū radices oīa ista facere pōt. radix si mastice tur dolorē dentiū mitigat: succus eius auri infusus vermes occidit. Capparitis cor. penul. et p̄mā positione pdu. vñ Marcialis: Capparitis vt putri cepas allece natantes. Et scribit per c vel per k fm̄ qz eius origo greca est. vnde Ecclesiastes. xij. Dissipabit capparitis. vñ etiā in penl. cor.
- C**apra p̄e domestica a caper dicitur. Capra vō siluatica dicitur quasi capiens ardua. vnde dicitur Psal. in. iij. libro: Capreolus videtur a noīatiuo capreus esse: cuius feminū in vsu est caprea. nā capra a capro fit: ex quibus capellus et capella sunt dimi.
- C**apzarius ris: q̄ custodit capras: a caper vel capra dicitur.
- C**aprea p̄e capra siluestris dicitur quasi capiens ardua. Caprea vt dicit Pāp. sunt ibices q̄si auices: eo qz instar auis alta petant: ne si q̄si aduersitatē ferarū vel hominū p̄sentent rint de altis cacuminib⁹ sese p̄cipitantes suis se cornib⁹ in ramis arborū recipiūt illesas. vnde etiā in dorcas.
- C**apreolus li dimi. tā capri q̄ caprei. vñ h̄ capreola filiter dimi. tam capre q̄ capree: et cor. o. vide in capriolus.
- C**apreus. a caper vel capra dicitur hic capreus p̄e. i. siluestris caper: qz sit filis capro. vñ h̄ caprea p̄e siluestris capra et scias qz caprei et capree dicuntur dorcades et etiā ibices.
- C**apricornus ni cōponit a caper et cornu quoddamā est qd̄ rinoceros et egloceros dicitur. et dicitur capricorn⁹ q̄si caprina habens cornua. Capricornus etiā dicitur quoddamā sidus celeste: cuius cauda in effigie piscis format: vt in extrema sui parte pluuas designet.
- C**apzificus ci fe. ge. a capro is: quedā herba sic dicitur: qz parietes quibus innascit carpit et fodit et erūpit extra e latebris quibus concepta est. vel dicitur a fico: qz ficus arbor ei⁹ remedio secundet. vñ P̄ersius: Et que semel Intus innata est rupto iecore exierit capzificus fm̄ Hug. Pāp. vō sic dicit: Capzificus infructuosa arbor in saxis manumentinnascit. Capzificus arbor appellata: eo qz parietes quibus innascit carpit: et cor. fi.
- C**apzigenus na nū penul. cor. qd̄ melius dicitur h̄ et h̄ capzigena gene. i. pecus genitū a capra.
- C**apzilis in capzinus exponit.
- C**apzinus. a capra vel caper dicitur capzin⁹ na nū: et h̄ et h̄ capzilis et h̄ le in eodē sensu penul. pdu. et substantiue h̄ capzile lis stabulū capzarū.
- C**apziolus li a capio pis dicitur. et sunt capzioli cincinnati sive vincinuli: quibus se innectere vel suspendere arborib⁹ solent vites sic dicitur: qz capiant arbores fm̄ Hug. et Pāp. dicitur: Capzioli sic dicitur: qz capiant arbores. sunt enī cincinnati sive vincinuli quibus se innectere et suspendere arboribus solent vites vt sine lapsu sustineant fructus suos sed capzeoli sunt fm̄ Pāp. filij capre q̄ acutū visū habent herbas eligunt vt comedant ad alta nitunt. sed fm̄ Hug. capzeolus est dimi. tā capri q̄ caprei: vt in suo loco dixi.
- C**apziona ne fe. gene. anteriora iuba equi q̄si capiti prona: et deriuat a caput.
- C**apsa se. i. cista vbi aliquid reponit: qd̄ etiā p̄ quilibet p̄uadomo dicitur. et dicitur a capio pis fm̄ Hug. et dicitur capsa: qz capiat in se atqz seruet aliqd̄. vñ Pāp. Capsa dicitur: qz capiat in se atqz seruet aliqd̄.
- C**apsella le dimi. parua capsula.
- C**apsula le dimi. parua capsula: et cor. penul.
- C**apsus si maf. ge. a capio pis. i. carruca vñ dicitur contexta q̄si capsula: qz multa capiat.
- C**apzēcula le fe. ge. i. subtilis verborū deceptio: sicut sunt sophismata: et dicitur a capio pis. vñ Marcialis capella. Capzēculis ludis illigantibus.
- C**apzinius ua nū. a capio pis dicitur q̄si captus vel q̄si capite diminutus. vñ et sic dicitur apud legistas: Ingenuitatis enī fortuna excidit ab eo. vñ hec captiuitas tatis: et captiuo uas verbū actiuū. i. captiuū facere.
- C**apto captas tati tare verbum actiuū frequentatiuū: qd̄ et p̄ frequenter capere et cape dicitur. et format a capio captū in o fit capto tas. vñ captatio onis: rumor: cura populari. Psal. Captabam in aīam iusti.
- C**aptura re. i. captio a capio pis dicitur Lu. v. Stupor circūderat eū: et omnes qui cū eo erant in captura pisciū quā ceperant.
- C**apta pue: quedā ciuitas. vide in campania.
- C**apula le penul. cor. i. parua capa.
- C**apularis: in capulus vide.
- C**apululū. a caput dicitur hoc capululū capululi: et capedulū capedululi. et hec caleptra tre in eodē sensu. i. mitra tegens caput: que et alio noīe dicitur pilletus: galerus: calamatus: calendriū: comatiū: caticulum. Caleptra tamen p̄prie dicitur cufia equi.
- C**apulus a caput dicitur hic capulus li: qz caput est gladij vel a capio quia ibi capitur gladius vt teneat. vnde capulo las verbū actiuū. i. scindere vel secare. vnde in decretis pontificū: lingua delatoris capuletur. Capulus etiam dicitur lectus in quo mortui deferunt qz sup capita hominū deferat. vñ versus: Est gladij capulus capulusqz ca dauera portat.
- C**apus pi. i. falco atis a capiēdo fm̄ Papi.
- C**aput pitis dicitur a capio pis: qz oēs sensus et etiā nerui ab eo initiū capiant: et ex eo oīs viuendi causa oriatur. ibi enim omnes sensus apparent: vnde ipsius anime que corpori consulit personā quodammodo gerit fm̄ Hug. et Papi. dicitur: Est caput dicitur qz capiat cunctos sensus. Caput etiam mentes significat: que caput est aīe fm̄ Hug. Et ponitur